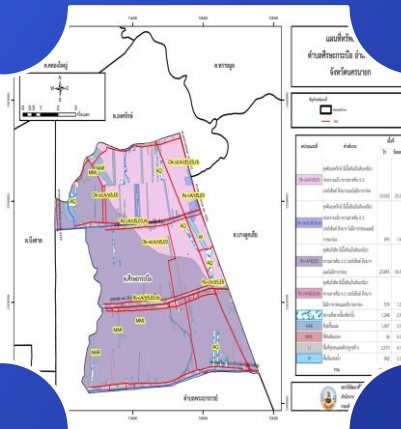

แผนการใช้ที่ดิน ตำบลศิระชะกระบือ

อำเภอองครักษ์ จังหวัดนครนายก

สถานีพัฒนาที่ดินนครนายก
สำนักงานพัฒนาที่ดินเขต 1 กรมพัฒนาที่ดิน
กระทรวงเกษตรและสหกรณ์

กันยายน 2564

แผนการใช้ที่ดิน ตำบลศิระชะกระบือ อำเภอองครักษ์ จังหวัดนครนายก

สถานีพัฒนาที่ดินนครนายก

กรมพัฒนาที่ดิน

สำนักงานพัฒนาที่ดินเขต 1

กระทรวงเกษตรและสหกรณ์

กันยายน 2564

คำนำ

“แนวทางการจัดทำแผนการใช้ที่ดินตำบล” ฉบับนี้ได้ยึดหลักการของ UNEP and FAO ที่กำหนดไว้ในเอกสารชื่อ “Negotiating a Sustainable Future for Land” ซึ่งมีขั้นตอนในการกำหนดทางเลือกในการใช้ที่ดิน ดังนี้

หลักการดังกล่าวได้นำมาปรับใช้ให้เหมาะสมกับสภาพภาพของประเทศไทยร่วมกับวิธีการต่างๆ ที่จำเป็นอีกหลายด้าน เช่น Participatory Rural Appraisal (PRA) การประเมินคุณภาพที่ดิน ฯลฯ ซึ่งได้ปรากฏอยู่ในแนวทางการวางแผนการใช้ที่ดินตำบล ฉบับนี้

คณะผู้จัดทำ

กันยายน

2564

สารบัญ

	หน้า
สารบัญเรื่อง	I
สารบัญตาราง	III
สารบัญรูป	V
บทที่ 1 บทนำ	1-1
1.1 หลักการและเหตุผล	1-1
1.2 วัตถุประสงค์	1-1
1.3 ระยะเวลาและสถานที่ดำเนินงาน	1-1
1.4 ขั้นตอนการดำเนินงาน	1-1
1.5 นิยามศัพท์	1-2
1.6 คำสำคัญ	1-3
บทที่ 2 ข้อมูลทั่วไป	2-1
2.1 ที่ตั้งและอาณาเขต	2-1
2.2 การแบ่งส่วนการปกครอง	2-1
2.3 ประวัติและเอกลักษณ์	2-1
2.4 สภาพภูมิประเทศ	2-2
2.5 สภาพภูมิอากาศ	2-6
2.6 สภาพการใช้ที่ดินในปัจจุบัน	2-10
2.7 สภาพเศรษฐกิจและสังคม	2-14
บทที่ 3 ทรัพยากรธรรมชาติ	3-1
3.1 ทรัพยากรน้ำ	3-1
3.2 ทรัพยากรดิน	3-2
บทที่ 4 กระบวนการมีส่วนร่วมของชุมชน	4-1
4.1 หลักการ	4-1
4.2 การวิเคราะห์ผลจากการจัดทำกระบวนการมีส่วนร่วมของชุมชน (PRA)	4-1
4.3 ระบบการปลูกพืชในปัจจุบัน	4-10
บทที่ 5 การประเมินคุณภาพที่ดิน	5-1
5.1 ทรัพยากรดิน	5-1
5.2 ประเภทการใช้ที่ดิน	5-1
5.3 ผลการประเมินคุณภาพที่ดิน	5-1
บทที่ 6 แผนการใช้ที่ดิน	6-1
6.1 ปรัชญาในการจัดทำแผนการใช้ที่ดินตำบล	6-1
6.2 นโยบายแห่งรัฐ ในการกำหนดแผนการใช้ที่ดิน	6-2

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
6.3 การกำหนดเขตการใช้ที่ดิน	6-4
6.4 เขตการใช้ที่ดิน	6-5
6.5 ระบบการปลูกพืชตามแผนการใช้ที่ดิน	6-14
6.6 การจัดการความเสี่ยง	6-14
บทที่ 7 การขับเคลื่อนแผนการใช้ที่ดิน	7-1
7.1 ขั้นตอนการดำเนินงาน	7-1
7.2 ตัวชี้วัด	7-1
7.3 กิจกรรมของกรมพัฒนาที่ดินในเขตการใช้ที่ดินที่จะดำเนินการในปีงบประมาณ 2565	7-1
7.4 กิจกรรมที่ขอการสนับสนุนจากส่วนราชการอื่น	7-3
7.5 ความต้องการของชุมชนและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น	7-4
7.6 ระยะเวลาดำเนินการ	7-6
เอกสารอ้างอิง	อ-1
ภาคผนวก	
ภาคผนวกที่ 1 ภาพการจัดทำกระบวนการมีส่วนร่วมของชุมชน (PRA) โดยวิธีการทำแบบสอบถามผ่าน Google Form	ผ1-1
ภาคผนวกที่ 2 การจัดการดินเปรี้ยวภาคกลาง โดยกลุ่มวิชาการเพื่อการพัฒนาที่ดิน สำนักงานพัฒนาที่ดินเขต 1 กรมพัฒนาที่ดิน กระทรวงเกษตรและสหกรณ์	ผ2-1

สารบัญตาราง

ตารางที่		หน้า
2-1	สถิติภูมิอากาศ ณ สถานีอุตุนิยมวิทยาปราจีนบุรี (ปี พ.ศ.2533-2562)	2-7
2-2	สภาพการใช้ที่ดินตำบลศิระกระบือ อำเภองครักษ์ จังหวัดนครนายก	2-11
2-3	จำนวนประชากรและครัวเรือน ตำบลศิระกระบือ อำเภองครักษ์ จังหวัดนครนายก ปี 2562	2-14
2-4	จำนวนและสัดส่วนครัวเรือนเกษตร ตำบลศิระกระบือ อำเภองครักษ์ จังหวัดนครนายก ปี 2564	2-15
2-5	สภาพสังคมในพื้นที่ของตำบลศิระกระบือ อำเภองครักษ์ จังหวัดนครนายก ปี 2564	2-16
2-6	รายได้เฉลี่ยครัวเรือน ตำบลศิระกระบือ อำเภองครักษ์ จังหวัดนครนายก ปี 2564	2-19
3-1	ป่าบาล ตำบลศิระกระบือ อำเภองครักษ์ จังหวัดนครนายก	3-1
3-2	หน่วยแผนที่ดิน ตำบลศิระกระบือ อำเภองครักษ์ จังหวัดนครนายก	3-4
3-3	สมบัติดิน ตำบลศิระกระบือ อำเภองครักษ์ จังหวัดนครนายก	3-5
3-4	การชะล้างพังทลายของดิน ตำบลศิระกระบือ อำเภองครักษ์ จังหวัดนครนายก	3-8
3-5	การเกิดน้ำท่วมซ้ำซาก ตำบลศิระกระบือ อำเภองครักษ์ จังหวัดนครนายก	3-8
4-1	โครงการแหล่งน้ำในไร่นาจังหวัดนครนายกปี 2563 ตำบลศิระกระบือ อำเภองครักษ์ จังหวัดนครนายก	4-3
4-2	โครงการพัฒนาแหล่งน้ำในไร่นาเพื่อเป็นแหล่งกักเก็บน้ำให้เกษตรกรปี 2564 ตำบลศิระกระบือ อำเภองครักษ์ จังหวัดนครนายก	4-5
5-1	ชั้นความเหมาะสมทางกายภาพของหน่วยแผนที่ดิน ตำบลศิระกระบือ อำเภองครักษ์ จังหวัดนครนายก	5-5
6-1	นโยบายแห่งรัฐ ที่เกี่ยวข้องกับแผนการใช้ที่ดินตำบลศิระกระบือ อำเภองครักษ์ จังหวัดนครนายก	6-2
6-2	เขตการใช้ที่ดิน ตำบลศิระกระบือ อำเภองครักษ์ จังหวัดนครนายก	6-5
7-1	กิจกรรมของกรมพัฒนาที่ดินในเขตการใช้ที่ดินที่จะดำเนินการใน ปีงบประมาณ 2565	7-8
7-2	สรุปกิจกรรมที่ขอรับการสนับสนุนจากส่วนราชการอื่นในเขตการใช้ที่ดิน	7-9
7-3	เป้าหมายการดำเนินงานและงบประมาณโครงการนำร่อง ตำบลเทพกระษัตรี อำเภอถลาง จังหวัดภูเก็ต แผน 5 ปี (ปี 2565-2569)	7-10
ผ2-1	ค่าความเป็นกรด-ด่าง (pH) ของดินที่เหมาะสมกับพืชชนิดต่างๆ	ผ2-3
ผ2-2	การจัดการดินเปรี้ยวเพื่อปลูกพืช	ผ2-3
ผ2-3	ปริมาณธาตุอาหารที่ได้จากการใช้ปุ๋ยต่างๆ ในพื้นที่ 1 ไร่	ผ2-4

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่		หน้า
ผ2-4	การใส่ปุ๋ยปาล์มน้ำมัน ในดินกรดหรือดินเปรี้ยวจัดอายุ 1-3 ปี	ผ2-8
ผ2-5	ปริมาณปุ๋ยเคมีสำหรับปาล์มโตเต็มที่แล้ว (กิโลกรัมต่อตัน)	ผ2-8
ผ2-6	วิธีการใส่ปุ๋ยปาล์มน้ำมัน	ผ2-9

สารบัญรูป

รูปที่		หน้า
2-1	ที่ตั้งและอาณาเขต ตำบลศิระกระบือ อำเภองครักษ์ จังหวัดนครนายก	2-3
2-2	ความลาดชัน ตำบลศิระกระบือ อำเภองครักษ์ จังหวัดนครนายก	2-4
2-3	สภาพภูมิประเทศ ตำบลศิระกระบือ อำเภองครักษ์ จังหวัดนครนายก	2-5
2-4	เส้นชั้นน้ำฝน ตำบลศิระกระบือ อำเภองครักษ์ จังหวัดนครนายก	2-8
2-5	สมมูลของน้ำเพื่อการเกษตร จังหวัดนครนายก ปี พ.ศ.2533-2562	2-9
2-6	สภาพการใช้ที่ดินตำบลศิระกระบือ อำเภองครักษ์ จังหวัดนครนายก	2-13
2-7	สัดส่วนคร่าวเรือนเกษตร ตำบลศิระกระบือ อำเภองครักษ์ จังหวัดนครนายก ปี 2564	2-15
3-1	ที่ตั้งบ่อบาดาล ตำบลศิระกระบือ อำเภองครักษ์ จังหวัดนครนายก	3-2
3-2	ทรัพยากรดิน ตำบลศิระกระบือ อำเภองครักษ์ จังหวัดนครนายก	3-6
3-3	ภูมิประเทศและชุดดิน ตำบลศิระกระบือ อำเภองครักษ์ จังหวัดนครนายก	3-7
3-4	แผนที่การชะล้างพังทลายของดิน ตำบลศิระกระบือ อำเภองครักษ์ จังหวัดนครนายก	3-9
3-5	แผนที่การเกิดน้ำท่วมซ้ำซาก ตำบลศิระกระบือ อำเภองครักษ์ จังหวัดนครนายก	3-10
4-1	โครงการแหล่งน้ำในไร่นาจังหวัดนครนายกปี 2563-2564 ตำบลศิระกระบือ อำเภองครักษ์ จังหวัดนครนายก	4-6
4-2	การวิเคราะห์สถานการณ์โดยระบบ DPSIR ของตำบลศิระกระบือ อำเภองครักษ์ จังหวัดนครนายก	4-9
4-3	ระบบการปลูกพืชในปัจจุบัน ตำบลศิระกระบือ อำเภองครักษ์ จังหวัดนครนายก	4-10
6-1	เขตการใช้ที่ดิน ตำบลศิระกระบือ อำเภองครักษ์ จังหวัดนครนายก	6-13
6-2	ระบบการปลูกพืชตามแผนการใช้ที่ดิน ตำบลศิระกระบือ อำเภองครักษ์ จังหวัดนครนายก	6-14
7-1	แผนที่แหล่งน้ำต่างๆ ตำบลศิระกระบือ อำเภองครักษ์ จังหวัดนครนายก	7-7
ผ2-1	ตัวอย่างดินหน้าตัดดินเปรี้ยวจัด	ผ2-2

บทที่ 1 บทนำ

บทที่ 1 บทนำ

1.1 หลักการและเหตุผล

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2560 มาตรา 72 (1) ได้มีการบัญญัติให้มีการวางแผนการใช้ที่ดินของประเทศให้เหมาะสมกับสภาพพื้นที่และศักยภาพของที่ดินตามหลักการพัฒนาอย่างยั่งยืน ต่อมาได้มีประกาศสำนักนายกรัฐมนตรี เรื่อง การประกาศแผนการปฏิรูปประเทศ ลงวันที่ 6 เมษายน 2561 มีแผนการปฏิรูปด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ซึ่งกำหนดให้มีการจัดทำแผนการใช้ที่ดินของชาติทั้งระบบให้สอดคล้องและเหมาะสมกับศักยภาพของพื้นที่และการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมของประเทศ ปรับปรุงแผนการใช้ที่ดินตำบลจำนวน 7,225 ตำบลให้แล้วเสร็จภายในปี 2565 ตลอดจนนำแผนการใช้ที่ดินตำบลไปสู่การปฏิบัติเพื่อเป็นไปตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ.2560 และประกาศสำนักนายกรัฐมนตรีเรื่องการประกาศแผนปฏิรูปประเทศดังกล่าวข้างต้น สถานีพัฒนาที่ดินจังหวัดนครนายก จึงได้จัดทำแผนการใช้ที่ดินตำบลศิระชะกระบือ อำเภองครักษ์ จังหวัดนครนายก ขึ้น

1.2 วัตถุประสงค์

เพื่อให้การใช้ที่ดินในตำบลศิระชะกระบือ อำเภองครักษ์ จังหวัดนครนายก มีผลตอบสนองสูงสุดต่อหน่วยเนื้อที่และเป็นไปอย่างยั่งยืน

1.3 ระยะเวลาและสถานที่ดำเนินงาน

1.3.1 ระยะเวลา 1 ตุลาคม 2563 – 30 กันยายน 2564

1.3.2 สถานที่ ตำบลศิระชะกระบือ อำเภองครักษ์ จังหวัดนครนายก

1.4 ขั้นตอนการดำเนินงาน

1.4.1 ทบทวนเอกสารเพื่อรวบรวมข้อมูลปฐมภูมิ และข้อมูลทุติยภูมิที่จะนำมาวิเคราะห์และใช้ในการกำหนดเขตการใช้ที่ดิน ดังนี้

(1) ด้านกายภาพ ได้แก่ ทรัพยากรดิน ทรัพยากรน้ำ ทรัพยากรป่าไม้ ภูมิอากาศ สภาพการใช้ที่ดิน ชั้นคุณภาพลุ่มน้ำ ภัยธรรมชาติ ฯลฯ

(2) ด้านเศรษฐกิจสังคม ได้แก่ การถือครองที่ดิน การใช้ที่ดิน พืชหลักหรือพืชเศรษฐกิจที่สำคัญ เพื่อใช้เป็นเกณฑ์ในการตัดสินใจในการกำหนดเขตการใช้ที่ดิน ตลาดสินค้าเกษตร รายได้ รายจ่าย ประชากร โครงสร้างประชากร การศึกษา ฯลฯ

(3) นโยบาย ยุทธศาสตร์ แผนปฏิรูปประเทศ แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ แผนพัฒนาเขตเศรษฐกิจพิเศษ แผนพัฒนาเขตเศรษฐกิจชายแดน แผนพัฒนากลุ่มจังหวัด แผนพัฒนาจังหวัด แผนพัฒนา 3 ปี ของเทศบาลตำบลหรือแผนพัฒนาขององค์การบริหารส่วนตำบล (ที่เกี่ยวข้องกับพื้นที่ดำเนินการ)

1.4.2 จัดทำกระบวนการมีส่วนร่วมของชุมชน (Participatory Rural Appraisal : PRA) เพื่อรับฟังความคิดเห็น ประเด็นปัญหา ความต้องการ ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และเกษตรกรในตำบล

1.4.3 ประเมินคุณภาพที่ดิน

แผนการใช้ที่ดินตำบลศิระกระเปือ อำเภองครักษ์ จังหวัดนครนายก

1.4.4 สังเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากการจัดทำ PRA ร่วมกับสภาพการใช้ที่ดิน การถือครองที่ดิน รายแปลงจากแผนที่สำมะโนที่ดิน หรือ แผนที่ภาษีที่ดินในปัจจุบัน ผลจากการประเมินคุณภาพที่ดิน และ กิจกรรมของกรมพัฒนาที่ดิน (ตามอำนาจหน้าที่ของกรมฯ)

1.4.5 สสำรวจข้อมูลทั้ง ภายภาพ เศรษฐกิจและสังคม ในพื้นที่ตำบลที่ดำเนินการเพิ่มเติมตาม ประเด็นปัญหาและความต้องการจาก PRA ให้ละเอียดยิ่งขึ้น โดยการสัมภาษณ์เกษตรกรเป็นรายบุคคล

1.4.6 กำหนด (ร่าง) แผนการใช้ที่ดินตำบล

1.4.7 รับฟังความเห็นของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียต่อร่างแผนการใช้ที่ดิน

1.4.8 ปรับปรุงแผนการใช้ที่ดิน

1.4.9 นำแผนการใช้ที่ดินไปสู่การปฏิบัติ เป้าหมายที่สำคัญ คือ

(1) การที่สภาตำบล หรือ สภาเทศบาลนำแผนการใช้ที่ดินที่มีกิจกรรมของกรมพัฒนาที่ดินเข้าไปบรรจุในแผน 3 ปี โดยสภาเทศบาล หรือ สภาตำบล มีมติรับรอง ซึ่งอาจมีการตั้งงบประมาณ หรือ องค์การบริหารส่วนตำบลดำเนินการ เช่น งบซื้อเมล็ดพันธุ์พืชคลุมดิน ซึ่งปลูกโดยเกษตรกรในพื้นที่ ตำบลนั้น เป็นต้น

(2) กิจกรรมของกรมพัฒนาที่ดินตามอำนาจหน้าที่ที่ระบุไว้ในกฎหมาย (มาตรา 16 แห่งพระราชบัญญัติพัฒนาที่ดิน พ.ศ. 2551) มีการปฏิบัติในเขตการใช้ที่ดินที่กำหนดในแผนการใช้ที่ดินเขตต่างๆ โดยมีงบประมาณดำเนินการในแต่ละปี

(3) กิจกรรมของส่วนราชการต่างๆ ที่จะสนับสนุนความต้องการของเกษตรกร และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เช่น การผลิตพันธุ์ข้าว การขุดเจาะบ่อบาดาล เป็นต้น

1.5 นิยามศัพท์

1.5.1 ที่ดิน (Land)

“**ที่ดิน**” หมายความว่า พื้นที่ดินทั่วไปและให้หมายความรวมถึง ภูเขา ห้วย หนอง คลอง บึง บางลำน้ำ ทะเลสาบ เกาะ และที่ชายทะเลด้วย (มาตรา 4 ประมวลกฎหมายที่ดิน)

“**ที่ดิน**” ในทางวิชาการด้านทรัพยากรที่ดิน หมายถึง “ชีวมณฑลบนพื้นผิวโลก ประกอบด้วย ชั้นบรรยากาศ ชั้นดิน ชั้นหิน ลักษณะความลาดเทของพื้นที่ ลักษณะทางอุทกศาสตร์ พืช สัตว์ และผลที่เกิดจากการกระทำของมนุษย์ทั้งในอดีตและปัจจุบัน” (FAO, 1993)

“**ที่ดิน**” หมายถึง พื้นที่หนึ่งๆ ที่อยู่บนผิวของโลก ประกอบด้วยลักษณะที่สำคัญ คือ สภาพแวดล้อมทั้งทางกายภาพและชีวภาพซึ่งมีอิทธิพลต่อการใช้ประโยชน์ที่ดิน ดังนั้นที่ดินจึงไม่ได้หมายถึงดินเพียงอย่างเดียวแต่จะหมายรวมถึงลักษณะภูมิสัณฐาน (landforms) ภูมิอากาศ (climate) อุทกวิทยา (hydrology) พืชพรรณ (vegetation) และสัตว์ (fauna) ซึ่งการปรับปรุงที่ดิน (land improvement) ได้แก่ การทำชั้นบันไดและการระบายน้ำ เป็นต้น (FAO, 1993)

1.5.2 ดิน (Soil)

“**ดิน**” หมายความว่ารวมถึง หิน กรวด ทราย แร่ธาตุ น้ำ และอินทรีย์วัตถุต่างๆ ที่เจือปนกับเนื้อดินด้วย (มาตรา 4 พระราชบัญญัติพัฒนาที่ดิน พ.ศ. 2551)

“**ดิน**” ในทางวิชาการด้านทรัพยากรที่ดิน หมายถึงเทหวัตถุธรรมชาติ ซึ่งเกิดขึ้นบนพื้นผิวโลกเป็นวัตถุที่คำนวณการเจริญเติบโต และการทรงตัวของต้นไม้ ประกอบด้วยแร่ธาตุ

แผนการใช้ที่ดินตำบลศิระกระบือ อำเภองครักษ์ จังหวัดนครนายก

และอินทรีย์วัตถุต่างๆ มีลักษณะชั้นแตกต่างกัน แต่ชั้นที่อยู่ต่อเนื่องกันจะมีแนวสัมพันธ์ซึ่งกันและกันตามขบวนการกำเนิดดิน ที่เป็นผลสืบเนื่องมาจากการกระทำร่วมกันของภูมิอากาศ พืชพรรณ วัตถุต้นกำเนิดดิน ระยะเวลา และความต่างระดับของพื้นที่ในบริเวณนั้น (FAO 1974: 39-40)

“ดิน” อินทรีย์วัตถุ และอนินทรีย์วัตถุที่ไม่จับตัวแข็งเป็นหินซึ่งปกคลุมพื้นผิวโลก ซึ่งเป็นผลมาจากปัจจัยด้านการกำเนิดและสภาพแวดล้อม ได้แก่ ภูมิอากาศ สิ่งมีชีวิต (พืชและสัตว์) สภาพภูมิประเทศ วัตถุต้นกำเนิด และระยะเวลา ความเหมาะสมต่อการผลิตพืชของดินแตกต่างกัน เนื่องจากลักษณะและสมบัติทางกายภาพ เคมี ชีวภาพ และสัณฐาน (คณะกรรมการจัดทำปทานุกรมปฐพีวิทยา, 2551)

1.5.3 การใช้ที่ดิน

“การใช้ที่ดิน” หมายถึง การจัดการที่ดินตามที่มนุษย์ต้องการ ซึ่งรวมทั้งการใช้ที่ดินในชนบท เขตชานเมือง และเขตอุตสาหกรรม เป็นต้น (FAO, 1993)

“การใช้ที่ดิน” หมายถึง ผลของความพยายามของมนุษย์ ในการดำเนินการเปลี่ยนแปลงลักษณะทางกายภาพพื้นที่ของทรัพยากรที่มีอยู่ เพื่อสนองความต้องการของตนเอง (Vink, 1975)

1.5.4 การวางแผนการใช้ที่ดิน

“การวางนโยบายและแผนการใช้ที่ดิน” หมายความว่า การวางนโยบายและแผนการใช้ที่ดินให้เหมาะสมกับสภาพของดิน และสอดคล้องกับประเภทของที่ดินที่ได้จำแนกไว้

ธนาคารเพื่อการพัฒนาแห่งเอเชีย (ADB) ได้ให้ความหมายของการวางแผนการใช้ที่ดินว่าเป็นกระบวนการของการเปลี่ยนแปลง ที่เกี่ยวข้องกับการแสวงหาใช้ประโยชน์จากทรัพยากร เป็นการกำหนดทิศทางของการลงทุน แนวทางของการพัฒนาเทคโนโลยี และเป็นการเปลี่ยนแปลงของหน่วยงานต่างๆ ให้ดำเนินการอยู่ในภาพรวมเดียวกัน และเป็นการเพิ่มศักยภาพทั้งในปัจจุบันและในอนาคตเพื่อตอบสนองความต้องการของมนุษย์ (NRC, 1975 และ ADB, 2012)

1.5.5 “เศรษฐกิจที่ดิน” หมายความว่า ภาวะความสัมพันธ์ระหว่างประชากรกับที่ดินทางด้านเศรษฐกิจ

1.5.6 “เกษตรกรรม” หมายความว่า การทำนา ทำไร่ ทำสวน เลี้ยงสัตว์ เลี้ยงสัตว์น้ำ และกิจกรรมอื่นตามที่รัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์กำหนด โดยประกาศในราชกิจจานุเบกษา

1.5.7 “การชะล้างพังทลายของดิน” หมายความว่า ปรากฏการณ์ซึ่งที่ดินถูกชะล้างกัดเซาะพังทลายด้วยพลังงานที่เกิดจากน้ำ ลม หรือโดยเหตุอื่นใดให้เกิดการเสื่อมโทรม สูญเสียเนื้อดินหรือความอุดมสมบูรณ์ของดิน

1.5.8 “การอนุรักษ์ดินและน้ำ” หมายความว่า การกระทำใดๆ ที่มุ่งให้เกิดการระวังป้องกันรักษา ดินและที่ดิน ไม่ให้เกิดความเสื่อมโทรม สูญเสีย รวมถึงการรักษา ปรับปรุง ความอุดมสมบูรณ์ของดิน และการรักษา น้ำในดินหรือบนผิวดินให้คงอยู่เพื่อรักษาคุณธรรมชาติให้เหมาะสมในการใช้ประโยชน์ที่ดินในการเกษตรกรรม

1.6 คำสำคัญ

ตำบลศิระกระบือ : เพิ่มศักยภาพการผลิตสินค้าเกษตรในพื้นที่ดินเปรี้ยว

บทที่ 2 ข้อมูลทั่วไป

สถานที่ท่องเที่ยว

แหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติ

บึงท่าราบ
เขื่อนขิงกักเก็บน้ำ
ขนาดใหญ่

มัสยิดหลุมบัว
ตั้งอยู่ ม.1
ท.ส.ระกระเปือ

แหล่งท่องเที่ยวที่เกี่ยวเนื่องกับวิถีชีวิต

ศูนย์การเรียนรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่น
ตั้งอยู่ ม.6
ท.ส.ระกระเปือ

มัสยิดตุ๊กต
ตั้งอยู่ ม.2
ท.ส.ระกระเปือ

แหล่งท่องเที่ยวทางประวัติศาสตร์

วัดอรุณราชวราราม
ตั้งอยู่ ม.6
ท.ส.ระกระเปือ

มัสยิดสามัคคี
อิสลาม
ตั้งอยู่ ม.6
ท.ส.ระกระเปือ

แหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตร

ศูนย์การเรียนรู้ การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร
ตั้งอยู่ ม.6 ท.ส.ระกระเปือ

วัดราชบุรีประดิษฐ
ตั้งอยู่ ม.2
ท.ส.ระกระเปือ

มัสยิดอาราฟูล
อิสลาม
ตั้งอยู่ ม.13
ท.ส.ระกระเปือ

แหล่งผลิตและจำหน่ายไม้ประดับไม้จุ่ม ไทเกอร์เกลส

วัดคลอง 24
ตั้งอยู่ ม.9
ท.ส.ระกระเปือ

บทที่ 2 ข้อมูลทั่วไป

2.1 ที่ตั้งและอาณาเขต

ตำบลศิระกระบือ อำเภองครักษ์ จังหวัดนครนายก โดยอยู่ทางทิศใต้ของอำเภองครักษ์ ห่างจากที่ว่าการอำเภองครักษ์ มีเนื้อที่ประมาณ 41,875 ไร่หรือประมาณ 67 ตารางกิโลเมตร มีอาณาเขตติดต่อดังนี้ โดยมีรายละเอียดในรูปที่ 2-1

ทิศเหนือ ติดต่อกับ ตำบลองครักษ์ อำเภองครักษ์ จังหวัดนครนายก

ทิศใต้ ติดต่อกับ ตำบลพระอาจารย์ อำเภองครักษ์ จังหวัดนครนายก

ทิศตะวันออก ติดต่อกับ ตำบลองครักษ์ ตำบลบางลูกเสือ อำเภองครักษ์ จังหวัดนครนายก

ทิศตะวันตก ติดต่อกับ ตำบลพระอาจารย์ อำเภองครักษ์ จังหวัดนครนายก

การคมนาคมขนส่งตำบลศิระกระบือจากอำเภองครักษ์ไปตามถนนของกรมทางหลวงชนบทสายองครักษ์-บางน้ำเปรี้ยวระยะทางประมาณ 15 กิโลเมตร ถนนสายหลัก มีทั้งสิ้น 7 สายได้แก่ ถนนสายคลอง 22 (ถนนลาดยาง) ถนนสายคลอง 23 ฝั่งเหนือ (ถนนลาดยาง) ถนนสายคลอง 23 ฝั่งใต้ สายหน้าบ้าน (ถนนคอนกรีต และถนนลูกรัง) ถนนสายคลอง 23 ฝั่งใต้ สายหลังบ้าน (ถนนคอนกรีต และถนนลาดยาง) ถนนสายคลอง 24 ฝั่งเหนือ (ถนนคอนกรีต-และลูกรัง) ถนนสายคลอง 24 ฝั่งใต้ (ถนนลาดยาง ถนนคอนกรีต และถนนลูกรัง) ถนนสายคลอง 25 (ถนนลาดยาง ถนนคอนกรีต และถนนลูกรัง)

2.2 การแบ่งส่วนการปกครอง

ตำบลศิระกระบือ อำเภองครักษ์ จังหวัดนครนายก แบ่งส่วนการปกครองออกเป็น 13 หมู่บ้าน ดังนี้

หมู่ที่ 1 บ้านบึงหลุมบัว

หมู่ที่ 8 บ้านคลอง 24 ฝั่งใต้

หมู่ที่ 2 บ้านวัดราษฎร์ประดิษฐ์

หมู่ที่ 9 บ้านคลอง 24 ฝั่งเหนือ

หมู่ที่ 3 บ้านคลอง 23

หมู่ที่ 10 บ้านปากบึงศาล

หมู่ที่ 4 บ้านปากบึง

หมู่ที่ 11 บ้านหน้าวัดสว่างอารมณ์

หมู่ที่ 5 บ้านวัดอารีย์ราษฎร์

หมู่ที่ 12 บ้านคลอง 23 ฝั่งเหนือ

หมู่ที่ 6 บ้านบึงกล้า

หมู่ที่ 13 บ้านเกาะลอย

หมู่ที่ 7 บ้านคลองหนองชุมฝั่งใต้

(องค์การบริหารส่วนตำบลศิระกระบือ อำเภองครักษ์ จังหวัดนครนายก, 2561)

(รูปที่ 2-1)

2.3 ประวัติและเอกลักษณ์

ตำบลศิระกระบือ เมื่อครั้งอดีต มีสภาพเป็นพื้นที่ทุ่งกว้าง เป็นที่ราบลุ่ม ประชาชนส่วนใหญ่ประกอบอาชีพทำนา โดยการใช้แรงงานกระบือในการทำนา ไถนา เมื่อเสร็จสิ้นฤดูทำนาประชาชนก็จะปล่อยให้กระบือออกไปหากินอย่างอิสระอยู่ในทุ่ง และหนองน้ำ ทำให้กระบือเกิด แก่ เจ็บและตายอยู่ในทุ่ง และหนองน้ำ จนเหลือแต่หัวและเขา เป็นจำนวนมาก จึงเป็นที่มาของชื่อตำบลศิระกระบือ

ศาสนา ประเพณี วัฒนธรรม มีดังนี้

การนับถือศาสนา

ประชากรส่วนใหญ่ นับถือศาสนาพุทธ ประมาณ 70% นอกนั้นนับถือศาสนาคริสต์และอิสลาม ประชาชนมีความสัมพันธ์กันอย่างใกล้ชิด นิยมตั้งบ้านเรือนอยู่เป็นกลุ่มก้อนตามแนวคลอง โดยมีวัดและมัสยิดเป็นศูนย์รวมและส่วนมากตั้งถิ่นฐานอยู่ตามเส้นทางคมนาคมและแหล่งน้ำ (คลองสายต่างๆ) กลุ่มชุมชนที่ใหญ่ที่สุดในตำบลศีระกระเปือ คือ หมู่ที่ 13 บ้านเกาะลอย กลุ่มชุมชนที่เล็กที่สุดได้แก่ หมู่ที่ 10 บ้านปากบึงศาล ในตำบลมีทั้งหมด 13 หมู่บ้าน

- วัดศาสนาพุทธ มีวัด จำนวน 4 แห่ง ได้แก่ วัดราษฎร์ประดิษฐ์ (หมู่ที่ 2), วัดอารีราษฎร์ (หมู่ที่ 5), วัดคลอง 24 (หมู่ที่ 9) และวัดจตุรเวศน์ธรรมาราม (หมู่ที่ 3)

- มัสยิด จำนวน 5 แห่ง ได้แก่ มัสยิดคูคต (หมู่ที่ 2), มัสยิดสามัคคีอิสลาม (หมู่ที่ 6), มัสยิดชาอ้าดาตุ้ตดารอยนี (หมู่ที่ 1), มัสยิดอาชาซูลอิสลาม (หมู่ที่ 13) และมัสยิดยามีอุลคอยร็อต (หมู่ที่ 6)

- โบสถ์คริสต์ จำนวน 1 แห่ง

ประเพณีและงานประจำปี

- ประเพณีแห่เทียนพรรษา ประเพณีสงกรานต์ งานประจำปี วัดคลอง 24 และวัดอารีราษฎร์ ประมาณเดือนกุมภาพันธ์ถึงเดือนมีนาคมของทุกปี

ภูมิปัญญาท้องถิ่น ได้แก่ การทำอุปกรณ์ดักปลาแบบดั้งเดิม การทอเสื่อกก

สินค้าพื้นเมืองและของที่ระลึก ได้แก่ การปลูกข้าวไรซ์เบอร์รี่ (หมู่ที่ 3), การปลูกไทรเกาหลี

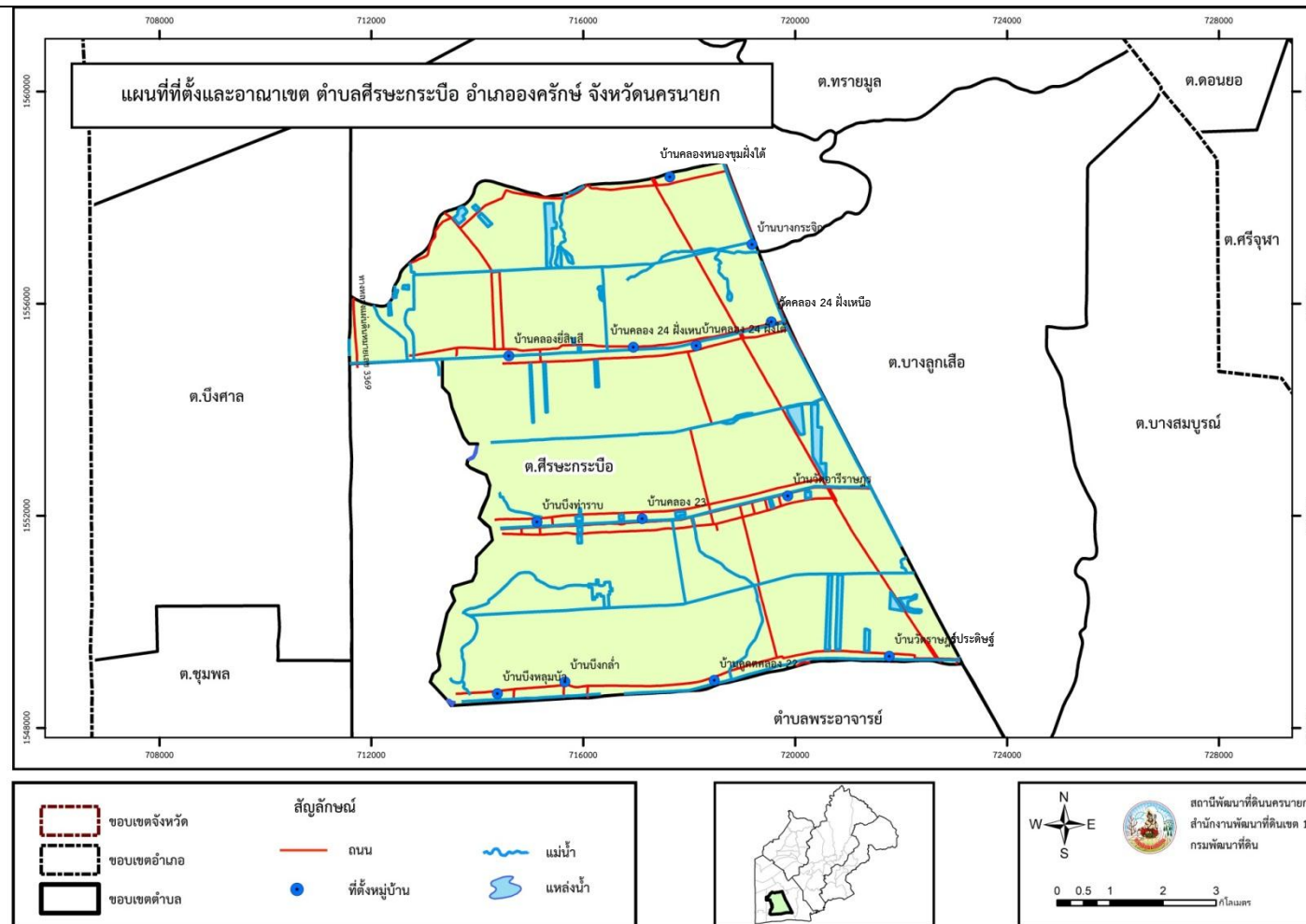
2.4 สภาพภูมิประเทศ

ลักษณะภูมิประเทศมีสภาพพื้นที่ราบเรียบถึงค่อนข้างราบเรียบจนถึงพื้นที่เนินเขา โดยส่วนใหญ่ มีความลาดชันพื้นที่ราบเรียบถึงค่อนข้างราบเรียบ (0-2 เปอร์เซ็นต์) รองลงมาเป็น พื้นที่ลูกคลื่นลอนลาดเล็กน้อย (2-5 เปอร์เซ็นต์) ลูกคลื่นลอนลาด (5-12 เปอร์เซ็นต์) และเนินเขา (20-35 เปอร์เซ็นต์) ตามลำดับ โดยพื้นที่เกือบทั้งตำบลศีระกระเปือเป็นพื้นที่ราบลุ่ม มีความสูงจากระดับทะเลปานกลาง 0-3.5 เมตร

(รูปที่ 2-2 และรูปที่ 2-3)

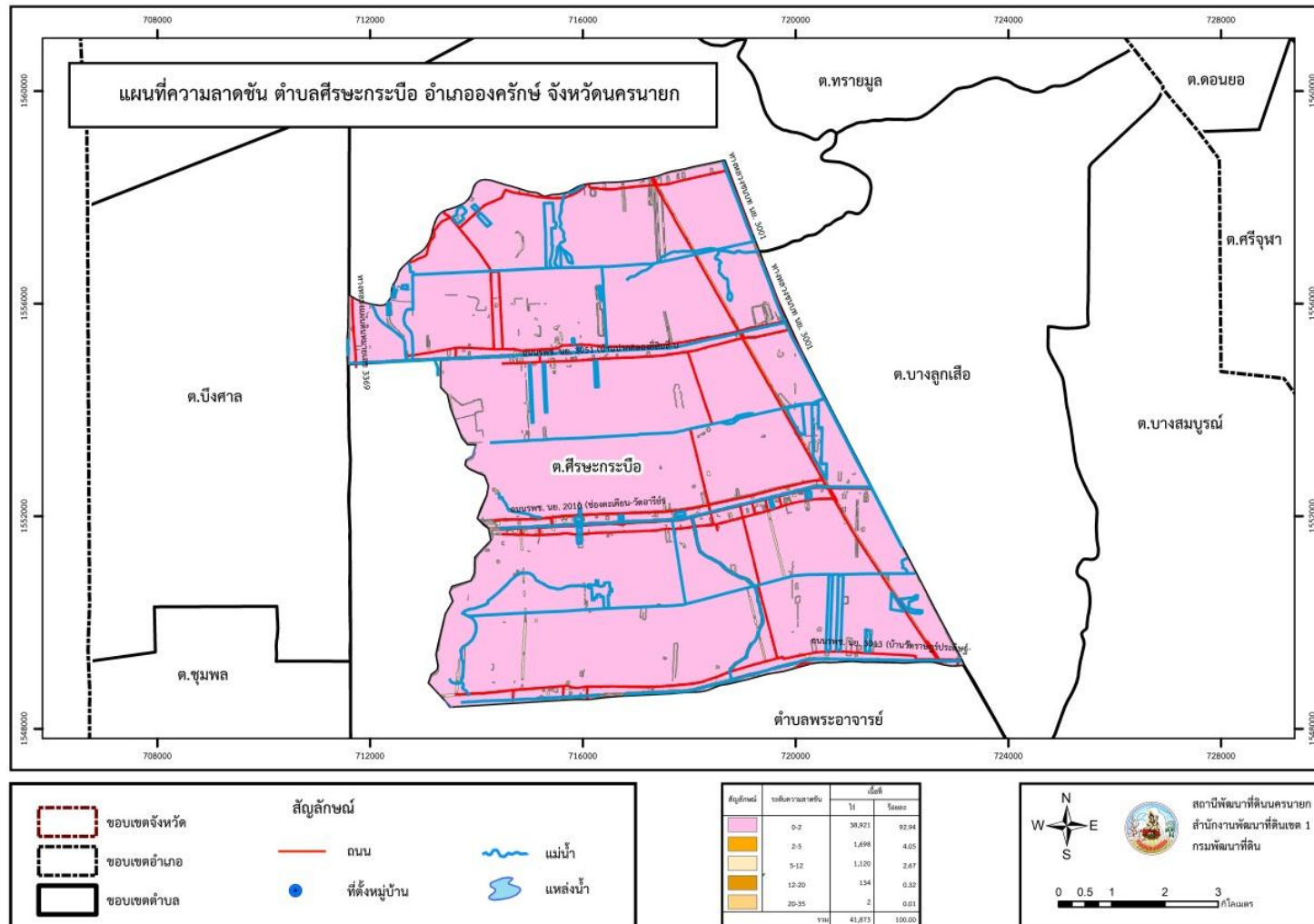
แผนการใช้ที่ดินตำบลศิระกระบือ อำเภองครักษ์ จังหวัดนครนายก

รูปที่ 2-1 ที่ตั้งและอาณาเขต ตำบลศิระกระบือ อำเภองครักษ์ จังหวัดนครนายก

แผนการใช้ที่ดินตำบลศิระกระบือ อำเภองครักษ์ จังหวัดนครนายก

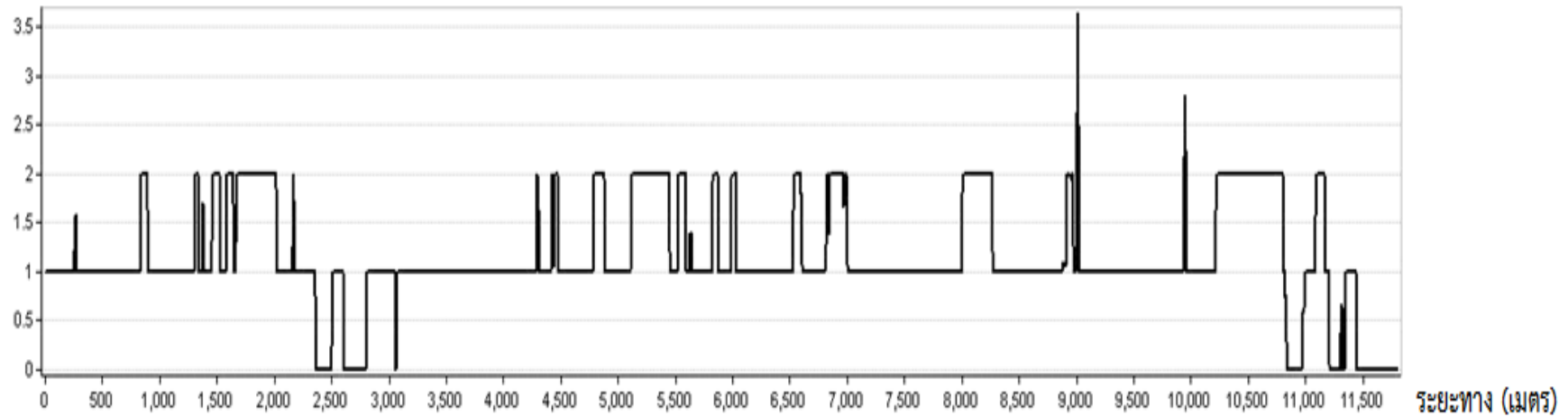

รูปที่ 2-2 ความลาดชัน ตำบลศิระกระบือ อำเภองครักษ์ จังหวัดนครนายก

ความสูงจากระดับน้ำ

ทะเลปานกลาง (เมตร)

รูปที่ 2-3 สภาพภูมิประเทศ ตำบลศิระชะกระบือ อำเภองครักษ์ จังหวัดนครนายก

2.5 สภาพภูมิอากาศ

สภาพภูมิอากาศจังหวัดนครนายก มีรายละเอียดดังนี้

2.5.1 สภาพอากาศทั่วไป

จังหวัดนครนายก อยู่ภายใต้อิทธิพลของมรสุมที่พัดปกคลุมประเทศไทย 2 ชนิด คือ มรสุมตะวันออกเฉียงเหนือที่พัดปกคลุมตั้งแต่ประมาณกลางเดือนตุลาคมถึงกลางเดือนกุมภาพันธ์ ลมนี้พัดพาความหนาวเย็นจากประเทศจีนเข้ามาสู่ประเทศไทยในช่วงฤดูหนาว ทำให้จังหวัดนครนายกประสบกับสภาวะอากาศหนาวเย็นและแห้งแล้ง ส่วนมรสุมอีกชนิดหนึ่งคือมรสุมตะวันตกเฉียงใต้ซึ่งพัดปกคลุมในช่วงฤดูฝนประมาณกลางเดือนพฤษภาคมถึงกลางเดือนตุลาคม ซึ่งพัดจากทิศตะวันตกเฉียงใต้เป็นส่วนใหญ่และเป็นลมที่พัดผ่านทะเล นำความชื้นและไอน้ำเข้าสู่จังหวัด ทำให้อากาศชุ่มชื้นและมีฝนตกโดยทั่วไป

2.5.2 ฤดูกาล

พิจารณาตามลักษณะลมฟ้าอากาศของประเทศไทย สามารถแบ่งฤดูกาลของจังหวัดนครนายกได้เป็น 3 ฤดูดังนี้

ฤดูหนาว เริ่มตั้งแต่กลางเดือนตุลาคมถึงกลางเดือนกุมภาพันธ์ ซึ่งเป็นช่วงของมรสุมตะวันออกเฉียงเหนือ และบริเวณความกดอากาศสูงจากประเทศจีนที่มีคุณสมบัติเย็นและแห้งจะแผ่ลงมาปกคลุมประเทศไทยในช่วงนี้ แต่ในบางปีฤดูหนาวของจังหวัดนครนายกอาจล่าช้าไปบ้าง ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับอิทธิพลของความกดอากาศสูงจากประเทศจีนซึ่งแผ่ลงมาปกคลุมประเทศไทย ถ้าความกดอากาศสูงจากประเทศจีนแผ่ลงมาช้าอากาศก็จะหนาวเย็นช้า ฤดูหนาวของจังหวัดนี้อาจจะเริ่มในราวเดือนพฤศจิกายนเป็นต้นไป

ฤดูร้อน เริ่มตั้งแต่กลางเดือนกุมภาพันธ์และสิ้นสุดประมาณกลางเดือนพฤษภาคม ระยะนี้จะมีอากาศร้อนอบอ้าวโดยทั่วไป โดยเฉพาะเดือนเมษายนเป็นเดือนที่มีอากาศร้อนอบอ้าวมากที่สุดในรอบปี

ฤดูฝน เริ่มประมาณกลางเดือนพฤษภาคมถึงกลางเดือนตุลาคม เป็นช่วงที่มรสุมตะวันตกเฉียงใต้พัดปกคลุมประเทศไทย ซึ่งจะนำความชื้นจากทะเลอันดามันพัดผ่านอ่าวไทยเข้าสู่ภาคตะวันออกเฉียงใต้ ทำให้อากาศจะชุ่มชื้นและมีฝนตกชุกทั่วไป

2.5.3 อุณหภูมิ

เนื่องจากจังหวัดนครนายกเป็นจังหวัดหนึ่งในภาคตะวันออกเฉียงใต้ที่อยู่ลึกเข้าไปในแผ่นดินจึงมีอากาศร้อนมากกว่าจังหวัดที่อยู่บริเวณชายฝั่งและในฤดูหนาวก็มีอากาศหนาวมากกว่าเช่นกัน โดยมีอุณหภูมิเฉลี่ยอยู่ในช่วงประมาณ 26.7 – 30.3 องศาเซลเซียส ส่วนอุณหภูมิเฉลี่ยตลอดปี 28.5 องศาเซลเซียส อุณหภูมิสูงสุดเฉลี่ย 34.2 องศาเซลเซียส โดยมีอากาศร้อนสุดในเดือนมีนาคม ส่วนในฤดูหนาวมีอากาศหนาวเย็นในเดือนตุลาคม อุณหภูมิต่ำสุดเฉลี่ย 24.2 องศาเซลเซียส

2.5.4 ฝน

สำหรับฝนที่ตกในจังหวัดนครนายกส่วนใหญ่เป็นฝนที่เกิดในช่วงฤดูมรสุมตะวันตกเฉียงใต้ซึ่งพัดปกคลุมระหว่างเดือนพฤษภาคมถึงเดือนตุลาคม ซึ่งเมื่อพิจารณาข้อมูลปริมาณฝนเฉลี่ยของสถานี

แผนการใช้ที่ดินตำบลศิระกระบือ อำเภองครักษ์ จังหวัดนครนายก

ฝนอำเภอของจังหวัดนครนายกระหว่าง พ.ศ. 2519 - 2543 พบว่าพื้นที่บริเวณอำเภอเมืองนครนายกมีฝนมากกว่าพื้นที่บริเวณอื่น คือ มีปริมาณฝนเฉลี่ยตลอดปี 1,781.4 มิลลิเมตร และมีฝนตก 132.6 วัน เดือนที่มีฝนตกมากที่สุด คือ เดือนกันยายนมีปริมาณฝนอยู่ในช่วง 365.8 มิลลิเมตร มีฝนตก 21.3 วัน จากเส้นชั้นน้ำฝน พบว่า ตำบลศิระกระบือ มีฝนอยู่ในช่วง 1,450-1,500 มิลลิเมตร

(ศูนย์ภูมิอากาศ กองพัฒนาอุตุนิยมวิทยา กรมอุตุนิยมวิทยา, 2563)

(ตารางที่ 2-1 และรูปที่ 2-4)

ตารางที่ 2-1 สถิติภูมิอากาศ ณ สถานีอุตุนิยมวิทยาปราจีนบุรี (ปี พ.ศ.2533-2562)

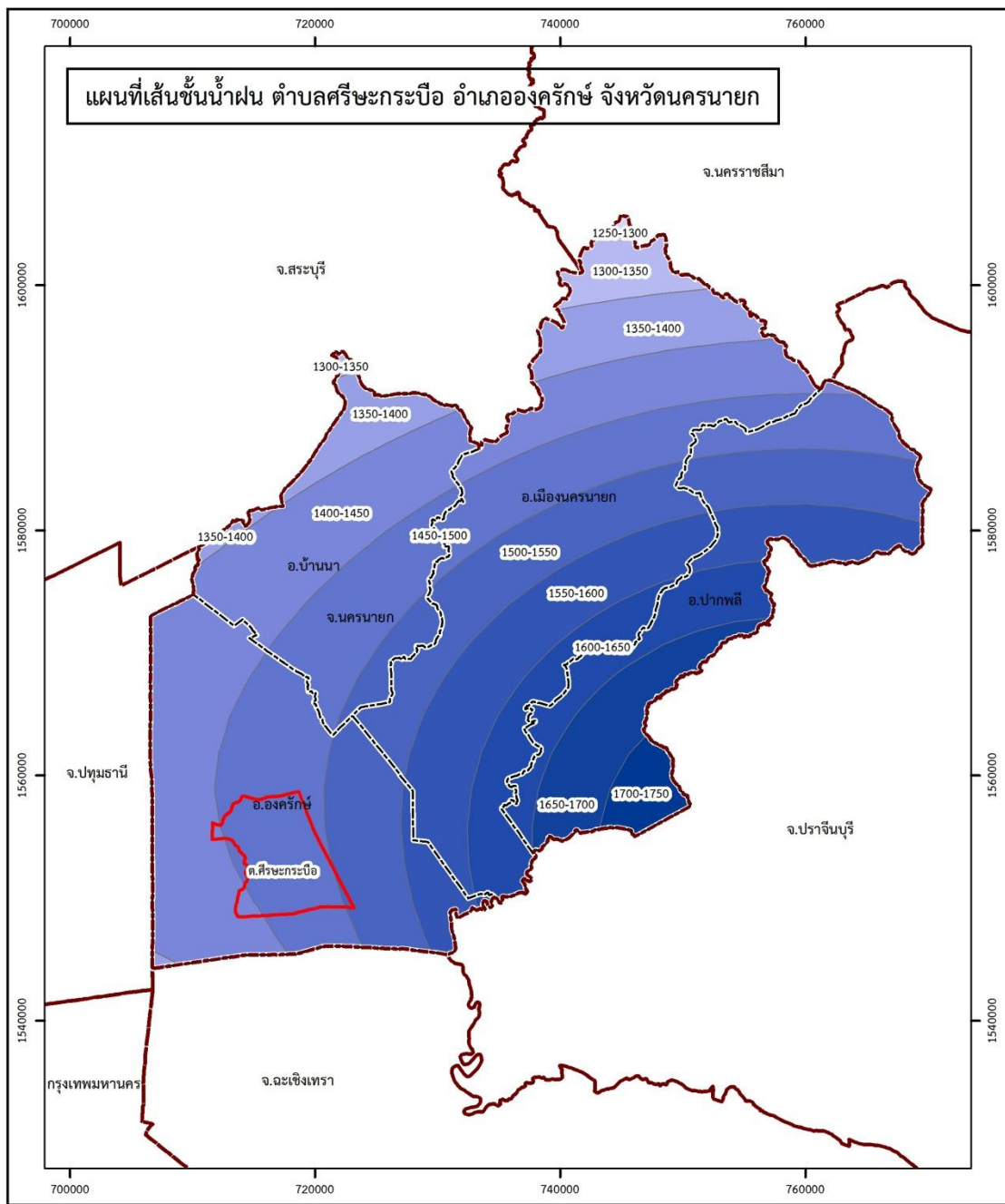
เดือน	อุณหภูมิ ต่ำสุด (°C)	อุณหภูมิ สูงสุด (°C)	อุณหภูมิ เฉลี่ย (°C)	ความชื้น สัมพัทธ์ (%)	ปริมาณ น้ำฝน (มม.)	จำนวนวันที่ ฝนตก (วัน)	ปริมาณ ฝนใช้การ* (มม.)	การระเหย และการคาย น้ำอ้างอิง* (มม.)
ม.ค.	21.3	33.3	26.9	65.0	8.3	1.5	8.2	77.8
ก.พ.	23.0	35.0	28.4	67.0	14.7	2.0	14.4	70.3
มี.ค.	24.6	36.3	29.7	70.0	53.7	5.3	49.1	81.5
เม.ย.	25.5	36.9	30.3	73.0	104.9	8.5	87.3	81.6
พ.ค.	25.7	35.7	29.7	78.0	205.3	15.3	137.9	81.5
มิ.ย.	25.4	34.3	29.1	81.0	223.3	18.1	143.5	75.3
ก.ค.	25.1	33.5	28.6	82.0	270.1	20.1	152.0	75.3
ส.ค.	25.0	33.2	28.4	82.0	349.8	22.3	160.0	75.0
ก.ย.	24.9	33.1	28.3	83.0	365.8	21.3	161.6	69.6
ต.ค.	24.8	33.2	28.3	77.0	155.4	13.5	116.8	76.3
พ.ย.	23.4	33.2	27.9	68.0	26.5	3.7	25.4	84.3
ธ.ค.	21.5	32.6	26.7	63.0	3.6	1.0	3.6	90.5
รวม	-	-	-	-	1,781.4	132.6	1,059.8	939.1
เฉลี่ย	24.2	34.2	28.5	74.1	-	-	-	-

หมายเหตุ: *จากการคำนวณโดยโปรแกรม Cropwat for Windows Version 8.0

ที่มา : กรมอุตุนิยมวิทยา (2563)

แผนการใช้ที่ดินตำบลศรีชะกระบือ อำเภองครักษ์ จังหวัดนครนายก

รูปที่ 2-4 เส้นชั้นน้ำฝน ตำบลศรีชะกระบือ อำเภองครักษ์ จังหวัดนครนายก

2.5.5 สมดุลของน้ำเพื่อการเกษตร

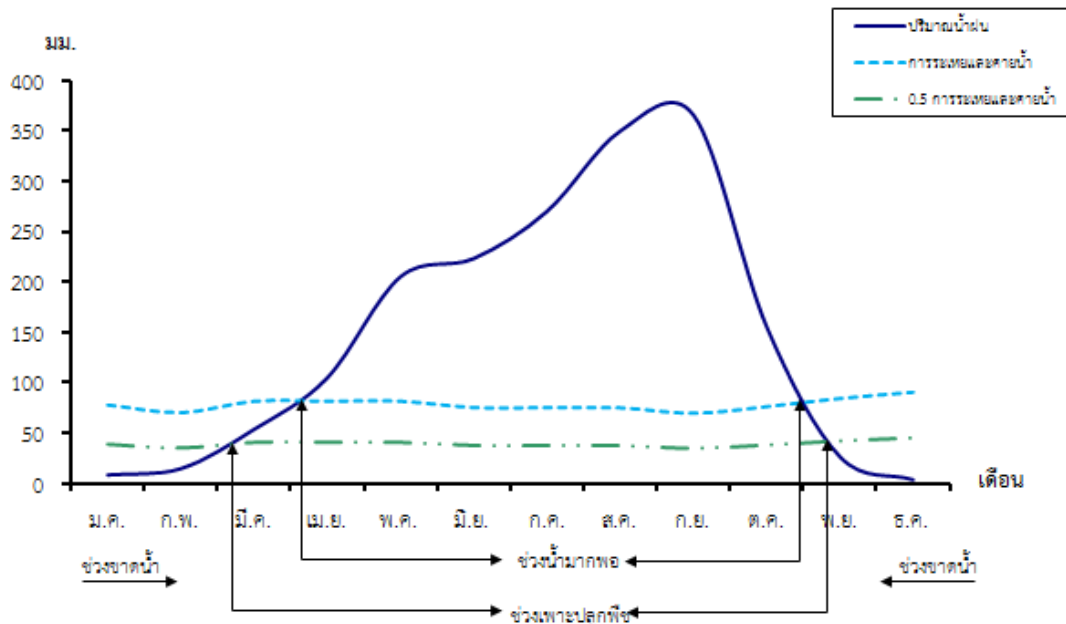
จากข้อมูลสถิติภูมิอากาศในคาบ 30 ปี (พ.ศ. 2524 – 2553) สถานีอุตุนิยมวิทยาปราจีนบุรี ได้นำมาวิเคราะห์สมดุลของน้ำเพื่อการเกษตร ซึ่งเป็นการวิเคราะห์หาช่วงฤดูกาลเพาะปลูกพืช ตลอดจนช่วงระยะเวลาที่พืชเสี่ยงต่อการขาดน้ำ ข้อมูลที่นำมาวิเคราะห์ คือ ปริมาณน้ำฝน และศักยภาพการคายระเหยน้ำอ้างอิง (ET_o) ซึ่งคำนวณด้วยโปรแกรม Cropwat for Windows Version 8.0 โดยใช้สมการ Penman-Monteith สามารถสรุปสมดุลของน้ำเพื่อการเกษตรในเขตอาศัยน้ำฝนได้ดังนี้

ช่วงที่เหมาะสมต่อการปลูกพืช เป็นช่วงที่มีค่าปริมาณน้ำฝนมากกว่าค่า 0.5 การระเหยจากผิวดินและการคายน้ำของพืช เป็นช่วงที่ดินมีความชุ่มชื้นพอเหมาะต่อการเพาะปลูกพืช ซึ่งช่วงนี้จะเริ่มตั้งแต่ต้นเดือนกุมภาพันธ์ถึงกลางเดือนตุลาคม

ช่วงที่มีน้ำมากเกินพอ เป็นช่วงที่ค่าปริมาณน้ำฝนมากกว่าค่าการระเหยจากผิวดินและการคายน้ำของพืช ซึ่งช่วงนี้จะเริ่มตั้งแต่ต้นเดือนมีนาคมถึงต้นเดือนตุลาคม และช่วงนี้อาจจะเกิดภาวะน้ำท่วมทำให้พืชเสียหายได้ในช่วงเดือนสิงหาคมถึงเดือนกันยายน

ช่วงขาดน้ำ เป็นช่วงฤดูแล้งที่ค่าปริมาณน้ำฝนน้อยกว่าค่า 0.5 การระเหยจากผิวดินและการคายน้ำของพืช ซึ่งพืชอาจจะเสียหายจากการขาดแคลนน้ำได้ จะเริ่มตั้งแต่กลางเดือนตุลาคมถึงต้นเดือนกุมภาพันธ์

(รูปที่ 2-5)

รูปที่ 2-5 สมดุลของน้ำเพื่อการเกษตร จังหวัดนครนายก ปี พ.ศ.2533-2562

2.6 สภาพการใช้ที่ดินในปัจจุบัน

สภาพการใช้ที่ดินตำบลศิระกระเปือ อำเภองครักษ์ จังหวัดนครนายก ซึ่งสำรวจโดยกลุ่มวิเคราะห์สภาพการใช้ที่ดิน กองนโยบายและแผนการใช้ที่ดิน (2561) ประกอบด้วย ประเภทการใช้ที่ดินต่างๆ ดังนี้

(1) พื้นที่ชุมชนและสิ่งปลูกสร้าง มีเนื้อที่ 3,019.43 ไร่ หรือร้อยละ 7.21 ของพื้นที่ตำบล ได้แก่ สถานที่ราชการและสถาบันต่างๆ และสถานที่พักผ่อนหย่อนใจ

(2) พื้นที่เกษตรกรรม มีเนื้อที่ 36,143.82 ไร่ หรือร้อยละ 86.31 ของพื้นที่ตำบล ประกอบด้วย การใช้ประโยชน์ที่ดินด้านเกษตรกรรมต่างๆ ดังต่อไปนี้ คือ

(2.1) พื้นที่เกษตรผสมผสานหรือไร่สวนผสม มีเนื้อที่ 6.75 ไร่ หรือร้อยละ 0.02 ของพื้นที่ตำบล

(2.2) พื้นที่นาไร่ มีเนื้อที่ 736 ไร่ หรือร้อยละ 1.76 ของพื้นที่ตำบล

(2.3) พื้นที่นาข้าว มีเนื้อที่ 32,147 ไร่ หรือร้อยละ 76.77 ของพื้นที่ตำบล

(2.4) ไม้ยืนต้น มีเนื้อที่ 461.35 ไร่ หรือร้อยละ 1.10 ของพื้นที่ตำบล ได้แก่ ไม้ยืนต้นไร่/เสื่อมโทรม ไม้ยืนต้นผสม ปาล์มน้ำมัน ยูคาลิปตัส ประดู่ และไม้ปลูกเพื่อการค้า

(2.5) ไม้ผล มีเนื้อที่ 661.46 ไร่ หรือร้อยละ 1.58 ของพื้นที่ตำบล ได้แก่ ไม้ผลไร่หรือเสื่อมโทรม ไม้ผลผสม มะพร้าว มะม่วง กล้วย มะกอกน้ำ มะกอกฝรั่ง มะปราง และมะยงชิด

(2.6) พืชสวน มีเนื้อที่ 525.26 ไร่ หรือร้อยละ 1.25 ของพื้นที่ตำบล ได้แก่ พืชสวนไร่หรือเสื่อมโทรม พืชผัก ไม้ดอก และไม้ประดับ

(2.7) สถานที่เพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ มีเนื้อที่ 1,606.00 ไร่ หรือร้อยละ 3.84 ของพื้นที่ทั้งตำบล ได้แก่ สถานที่เพาะเลี้ยงสัตว์น้ำไร่ สถานที่เพาะเลี้ยงปลา และสถานที่เพาะเลี้ยงกุ้ง

(3) พื้นที่เบ็ดเตล็ด มีเนื้อที่ 1,680.42 ไร่ หรือร้อยละ 4.01 ของพื้นที่ตำบล ประกอบด้วย พุ่มหญ้าธรรมชาติ พุ่มหญ้าสลับไม้พุ่มหรือไม้ละเมาะ พื้นที่ลุ่ม และพื้นที่ถม

(4) พื้นที่แหล่งน้ำ มีเนื้อที่ 1,031.63 ไร่ หรือร้อยละ 2.46 ของพื้นที่ตำบล ประกอบด้วย แม่น้ำ ลำห้วย ลำคลอง อ่างเก็บน้ำ บ่อน้ำในไร่นา และคลองชลประทาน

(ตารางที่ 2-2 และรูปที่ 2-6)

แผนการใช้ที่ดินตำบลศิระกระเปือ อำเภองครักษ์ จังหวัดนครนายก

ตารางที่ 2-2 สภาพการใช้ที่ดินตำบลศิระกระเปือ อำเภองครักษ์ จังหวัดนครนายก

หน่วยแผนที่	สภาพการใช้ที่ดิน	เนื้อที่	
		ไร่	ร้อยละ
U	พื้นที่ชุมชนและสิ่งปลูกสร้าง	3,019.43	7.21
	U201 หมู่บ้านบนพื้นราบ	2,493.00	5.95
	U301 สถานที่ราชการและสถาบันต่าง ๆ	160.34	0.38
	U405 ถนน	109.70	0.26
	U406 ทางรถไฟ	226.69	0.54
	U502 โรงงานอุตสาหกรรม	22.08	0.05
	U602 รีสอร์ท โรงแรม เกสต์เฮาส์	7.62	0.02
A	พื้นที่เกษตรกรรม	36,143.82	86.31
	A001 เกษตรผสมผสาน/ไร่นาสวนผสม	6.75	0.02
	A100 นาไร่	736.00	1.76
	A101 นาข้าว	32,147.00	76.77
	A300 ไม้ยืนต้นร้าง/เสื่อมโทรม	174.00	0.42
	A301 ไม้ยืนต้นผสม	3.07	0.01
	A303 ปาล์มน้ำมัน	76.59	0.18
	A304 ยูคาลิปตัส	179.00	0.43
	A309 ประดู่	20.76	0.05
	A315 ไม้ปลูกเพื่อการค้า	7.94	0.02
	A400 ไม้ผลร้าง/เสื่อมโทรม	182.68	0.44
	A401 ไม้ผลผสม	357.00	0.85
	A405 มะพร้าว	47.36	0.11
	A405/A407 มะพร้าว/มะม่วง	16.70	0.04
	A405/A411 มะพร้าว/กล้วย	15.17	0.04
	A407/A411 มะม่วง/กล้วย	13.11	0.03
	A411 กล้วย	25.35	0.06
	A425/A429 มะกอกน้ำ มะกอกฝรั่ง/มะปราง มะยงชิด	4.09	0.01
	A500 พืชสวนร้าง/เสื่อมโทรม	27.04	0.06
	A502 พืชผัก	11.22	0.03
	A503 ไม้ดอก ไม้ประดับ	487.00	1.16
	A900 สถานที่เพาะเลี้ยงสัตว์น้ำร้าง	489.00	1.17

แผนการใช้ที่ดินตำบลศิระกระเปือ อำเภองครักษ์ จังหวัดนครนายก

ตารางที่ 2-2 (ต่อ) สภาพการใช้ที่ดินตำบลศิระกระเปือ อำเภองครักษ์ จังหวัดนครนายก

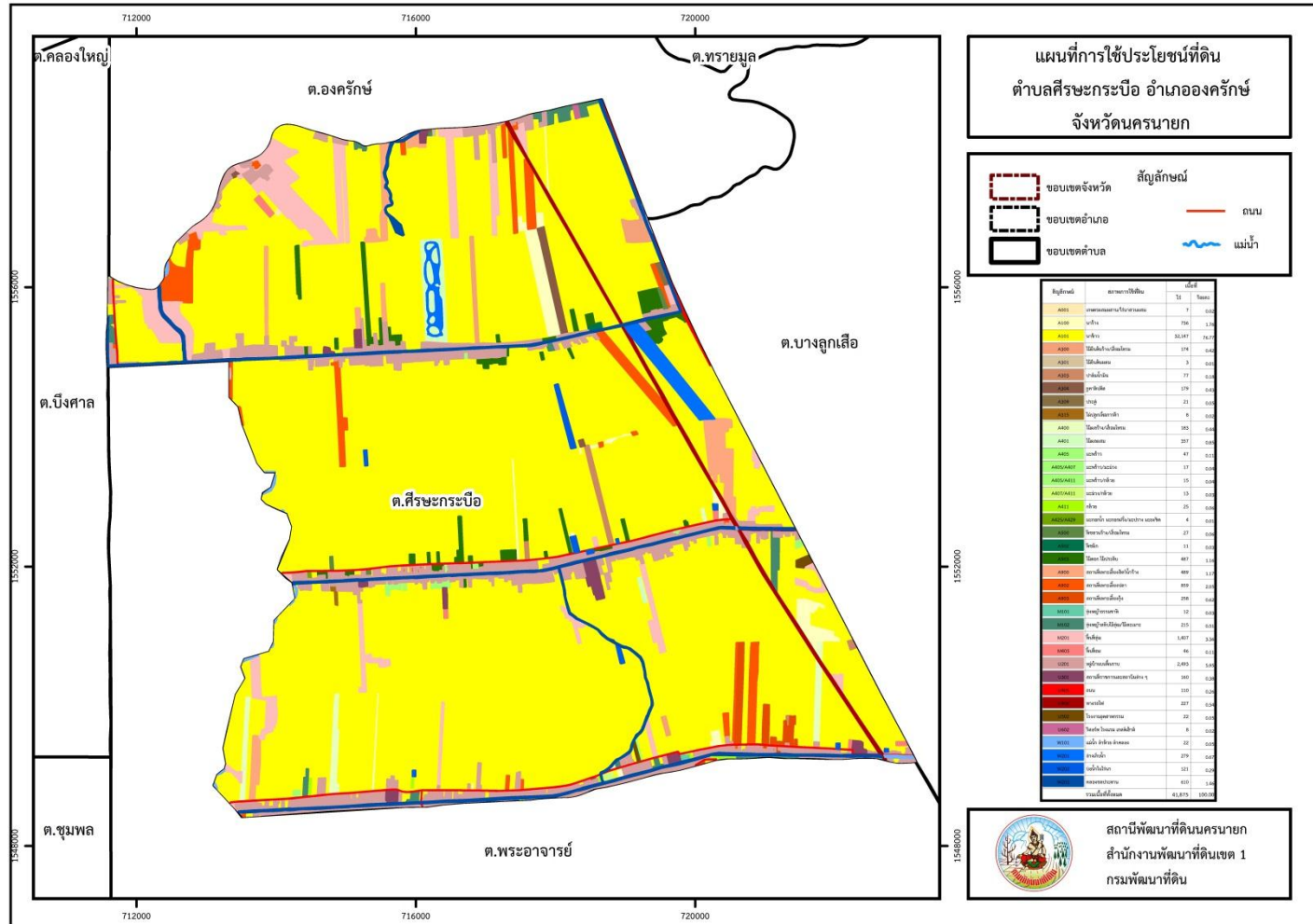
หน่วยแผนที่	สภาพการใช้ที่ดิน	เนื้อที่	
		ไร่	ร้อยละ
A902	สถานที่เพาะเลี้ยงปลา	859.00	2.05
A903	สถานที่เพาะเลี้ยงกุ้ง	258.00	0.62
M	พื้นที่เบ็ดเตล็ด	1,680.42	4.01
M101	ทุ่งหญ้าธรรมชาติ	12.00	0.03
M102	ทุ่งหญ้าสลับไม้พุ่ม/ไม้ละเมาะ	215.00	0.51
M201	พื้นที่ลุ่ม	1,407.42	3.36
M405	พื้นที่ถม	46.00	0.11
W	แหล่งน้ำ	1,031.63	2.46
W101	แม่น้ำ ลำห้วย ลำคลอง	21.77	0.05
W201	อ่างเก็บน้ำ	278.86	0.67
W202	บ่อน้ำในไร่นา	121.00	0.29
W203	คลองชลประทาน	609.99	1.46
รวมเนื้อที่ทั้งหมด		41,875.30	100.00

หมายเหตุ : เนื้อที่คำนวณด้วยโปรแกรมระบบสารสนเทศภูมิศาสตร์

ที่มา : ดัดแปลงจากกลุ่มวิเคราะห์สภาพการใช้ที่ดิน กองนโยบายและแผนการใช้ที่ดิน กรมพัฒนาที่ดิน (2561)

แผนการใช้ที่ดินตำบลศิระกระบือ อำเภองครักษ์ จังหวัดนครนายก

รูปที่ 2-6 สภาพการใช้ที่ดินตำบลศิระกระบือ อำเภองครักษ์ จังหวัดนครนายก

2.7 สภาพเศรษฐกิจและสังคม

2.7.1) สภาพสังคมโดยทั่วไป

1) ประชากร

จากแผนยุทธศาสตร์การพัฒนา พ.ศ.2562-2565 และแผนพัฒนาท้องถิ่น 5 ปี พ.ศ.2561-2565 (เดือนพฤษภาคม พ.ศ. 2562) พบว่า ประชากรที่อาศัยอยู่ในพื้นที่เขตองค์การบริหารส่วนตำบลศีร์ษะกระบือ มีประชากรรวม 6,862 คน แยกเป็นชาย 3,417 คน เป็นหญิง 3,445 คน มีจำนวนครัวเรือนทั้งสิ้น 2,185 ครัวเรือน เป็นครัวเรือนเกษตรที่มาขึ้นทะเบียนกรมส่งเสริมการเกษตร 1,072 ครัวเรือน หรือร้อยละ 15.62 เป็นครัวเรือนประกอบอาชีพอื่นๆ และครัวเรือนเกษตรที่ไม่ได้มาขึ้นทะเบียนกรมส่งเสริมการเกษตร 5,790 ครัวเรือน หรือร้อยละ 84.38 ดังรายละเอียดในตารางที่ 2-3 ถึง 2-4 และรูปที่ 2-7

ตารางที่ 2-3 จำนวนประชากรและครัวเรือน ตำบลศีร์ษะกระบือ อำเภองครักษ์ จังหวัดนครนายก ปี 2562

พื้นที่	จำนวนครัวเรือน	จำนวนประชากร (คน)		
		ชาย	หญิง	รวม
ตำบลศีร์ษะกระบือ	๒,๑๘๕	๓,๔๑๗	๓,๔๔๕	๖,๘๖๒
หมู่ที่ ๑ บ้านบึงหลุมบัว	๑๔๓	๒๔๒	๒๕๙	๕๐๑
หมู่ที่ ๒ บ้านวัดราษฎร์ประดิษฐ์	๑๗๓	๒๗๐	๒๘๖	๕๕๖
หมู่ที่ ๓ บ้านคลอง ๒๓	๒๑๒	๓๓๗	๓๖๓	๗๐๐
หมู่ที่ ๔ บ้านปากบึง	๑๐๓	๑๕๔	๑๓๒	๒๘๖
หมู่ที่ ๕ บ้านวัดอารีย์ราษฎร์	๒๓๗	๓๑๘	๓๔๖	๖๖๔
หมู่ที่ ๖ บ้านบึงกล้า	๒๓๑	๔๓๒	๓๙๒	๘๒๔
หมู่ที่ ๗ บ้านคลองหนองขุมฝังใต้	๑๔๒	๑๗๓	๑๗๘	๓๕๑
หมู่ที่ ๘ บ้านคลอง ๒๔ ฝั่งใต้	๒๑๕	๒๘๖	๒๘๙	๕๗๕
หมู่ที่ ๙ บ้านคลอง ๒๔ ฝั่งเหนือ	๑๖๕	๒๒๓	๒๑๘	๔๔๑
หมู่ที่ ๑๐ บ้านปากบึงศาล	๗๑	๑๒๐	๑๒๘	๒๔๘
หมู่ที่ ๑๑ บ้านหน้าวัดสว่างอารมณ์	๑๕๐	๒๑๑	๒๓๗	๔๔๘
หมู่ที่ ๑๒ บ้านคลอง ๒๓ ฝั่งเหนือ	๑๑๖	๒๐๖	๒๐๓	๔๐๙
หมู่ที่ ๑๓ บ้านเกาะลอย	๒๒๗	๔๔๖	๔๑๔	๘๖๐

ที่มา : แผนยุทธศาสตร์การพัฒนา พ.ศ.2562-2565 และแผนพัฒนาท้องถิ่น 5 ปี พ.ศ.2561-2565

องค์การบริหารส่วนตำบลศีร์ษะกระบือ

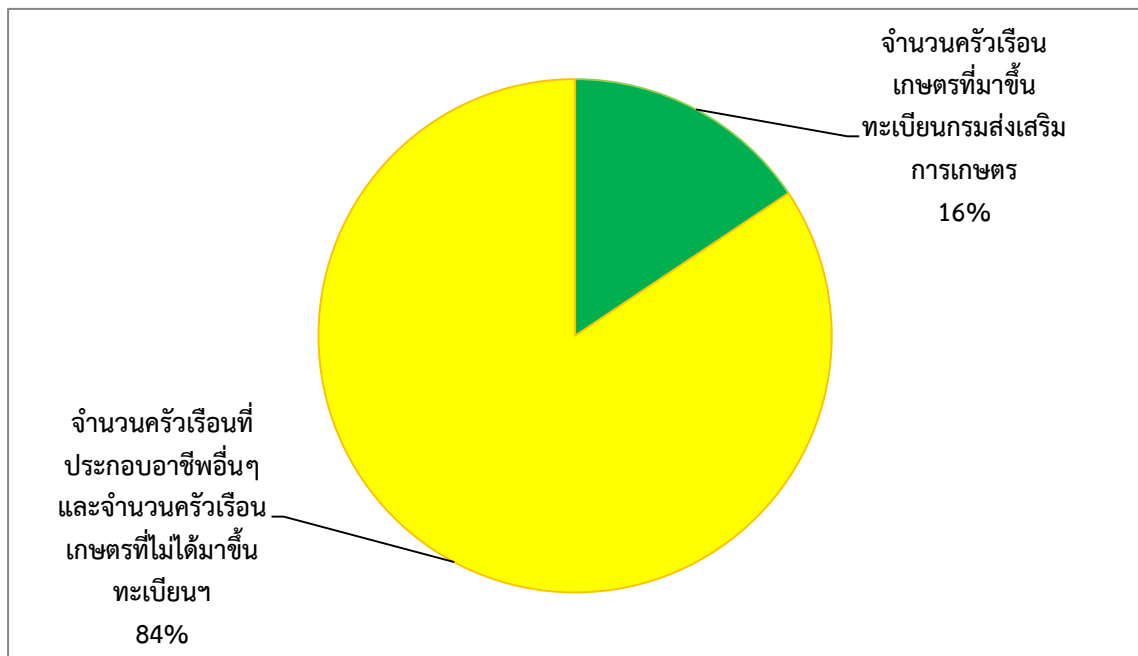

แผนการใช้ที่ดินตำบลศิระกระบือ อำเภองครักษ์ จังหวัดนครนายก

ตารางที่ 2-4 จำนวนและสัดส่วนครัวเรือนเกษตรกร ตำบลศิระกระบือ อำเภองครักษ์ จังหวัดนครนายก ปี 2564

รายการ	จำนวน (ครัวเรือน)	ร้อยละ
จำนวนครัวเรือนทั้งหมด ¹⁾	6,862	100
- จำนวนครัวเรือนเกษตรกรที่มาขึ้นทะเบียนกรมส่งเสริมการเกษตร ²⁾	1,072	15.62
- จำนวนครัวเรือนที่ประกอบอาชีพอื่นๆและจำนวนครัวเรือนเกษตรกรที่ไม่ได้มาขึ้นทะเบียนฯ	5,790	84.38

ที่มา : 1) ข้อมูลตามทะเบียนราษฎร ณ เดือนพฤษภาคม พ.ศ. 2562
2) กรมส่งเสริมการเกษตร (2564)

รูปที่ 2-7 สัดส่วนครัวเรือนเกษตรกร ตำบลศิระกระบือ อำเภองครักษ์ จังหวัดนครนายก ปี 2564

2) สภาพทั่วไป

การคมนาคมขนส่งตำบลศิระกระบือจากอำเภองครักษ์ไปตามถนนของกรมทางหลวงชนบท สายองครักษ์-บางน้ำเปรี้ยว ระยะทางประมาณ 15 กิโลเมตร ถนนสายหลัก มีทั้งสิ้น 7 สาย ได้แก่ ถนนสายคลอง 22 (ถนนลาดยาง) ถนนสายคลอง 23 ฝั่งเหนือ (ถนนลาดยาง) ถนนสายคลอง 23 ฝั่งใต้ สายหน้าบ้าน (ถนนคอนกรีต และถนนลูกรัง) ถนนสายคลอง 23 ฝั่งใต้ สายหลังบ้าน (ถนนคอนกรีต และถนนลาดยาง) ถนนสายคลอง 24 ฝั่งเหนือ (ถนนคอนกรีต-และลูกรัง) ถนนสายคลอง 24 ฝั่งใต้ (ถนนลาดยาง ถนนคอนกรีต และถนนลูกรัง) ถนนสายคลอง 25 (ถนนลาดยาง ถนนคอนกรีต และถนนลูกรัง) มีการติดตั้งไฟฟ้าสาธารณะในเขตตำบลศิระกระบือที่มีจุดเสี่ยง มีการดำเนินการกิจการประปาเกือบทุกหมู่บ้าน มีบางหมู่บ้านใช้น้ำประปาจากการประปาส่วนภูมิภาคอำเภอบ้านนา และบาง

แผนการใช้ที่ดินตำบลศิระกระเปือ อำเภองครักษ์ จังหวัดนครนายก

หมู่บ้านบริหารจัดการประปาเองโดยคณะกรรมการหมู่บ้าน มีศูนย์บริการรับเรื่องร้องเรียนร้องทุกข์ สอบถามเกี่ยวกับการเสียภาษี และติดต่อราชการต่างๆ

3) แหล่งน้ำใช้ในครัวเรือนและแหล่งน้ำที่สร้างขึ้น

ในตำบลศิระกระเปือมีน้ำในการอุปโภคอย่างเพียงพอ มีน้ำประปาใช้อย่างทั่วถึง แต่ปัญหา คือ ระบบการจัดการประปาในองค์การบริหารส่วนตำบลศิระกระเปือยังไม่มีประสิทธิภาพเท่าที่ควร บางหมู่บ้านไปใช้ประปาส่วนภูมิภาค ซึ่งค่าใช้จ่ายแพงกว่า สำหรับน้ำในการบริโภค ประชาชนในพื้นที่ได้มีการกักเก็บน้ำไว้ใช้ แต่ยังไม่เพียงพอในหน้าแล้ง ได้ดำเนินการแก้ปัญหาโดยนำน้ำมาแจกในช่วงหน้าแล้ง และประสานงานหน่วยงานอื่นในจังหวัดให้ช่วยเหลือ มีบึงกักเก็บน้ำ จำนวน 5 แห่ง ได้แก่ บึงหลุมบัว (หมู่ที่ 1,2,6) บึงกล้า (หมู่ที่ 3,6) บึงท่าราบ (หมู่ที่ 8,12) บึงวังกระต่าย (หมู่ที่ 7,9) และบึงเกาะวังกุ้ง (หมู่ที่10,11,13) และมีคลองชลประทาน จำนวน 4 คลอง ได้แก่ คลอง22 (หมู่ที่ 1,2,6) คลอง23 (หมู่ที่ 3,24,5,12) คลอง24 (หมู่ที่ 8,9,13) และคลอง25 (หมู่ที่7,11)

4) สถาบันการศึกษา มีทั้งหมดจำนวน 7 แห่งดังนี้

- 4.1 ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก จำนวน 1 แห่ง ได้แก่ ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กตำบลศิระกระเปือ
- 4.2 โรงเรียนระดับประถมศึกษา จำนวน 6 แห่ง ได้แก่ โรงเรียนวัดราชบุรุษประดิษฐ์ โรงเรียนบ้านปลายคลอง 22 โรงเรียนบ้านคลอง 22 โรงเรียนวัดอารีราษฎร์ โรงเรียนบ้านคลอง 23 และโรงเรียนบ้านคลอง 24

5) โครงสร้างพื้นฐาน/บริการสาธารณะ

มีส่วนราชการในตำบลศิระกระเปือ ดังนี้ องค์การบริหารส่วนตำบลศิระกระเปือ โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพ จำนวน 2 แห่ง ได้แก่ โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพคลอง 23 ฝั่งเหนือ (หมู่ที่ 12) และโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพคลอง 23 ฝั่งใต้ (หมู่ที่ 8) ดังรายละเอียดในตารางที่ 2-5 ตารางที่ 2-5 สภาพสังคมในพื้นที่ของตำบลศิระกระเปือ อำเภองครักษ์ จังหวัดนครนายก ปี 2564

สภาพสังคม	จำนวน (แห่ง)
แหล่งน้ำใช้ในครัวเรือนและแหล่งน้ำที่สร้างขึ้น	9
บึงกักเก็บน้ำ	5
คลองชลประทาน	4
สถาบันการศึกษา	7
ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก	1
โรงเรียนระดับประถมศึกษา	6
โครงสร้างพื้นฐาน/บริการสาธารณะ	27
โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพ	2
องค์การบริหารส่วนตำบลศิระกระเปือ	1
ศูนย์ข้อมูลข่าวสารประจำตำบล	1

ที่มา : แผนยุทธศาสตร์การพัฒนา พ.ศ.2562-2565 และแผนพัฒนาท้องถิ่น 5 ปี พ.ศ.2561-2565

องค์การบริหารส่วนตำบลศิระกระเปือ

6) หมอติงอาสา กรมพัฒนาที่ดิน

หมอติงอาสาในตำบลศรีชะกระบือมีจำนวน 13 ราย คือ

1. นายสัมพันธ์ ศรีอ่อน	หมอติงอาสาประจำตำบลศรีชะกระบือ
2. นายรอฮีม มะนัน	หมอติงอาสาประจำหมู่บ้าน หมู่ที่ 1
3. นายชรินทร์ วัฒนวิภัทรเจริญ	หมอติงอาสาประจำหมู่บ้าน หมู่ที่ 2
4. นายมงคล สวยสม	หมอติงอาสาประจำหมู่บ้าน หมู่ที่ 3
5. นายปราโมทย์ กลิ่นหวล	หมอติงอาสาประจำหมู่บ้าน หมู่ที่ 4
6. นายประจวบ ถาวร	หมอติงอาสาประจำหมู่บ้าน หมู่ที่ 5
7. นายฮาติม อารีปี	หมอติงอาสาประจำหมู่บ้าน หมู่ที่ 6
8. นายถนัด ศรีรุ่ง	หมอติงอาสาประจำหมู่บ้าน หมู่ที่ 7
9. นายบุญเลิศ สวยสม	หมอติงอาสาประจำหมู่บ้าน หมู่ที่ 8
10. นายลำดวน ทองหล	หมอติงอาสาประจำหมู่บ้าน หมู่ที่ 9
11. นายประจวบ เต่าทอง	หมอติงอาสาประจำหมู่บ้าน หมู่ที่ 10
12. นายสมปอง ทอหล	หมอติงอาสาประจำหมู่บ้าน หมู่ที่ 11
13. นายชัยพงค์ แยมกลิ่น	หมอติงอาสาประจำหมู่บ้าน หมู่ที่ 12

ที่มา: กรมพัฒนาที่ดิน (2564)

7) รายชื่อกำนันผู้ใหญ่บ้าน

1. นางอรัญญา โคนเจริญ	กำนันตำบลศรีชะกระบือ
2. นายภานุมาศ มาแม	ผู้ใหญ่บ้านหมู่ที่ 1
3. นายวิมล บุญรอด	ผู้ใหญ่บ้านหมู่ที่ 3
4. นายปราโมทย์ กลิ่นหวล	ผู้ใหญ่บ้านหมู่ที่ 4
5. นายเพ็ญ จันทา	ผู้ใหญ่บ้านหมู่ที่ 5
6. นางสาวพยอม ทองสุข	ผู้ใหญ่บ้านหมู่ที่ 6
7. นายยุทธนา โพธิ์สูง	ผู้ใหญ่บ้านหมู่ที่ 7
8. นางหทัย ภูเพ็ชร	ผู้ใหญ่บ้านหมู่ที่ 8
9. นางสาวรัตนา ดวงจิตร	ผู้ใหญ่บ้านหมู่ที่ 9
10. นางรัศมี วิจารณ์	ผู้ใหญ่บ้านหมู่ที่ 10
11. นายสำเร็จ หลิมสกุล	ผู้ใหญ่บ้านหมู่ที่ 11
12. นายชัยพงค์ แยมกลิ่น	ผู้ใหญ่บ้านหมู่ที่ 12
13. นายสมชาย ตานี	ผู้ใหญ่บ้านหมู่ที่ 13

8) สภาพเศรษฐกิจในภาพรวม

8.1 การเกษตร

ประชาชนในตำบลศรีชะกระบือส่วนใหญ่ประกอบอาชีพทางเกษตรกรรม คือ การปลูกข้าว ซึ่งส่งขายเป็นรายได้หลักของตำบล รองลงมาคือ รับจ้าง ค้าขาย รับราชการ ทำสวน เลี้ยงสัตว์ และอื่นๆ ตามลำดับ รายได้เฉลี่ยต่อหัวของประชาชนในตำบลศรีชะกระบือ เท่ากับ 50,512 บาท/คน/ปี

8.2 การประมง

มีการปล่อยพันธุ์ปลาน้ำจืดตามบึงต่างๆ ประชาชนในตำบลศิระชะกระบือส่วนหนึ่งมีการทำการประมง เช่น เลี้ยงปลานิล ปลาสรวย ปลากตัง เลี้ยงกุ้ง เป็นต้น

8.3 การปศุสัตว์

องค์การบริหารส่วนตำบลศิระชะกระบือมีการเลี้ยงสัตว์ เช่น โค กระบือ โดยทั่วไป และในส่วนของชาวมุสลิมมีการเลี้ยงแพะจำนวนมาก

8.4 การบริการ/การท่องเที่ยว

องค์การบริหารส่วนตำบลศิระชะกระบือ มีสถานที่ท่องเที่ยว เช่น วัด และมีสียิตต่างๆ มีการจัดงานประจำปี เช่น วัดอารีราษฎร์ และวัดคลอง 24

8.5 อุตสาหกรรม

องค์การบริหารส่วนตำบลศิระชะกระบือ มีอุตสาหกรรมขนาดเล็ก เกี่ยวกับโรงงานผลิตขวดพลาสติก เช่น ขวดน้ำ ขวดน้ำอัดลม เป็นต้น

8.6 การพาณิชย์ และกลุ่มอาชีพ

องค์การบริหารส่วนตำบลศิระชะกระบือ มีการพาณิชย์ และกลุ่มอาชีพต่างๆ เช่น กลุ่มแปรรูปอาหาร กลุ่มทำขนมจีน และกลุ่มทำน้ายาล้างจานต่างๆ

8.7 แรงงาน

องค์การบริหารส่วนตำบลศิระชะกระบือ ในด้านแรงงานประชาชนส่วนหนึ่งทำอาชีพรับจ้าง ในด้านแรงงานต่างๆมีในส่วนของแรงงานต่างด้าว เข้ามาทำงานในพื้นที่จำนวนมาก ประมาณ 5% ของจำนวนประชากรทั้งหมด

8.8 รายได้เฉลี่ยครัวเรือน

จากข้อมูลพื้นฐาน (จปฐ.) ปี 2564 พบว่า จำนวน 1,417 ครัวเรือน มีรายได้เฉลี่ยครัวเรือนเฉลี่ยปีละ 190,469 บาท จำนวน 4,474 ราย มีรายได้เฉลี่ยบุคคลปีละ 60,091 บาท มีรายได้ทั้งหมดของครัวเรือน 279,745,379 บาท ดังรายละเอียดในตารางที่ 2-6

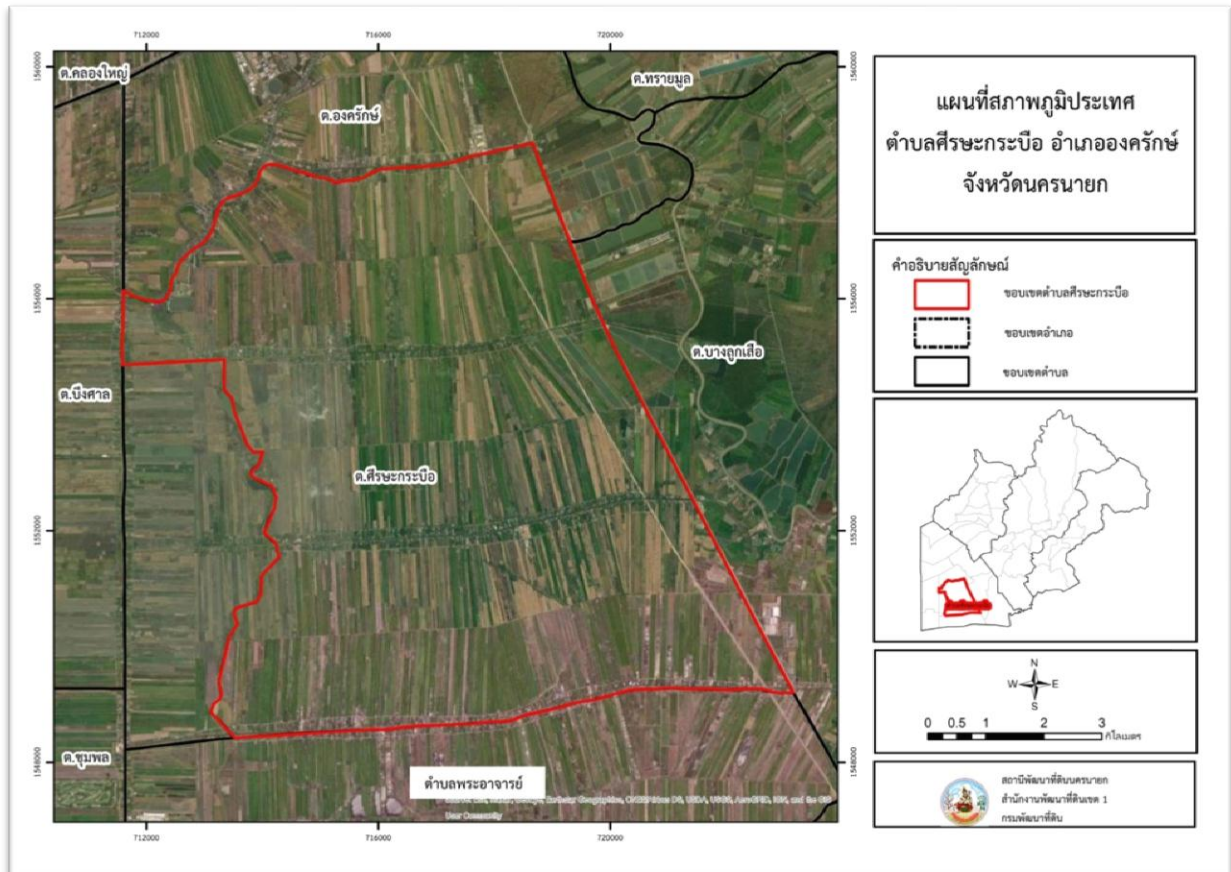
แผนการใช้ที่ดินตำบลศิระกระเปือ อำเภองครักษ์ จังหวัดนครนายก

ตารางที่ 2-6 รายได้เฉลี่ยครัวเรือน ตำบลศิระกระเปือ อำเภองครักษ์ จังหวัดนครนายก ปี 2564

พื้นที่	รายได้ทั้งหมด ของครัวเรือน(บาท)	จำนวน คน	จำนวน ครัวเรือน	รายได้เฉลี่ยบุคคล (บาท/คน/ปี)	รายได้เฉลี่ยครัวเรือน (บาท/ครัวเรือน/ปี)
ตำบลศิระกระเปือ	279,745,379	4,474	1,417	60,091	190,469
หมู่ที่ 1 บ้านบึงหลุมบัว	22,281,662	404	89	55,152.63	250,355.75
หมู่ที่ 2 บ้านวัดราษฎร์ ประดิษฐ์	20,633,820	310	105	66,560.71	196,512.57
หมู่ที่ 3 บ้านคลอง 23	36,212,995	570	160	63,531.57	226,331.22
หมู่ที่ 4 บ้านปากบึง	13,679,733	241	67	56,762.38	204,175.12
หมู่ที่ 5 บ้านวัดอารีย์ ราษฎร์	34,070,542	494	187	68,968.71	182,195.41
หมู่ที่ 6 บ้านบึงกล้า	19,469,440	284	125	68,554.37	155,755.52
หมู่ที่ 7 บ้านคลอง หนองชุมฝิ่งใต้	14,491,500	253	71	57,278.66	204,105.63
หมู่ที่ 8 บ้านคลอง 24 ฝิ่งใต้	25,244,000	432	128	58,435.19	197,218.75
หมู่ที่ 9 บ้านคลอง 24 ฝิ่งเหนือ	26,136,222	347	117	75,320.52	223,386.51
หมู่ที่ 10 บ้านปากบึง ศาล	4,967,190	103	45	48,225.15	110,382.00
หมู่ที่ 11 บ้านหน้าวัด สว่างอารมณ์	3,650,000	221	73	16,515.84	50,000.00
หมู่ที่ 12 บ้านคลอง 23 ฝิ่งเหนือ	22,380,400	297	91	75,354.88	245,938.46
หมู่ที่ 13 บ้านเกาะลอย	36,527,875	518	159	70,517.13	229,735.06

ที่มา : ข้อมูลพื้นฐาน (จปฐ.) กรมพัฒนาชุมชน ปี 2564

บทที่ 3 ทรัพยากรธรรมชาติ

บทที่ 3 ทรัพยากรธรรมชาติ

ทรัพยากรธรรมชาติที่สำคัญในแผนการใช้ที่ดินตำบลศิระกระบือ อำเภองครักษ์ จังหวัดนครนายก คือ 1) ทรัพยากรน้ำ และ 2) ทรัพยากรที่ดิน โดยมีรายละเอียดดังนี้

3.1 ทรัพยากรน้ำ

3.1.1 น้ำผิวดิน

1) แหล่งน้ำตามธรรมชาติ ได้แก่ บึงกักเก็บน้ำ จำนวน 5 แห่ง ได้แก่ บึงหลุมบัว (หมู่ที่ 1, 2, 6) บึงกล้า (หมู่ที่ 3, 6) บึงท่าราบ (หมู่ที่ 8, 12) บึงวังกระต่าย (หมู่ที่ 7, 9) และบึงเกาะวังกุ้ง (หมู่ที่ 10, 11, 13)

2) การพัฒนาแหล่งน้ำ

(2.1) คลองชลประทาน จำนวน 4 คลอง ได้แก่ คลอง 22 (หมู่ที่ 1, 2, 6) คลอง 23 (หมู่ที่ 3, 24, 5, 12) คลอง 24 (หมู่ที่ 8, 9, 13) และคลอง 25 (หมู่ที่ 7, 11)

(2.2) โครงการแหล่งน้ำในไร่นาจังหวัดนครนายก ปีงบประมาณ 2563 จำนวน 26 แห่ง ปีงบประมาณ 2564 จำนวน 8 แห่ง

3.1.2 น้ำใต้ดิน

ในปัจจุบันมีบ่อบาดาลจำนวน 3 บ่อ ปริมาณน้ำบาดาลที่คาดว่าจะพัฒนาได้อยู่ในเกณฑ์น้อยกว่า 10 ลูกบาศก์เมตรต่อชั่วโมง และมีปริมาณสารละลายทั้งหมดที่ละลายได้น้อยกว่า 500 มิลลิกรัมต่อลิตร

ดังรายละเอียดในตารางที่ 3-1 และรูปที่ 3-1

ตารางที่ 3-1 บ่อบาดาล ตำบลศิระกระบือ อำเภองครักษ์ จังหวัดนครนายก

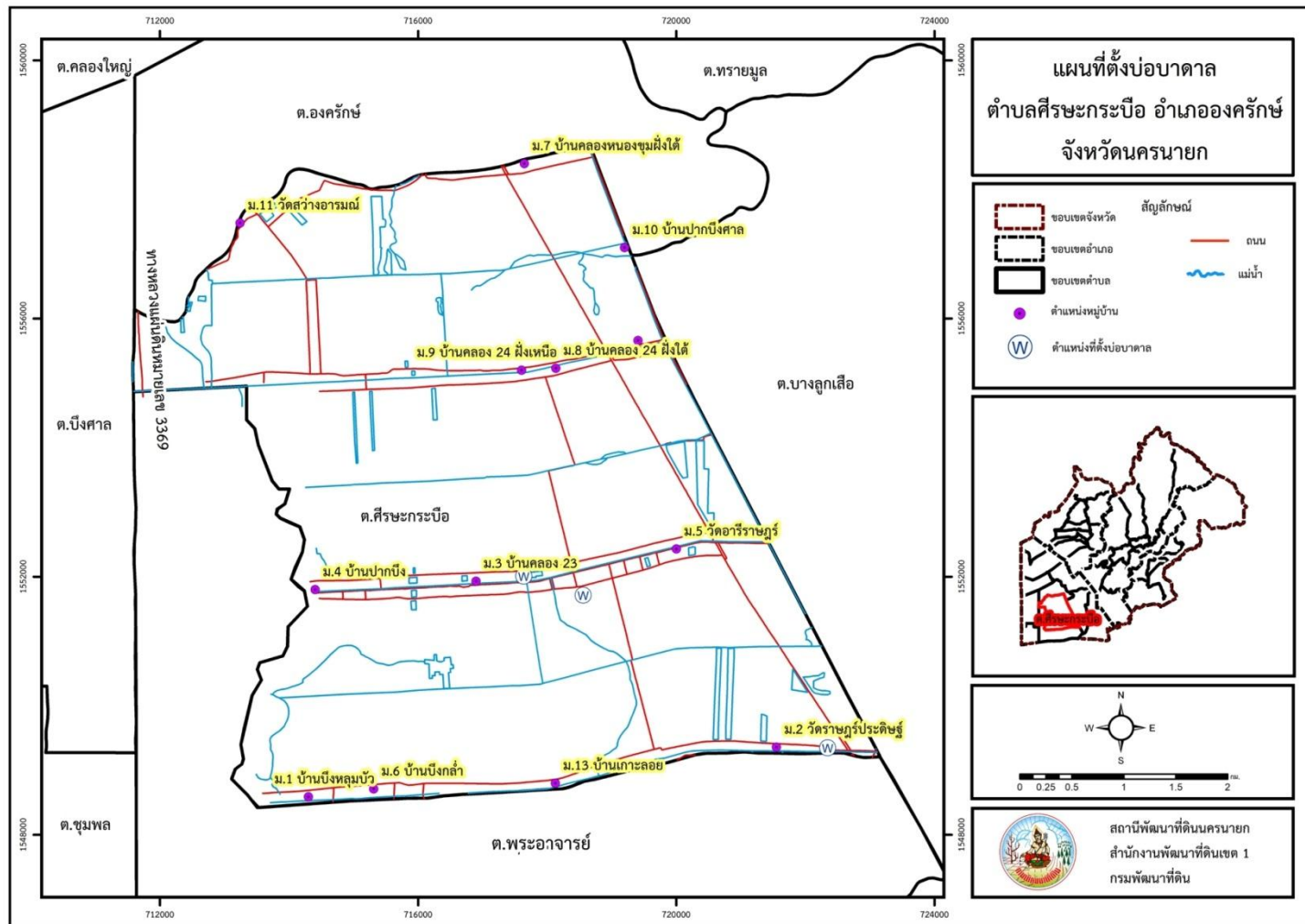
ลำดับ	พิกัด		ประเภทบ่อ	สภาพน้ำ	ความลึกเจาะ (ม.)	ระดับน้ำปกติ (ม.)
	Latitude	Longitude				
1	14.027586	101.023707	บ่ออุปโภค-บริโภค	ใช้ได้-น้ำจืด	186	105
2	14.030323	101.015216	บ่ออุปโภค-บริโภค	ใช้ได้-น้ำจืด	120	60
3	14.005938	101.058566	บ่ออุปโภค-บริโภค	ใช้ได้-น้ำจืด	113	83

หมายเหตุ: แสดงเฉพาะบ่อบาดาลที่มีข้อมูลสมบูรณ์

ที่มา: กรมทรัพยากรน้ำบาดาล (2562)

แผนการใช้ที่ดินตำบลศิระกระบือ อำเภองครักษ์ จังหวัดนครนายก

รูปที่ 3-1 ที่ตั้งบ่อบาดาล ตำบลศิระกระบือ อำเภองครักษ์ จังหวัดนครนายก

3.2 ทรัพยากรดิน

3.2.1 สถานภาพทรัพยากรดิน

ทรัพยากรดินในพื้นที่ตำบลศิระชะกระบือ อำเภอองครักษ์ จังหวัดนครนายก ประกอบด้วย

1) ชุดดินองครักษ์ (Ok) สภาพพื้นที่ราบเรียบ มีการระบายน้ำเร็ว คือ

- หน่วยแผนที่ดิน Ok-sicA: ชุดดินองครักษ์ มีเนื้อดินเป็นดินเหนียวปนทรายแป้ง ความลาดชัน 0-2 เปอร์เซ็นต์ มีเนื้อที่ 10,562 ไร่ หรือร้อยละ 25.22 ของพื้นที่ตำบล

2) ดินคล้ายชุดดินองครักษ์ที่มีการยกร่อง (Ok-rb) สภาพพื้นที่ราบเรียบ มีการระบายน้ำเร็ว คือ

- หน่วยแผนที่ดิน Ok-rb-sicA: ดินคล้ายชุดดินองครักษ์ที่มีการยกร่อง เนื้อดินเป็นดินเหนียวปนทรายแป้ง ความลาดชัน 0-2 เปอร์เซ็นต์ มีเนื้อที่ 690 ไร่ หรือร้อยละ 1.65 ของพื้นที่ตำบล

3) ชุดดินรังสิต (Rs) สภาพพื้นที่ราบเรียบ มีการระบายน้ำเร็ว คือ

- หน่วยแผนที่ดิน Rs-cA: ชุดดินรังสิต มีเนื้อดินเป็นดินเหนียวปนทรายแป้ง ความลาดชัน 0-2 เปอร์เซ็นต์ มีเนื้อที่ 23,845 ไร่ หรือร้อยละ 56.94 ของพื้นที่ตำบล

4) ดินคล้ายชุดดินรังสิตที่มีการยกร่อง (Rs-rb) สภาพพื้นที่ราบเรียบ มีการระบายน้ำเร็ว คือ

- หน่วยแผนที่ดิน Rs-rb-cA: ดินคล้ายชุดดินรังสิตที่มีการยกร่อง เนื้อดินเป็นดินเหนียวปนทรายแป้ง ความลาดชัน 0-2 เปอร์เซ็นต์ มีเนื้อที่ 534 ไร่ หรือร้อยละ 1.28 ของพื้นที่ตำบล

5) พื้นที่เบ็ดเตล็ด (Miscellaneous areas) มีเนื้อที่รวมทั้งหมด 6,243 ไร่ หรือร้อยละ 14.91 ของพื้นที่ตำบล ประกอบด้วย 5 หน่วยแผนที่ดิน คือ

5.1) หน่วยแผนที่ดิน AQ: สถานที่เพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ มีเนื้อที่ 1,248 ไร่ หรือร้อยละ 2.98 ของพื้นที่ตำบล

5.2) หน่วยแผนที่ดิน MAR: ที่ลุ่มชื้นแฉะ มีเนื้อที่ 1,407 ไร่ หรือร้อยละ 3.36 ของพื้นที่ตำบล

5.3) หน่วยแผนที่ดิน MML: ที่ดินดินแปลง มีเนื้อที่ 36 ไร่ หรือร้อยละ 0.09 ของพื้นที่ตำบล

5.4) หน่วยแผนที่ดิน U: พื้นที่ชุมชนและสิ่งปลูกสร้าง มีเนื้อที่ 2,570 ไร่ หรือร้อยละ 6.14 ของพื้นที่ตำบล

5.5) หน่วยแผนที่ดิน W: พื้นที่แหล่งน้ำ มีเนื้อที่ 982 ไร่ หรือร้อยละ 2.35 ของพื้นที่ตำบล

ดังรายละเอียดในตารางที่ 3-2 ถึง 3-3 และรูปที่ 3-2

แผนการใช้ที่ดินตำบลศรีชะกระบือ อำเภอองครักษ์ จังหวัดนครนายก

ตารางที่ 3-2 หน่วยแผนที่ดิน ตำบลศรีชะกระบือ อำเภอองครักษ์ จังหวัดนครนายก

หน่วยแผนที่ดิน	คำอธิบาย	เนื้อที่	
		ไร่	ร้อยละ
Ok-sicA	ชุดดินองครักษ์ มีเนื้อดินเป็นดินเหนียวปนทรายแป้ง ความลาดชัน 0-2 เปอร์เซ็นต์	10,562	25.22
Ok-rb-sicA	ดินคล้ายชุดดินองครักษ์ที่มีการยกร่อง เนื้อดินเป็นดินเหนียวปนทรายแป้ง ความลาดชัน 0-2 เปอร์เซ็นต์	690	1.65
Rs-cA	ชุดดินรังสิต มีเนื้อดินเป็นดินเหนียวปนทรายแป้ง ความลาดชัน 0-2 เปอร์เซ็นต์	23,845	56.94
Rs-rb-cA	ดินคล้ายชุดดินรังสิตที่มีการยกร่อง เนื้อดินเป็นดินเหนียวปนทรายแป้ง ความลาดชัน 0-2 เปอร์เซ็นต์	534	1.28
AQ	สถานที่เพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ	1,248	2.98
MAR	ที่ลุ่มชื้นแฉะ	1,407	3.36
MML	ที่ดินต้นแปลง	36	0.09
U	พื้นที่ชุมชนและสิ่งปลูกสร้าง	2,570	6.14
W	พื้นที่แหล่งน้ำ	982	2.35
รวมเนื้อที่ทั้งหมด		41,874	100.00

ที่มา : กองสำรวจดินและวิจัยทรัพยากรดิน (2562) ปรับปรุงโดย กลุ่มวางแผนการใช้ที่ดิน (2564)

แผนการใช้ที่ดินตำบลศรีษะกระบือ อำเภองครักษ์ จังหวัดนครนายก

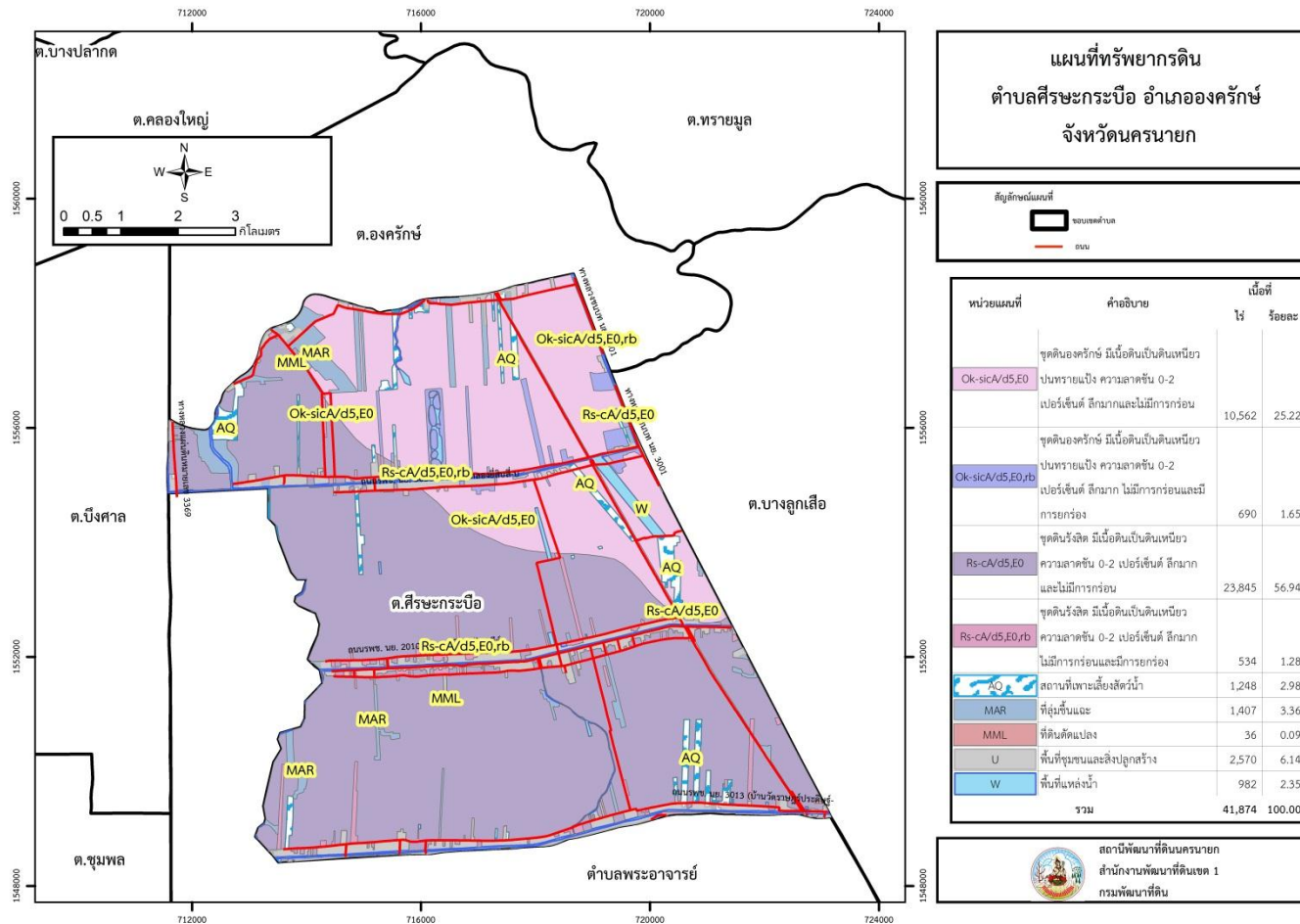
ตารางที่ 3-3 สมบัติดิน ตำบลศรีษะกระบือ อำเภองครักษ์ จังหวัดนครนายก

หน่วยแผนที่ดิน	ความลาดชัน (%)	การระบายน้ำ	CEC (meq/g)	BS (%)	ความลึก (ซม.)	อินทรีย์วัตถุ	ฟอสฟอรัสที่เป็นประโยชน์ (P ₂ O ₅)	โพแทสเซียมที่เป็นประโยชน์ (K ₂ O)	ความอุดมสมบูรณ์ของดิน	เนื้อที่	
										ไร่	ร้อยละ
Ok-sicA	0-2	เลว	>20	35-75	>150	ต่ำ	ต่ำ	สูง	ปานกลาง	10,562	25.22
Ok-rb-sicA	0-2	ดีปานกลาง	>20	35-75	>150	ต่ำ	ต่ำ	สูง	ปานกลาง	690	1.65
Rs-cA	0-2	เลว	>20	<35	>150	สูง	ต่ำ	สูง	ปานกลาง	23,845	56.94
Rs-rb-cA	0-2	ดีปานกลาง	>20	<35	>150	สูง	ต่ำ	สูง	ปานกลาง	534	1.28
AQ	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1,248	2.98
MAR	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1,407	3.36
MML	-	-	-	-	-	-	-	-	-	36	0.09
U	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2,570	6.14
W	-	-	-	-	-	-	-	-	-	982	2.35
รวมเนื้อที่ทั้งหมด										41,875	100

ที่มา : กองสำรวจดินและวิจัยทรัพยากรดิน (2562) ปรับปรุงโดย กลุ่มวางแผนการใช้ที่ดิน (2564)

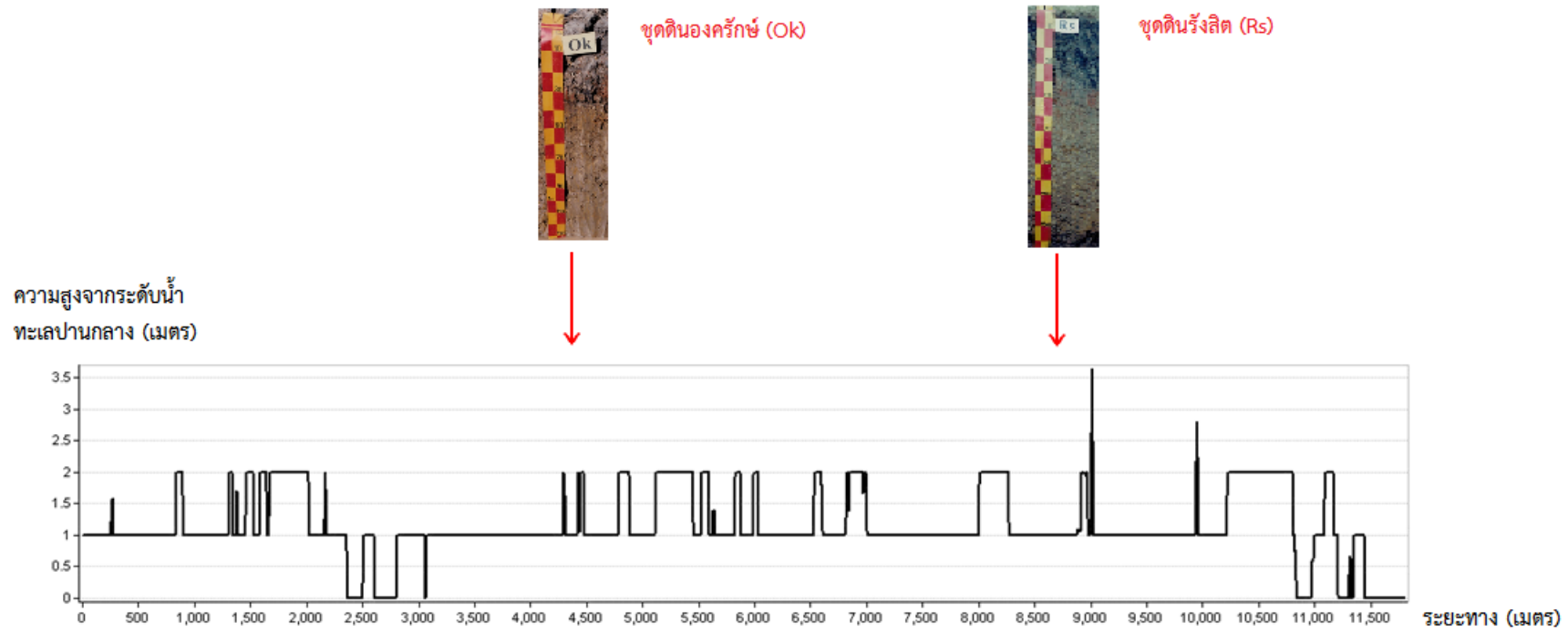
แผนการใช้ที่ดินตำบลศิระกระบือ อำเภองครักษ์ จังหวัดนครนายก

รูปที่ 3-2 ทรัพยากรดิน ตำบลศิระกระบือ อำเภองครักษ์ จังหวัดนครนายก

แผนการใช้ที่ดินตำบลศิระชะกระบือ อำเภองครักษ์ จังหวัดนครนายก

รูปที่ 3-3 ภูมิประเทศและจุดดิน ตำบลศิระชะกระบือ อำเภองครักษ์ จังหวัดนครนายก

3.2.2 การชะล้างพังทลายของดิน

จากการประเมินการชะล้างพังทลายของดินโดยใช้สมการการสูญเสียดินสากล (Universal Soil Loss Equation; USLE) ตำบลศิระกระบือ อำเภองครักษ์ จังหวัดนครนายก มีการชะล้างพังทลายของดินดังรายละเอียดในตารางที่ 3-4 และรูปที่ 3-3

ตารางที่ 3-4 การชะล้างพังทลายของดิน ตำบลศิระกระบือ อำเภองครักษ์ จังหวัดนครนายก

การชะล้างพังทลายของดิน	เนื้อที่(ไร่)	ร้อยละ
น้อย (0-2 ตัน/ไร่/ปี)	41,868	99.98
ปานกลาง(2-5 ตัน/ไร่/ปี)	7	0.02
รวม	41,875	100.00

3.2.3 การเกิดน้ำท่วมซ้ำซาก

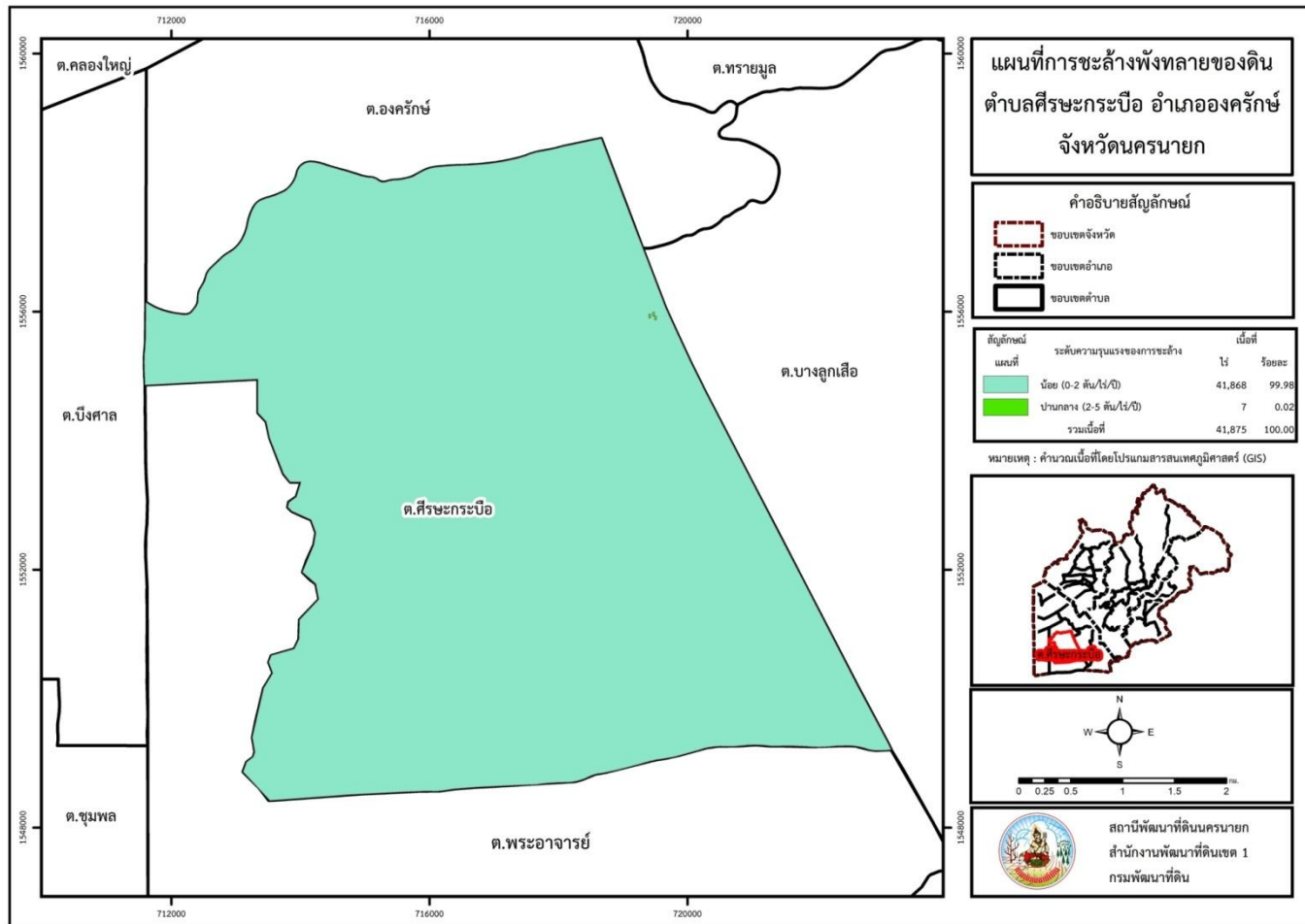
จากข้อมูลการคำนวณเนื้อที่โดยโปรแกรมสารสนเทศภูมิศาสตร์ GIS พบว่าตำบลศิระกระบือ อำเภองครักษ์ จังหวัดนครนายก มีระดับความรุนแรงต่อการเกิดน้ำท่วมซ้ำซากดังรายละเอียดในตารางที่ 3-5 และรูปที่ 3-4

ตารางที่ 3-5 การเกิดน้ำท่วมซ้ำซาก ตำบลศิระกระบือ อำเภองครักษ์ จังหวัดนครนายก

ระดับความรุนแรงต่อการเกิดน้ำท่วมซ้ำซาก	เนื้อที่(ไร่)	ร้อยละ
พื้นที่น้ำท่วมซ้ำซากบ่อยครั้ง โดยประสบน้ำท่วมซัง 4-7 ครั้ง ในรอบ 10 ปี	26,802	79.60
พื้นที่น้ำท่วมซ้ำซากครั้งคราว โดยประสบน้ำท่วมซังไม่เกิน 3 ครั้ง ในรอบ 10 ปี	6,869	20.40
รวม	33,671	100.00

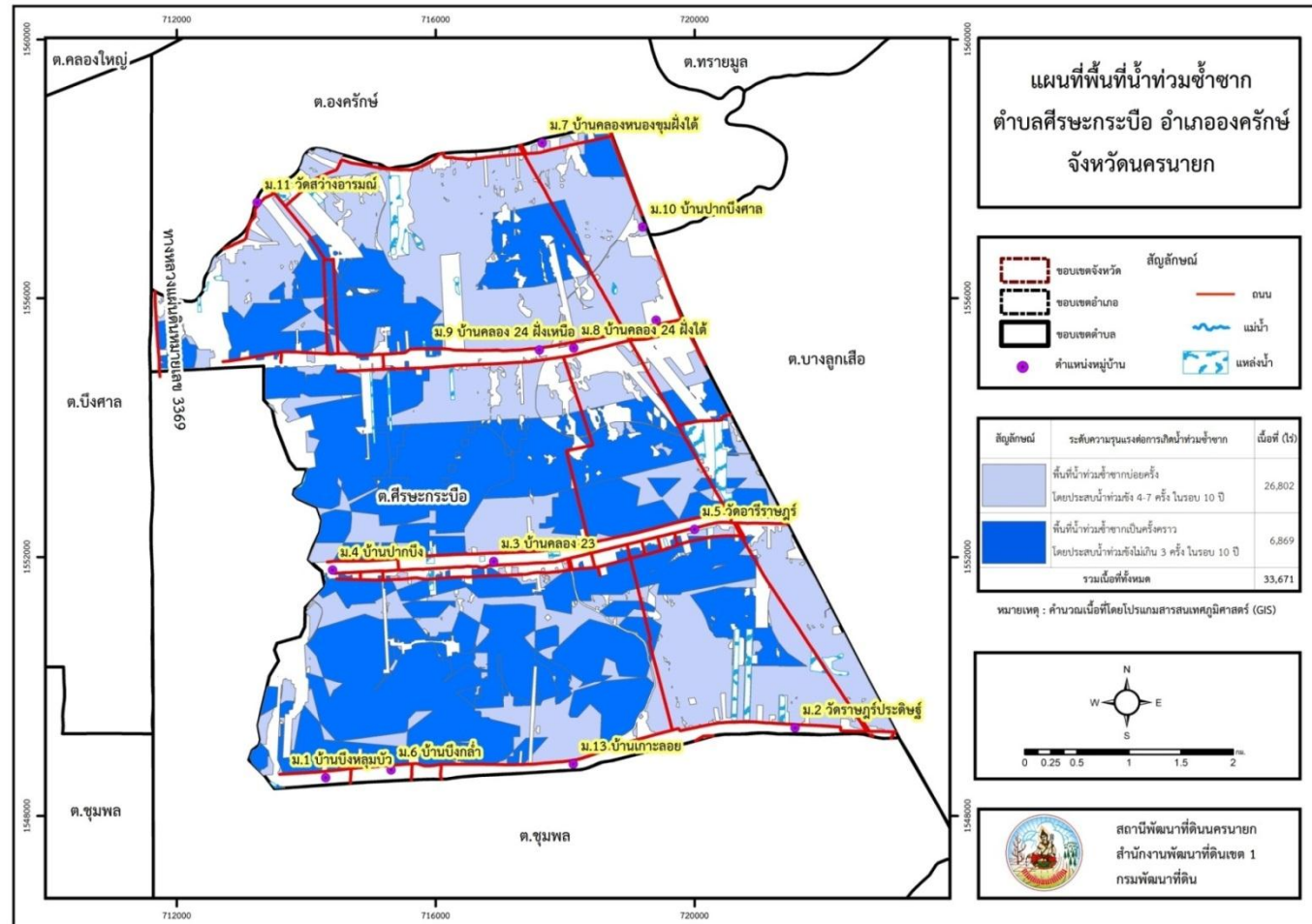
แผนการใช้ที่ดินตำบลศิระกระบือ อำเภองครักษ์ จังหวัดนครนายก

รูปที่ 3-4 แผนที่การชะล้างพังทลายของดิน ตำบลศิระกระบือ อำเภองครักษ์ จังหวัดนครนายก

แผนการใช้ที่ดินตำบลศิระกระบือ อำเภองครักษ์ จังหวัดนครนายก

รูปที่ 3-5 แผนที่การเกิดน้ำท่วมซ้ำซาก ตำบลศิระกระบือ อำเภองครักษ์ จังหวัดนครนายก

บทที่ 4 กระบวนการมีส่วนร่วมของชุมชน

บทที่ 4

กระบวนการมีส่วนร่วมของชุมชน (Participatory Rural Appraisal : PRA)

4.1. หลักการ

กระบวนการมีส่วนร่วมเป็นความเชื่อมโยงระหว่างปัจจัยหลัก 3 ประการ คือ

- 1) พื้นที่ (Area)
- 2) หน้าที่ขององค์กร (Function)
- 3) ความร่วมมือ (Participation)

การจัดทำกระบวนการมีส่วนร่วมของประชาชนจึงมีสาระสำคัญที่จำเป็นในการจัดทำโครงการ เช่น

- 1) สภาพปัญหาของชุมชนหรือเกษตรกร
- 2) ความต้องการของชุมชน
- 3) โครงการที่จะแก้ไขปัญหาที่เป็นไปตามความต้องการของประชาชน
- 4) พื้นที่ที่จะดำเนินโครงการ

ทั้งนี้ ผู้ที่จำเป็นต้องเข้าร่วมกระบวนการคือ เกษตรกรในพื้นที่ตำบล ผู้แทนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ผู้ใหญ่บ้าน และกำนัน รวมทั้งเจ้าหน้าที่ของรัฐ

ในกรณีของแผนการใช้ที่ดินตำบลนั้น การจัดทำกระบวนการมีส่วนร่วมของชุมชนจะมีสาระสำคัญของชุมชนในภาพรวม และเกษตรกรแต่ละราย เช่น

- 1) ปัญหาทรัพยากรดิน
- 2) ปัญหาการประกอบอาชีพ
- 3) ความต้องการของชุมชนหรือเกษตรกรแต่ละราย
- 4) แผนพัฒนาองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่มีอยู่ในปัจจุบัน

จากสาระสำคัญใน 4 ประการ ดังกล่าว แผนการใช้ที่ดินตำบลจะต้องจัดทำขึ้นโดยมี “กิจกรรมตอบสนองต่อความต้องการของชุมชน หรือเกษตรกรแต่ละราย รวมทั้งตอบสนองต่อแผนงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น” ตรงตามอำนาจหน้าที่ของกรมพัฒนาที่ดิน และโดยความร่วมมือของส่วนราชการต่างๆ

4.2. การวิเคราะห์ผลจากการจัดทำกระบวนการมีส่วนร่วมของชุมชน (PRA)

เนื่องจากมีสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดต่อเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ซึ่งไม่สามารถจัดทำประชาคมในชุมชนได้ จึงใช้วิธีการทำแบบสอบถามผ่าน Google Form เพื่อทราบแนวทางการพัฒนาพื้นที่ และใช้ในการจัดทำแผนการใช้ที่ดินระดับตำบล จากการทำ PMQA ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในพื้นที่ตำบลศิระกระบือ อำเภองครักษ์ จังหวัดนครนายก จำนวน 327 ราย เมื่อวันที่ 1-30 สิงหาคม 2564 มีสาระสำคัญสรุปได้ดังนี้

4.2.1 ปัญหาหลักของตำบลศีร์ษะกระบือ คือ

- 1) ด้านทรัพยากรดิน
 - 1.1 ดินเสื่อมโทรม
 - 1.2 ดินความอุดมสมบูรณ์ของดินต่ำ
 - 1.3 ดินมีปัญหาดินเปรี้ยว
- 2) ด้านทรัพยากรน้ำ
 - 2.1 ขาดแคลนน้ำ
 - 2.2 ฝนทิ้งช่วง
 - 2.3 แหล่งเก็บกักน้ำตื้นเขิน
- 3) ต้นทุนการผลิตสูง
- 4) การระบาดของแมลง และศัตรูพืช
- 5) ขาดแคลนแรงงานภาคการเกษตร และแรงงานภาคเกษตรมีอายุมาก
- 6) ผลผลิตทางการเกษตรไม่ได้ราคาตามที่ต้องการ
- 7) ขาดการส่งเสริมการขาย และจุดจำหน่ายสินค้า
- 8) หนี้สินภาคการเกษตรสูง และรายได้ไม่เพียงพอต่อรายจ่าย
- 9) ได้ประกันราคาน้อยทำให้ไม่เพียงพอค่าใช้จ่าย

4.2.2 ความต้องการของชุมชน เกษตรกร และองค์การบริหารส่วนตำบลศีร์ษะกระบือ มีความต้องการ 6 ประการ คือ

- 1) จัดหาเมล็ดพันธุ์ที่มีคุณภาพ ราคาไม่แพง
- 2) ขุดลอกแหล่งน้ำที่ตื้นเขิน
- 3) การปรับปรุงดิน
- 4) ต้องการจัดระบบอนุรักษ์ดินและน้ำ
- 5) จัดตั้งธนาคารปุ๋ยอินทรีย์ และจัดตั้งธนาคารเมล็ดพันธุ์
- 6) จัดหาแหล่งรับซื้อผลผลิตสินค้าเกษตร และขยายช่องทางการตลาดผ่านสื่อออนไลน์

1) กรณีการแก้ไขปัญหาการขาดแคลนน้ำ

กิจกรรมของกรมพัฒนาที่ดินที่จะแก้ไขปัญหาแหล่งกักเก็บน้ำเพื่อการเกษตรในช่วงฤดูแล้งที่ได้ดำเนินการในพื้นที่ตำบลศีร์ษะกระบือ โครงการแหล่งน้ำในไร่นาจังหวัดนครนายกปี 2563 มีจำนวน 26 บ่อ (ตารางที่ 4-1 และรูปที่ 4-1) และโครงการพัฒนาแหล่งน้ำในไร่นาเพื่อเป็นแหล่งกักเก็บน้ำให้เกษตรกร ปี 2564 มีจำนวน 8 บ่อ (ตารางที่ 4-2 และรูปที่ 4-1)

จากการประชุมนโยบายในพื้นที่พบว่า พื้นที่ตำบลศีร์ษะกระบือ จะมีน้ำใช้ในช่วงเดือนสิงหาคม ถึงเดือนธันวาคม ซึ่งส่งผลกระทบต่อการใช้น้ำเพื่อการอุปโภคบริโภค และทำการเกษตรในช่วงเดือนมกราคม ถึงเดือนกรกฎาคม ในบางครั้งเกิดปัญหาฝนทิ้งช่วง

ปัญหาการขาดแคลนน้ำ และไม่สามารถกักเก็บน้ำไว้ใช้ได้ในช่วงพื้นที่เนื่องจากแหล่งน้ำในพื้นที่ของตำบลศีร์ษะกระบือมีวัชพืชปกคลุม ไม่มีการขุดลอก เกิดการตื้นเขิน และในบางพื้นที่มีปัญหาดินเปรี้ยว เนื่องจากดินมีปัญหาดินเปรี้ยว ทำให้ไม่สามารถนำน้ำไปใช้ได้

แผนการใช้ที่ดินตำบลศิระกระบือ อำเภอองครักษ์ จังหวัดนครนายก

เกษตรกรต้องการแหล่งกักเก็บน้ำไว้ใช้ช่วงฤดูแล้ง โดยให้ขุดลอกแหล่งน้ำที่ต้นเงิน จัดหาแหล่งน้ำสาธารณะเพิ่มเติม

จากข้อมูลการคำนวณเนื้อที่โดยโปรแกรมสารสนเทศภูมิศาสตร์ GIS มีปัญหาเกี่ยวกับน้ำคือ น้ำท่วมขังซ้ำซากบ่อยครั้งในฤดูฝน โดยประสบน้ำท่วมขัง 4-7 ครั้งในรอบ 10 ปี โดยครอบคลุมพื้นที่ 26,802 ไร่ โดยเฉพาะช่วงเดือน กันยายน ถึงเดือนพฤศจิกายน

ตารางที่ 4-1 โครงการแหล่งน้ำในไร่นาจังหวัดนครนายกปี 2563 ตำบลศิระกระบือ อำเภอองครักษ์ จังหวัดนครนายก

ลำดับ	ชื่อ-สกุล					จำนวน (บ่อ)	ค่าพิกัด		ขนาด (ลบ.ม.)
		หมู่	ตำบล	อำเภอ	จังหวัด		x	y	
1	นางอัมพร คล้ายภมร	3	ศิระกระบือ	องครักษ์	นครนายก	1	716228	1552750	1,000
2	นางผาสุข รัตรอดกิจ	5	ศิระกระบือ	องครักษ์	นครนายก	1	721118	1552015	1,000
3	นางสาวสำลี ไวยรัตน์	3	ศิระกระบือ	องครักษ์	นครนายก	1	716775	1551783	1,000
4	นางสาวสำรว ยิงประเสริฐ	3	ศิระกระบือ	องครักษ์	นครนายก	1	717014	1551988	1,000
5	นางสาวมาวริน สุวรรณอ่อน	3	ศิระกระบือ	องครักษ์	นครนายก	1	717424	1550978	1,000
6	นายทูล เปลี่ยนทัพ	3	ศิระกระบือ	องครักษ์	นครนายก	1	717420	1551349	1,000
7	นายประจวบ ถาวร	5	ศิระกระบือ	องครักษ์	นครนายก	1	718737	1551590	1,000
8	นางปราจิณ เชื้อแก้ว	5	ศิระกระบือ	องครักษ์	นครนายก	1	718960	1552413	1,000
9	นางสมาน ทองหล	8	ศิระกระบือ	องครักษ์	นครนายก	1	718059	1554141	1,000
10	นางพิมพ์ใจ นิ่มอนงค์	4	ศิระกระบือ	องครักษ์	นครนายก	1	716867	1552098	1,000
11	นายแผน ทิมย้ายงาม	3	ศิระกระบือ	องครักษ์	นครนายก	1	716315	1552714	1,000
12	นางสำเนียง คงกระเรียน	3	ศิระกระบือ	องครักษ์	นครนายก	1	716228	1552703	1,000
13	นายวิโรจน์ บำรุงสิน	5	ศิระกระบือ	องครักษ์	นครนายก	1	718562	1553700	1,500
14	นายวรรณะ ทองชู	12	ศิระกระบือ	องครักษ์	นครนายก	1	716086	1552021	1,500

แผนการใช้ที่ดินตำบลศิระกระบือ อำเภอองครักษ์ จังหวัดนครนายก

ตารางที่ 4-1 (ต่อ) โครงการแหล่งน้ำในไร่นาจังหวัดนครนายกปี 2563 ตำบลศิระกระบือ อำเภอองครักษ์ จังหวัดนครนายก

ลำดับ	ชื่อ-สกุล	พื้นที่ขุดสระน้ำ				จำนวน (บ่อ)	ค่าพิกัด		ขนาด (ลบ.ม.)
		หมู่	ตำบล	อำเภอ	จังหวัด		x	y	
15	นายสำเร็จ ทองชู	3	ศิระกระบือ	องครักษ์	นครนายก	1	716158	1552698	2,000
16	นายมนัส เปียใหญ่	8	ศิระกระบือ	องครักษ์	นครนายก	1	719680	1554014	2,500
17	นางสมหมาย ช้างผ่อง	5	ศิระกระบือ	องครักษ์	นครนายก	1	719315	1551063	2,500
18	นายวิมล บุญรอด	3	ศิระกระบือ	องครักษ์	นครนายก	1	716439	1551064	2,500
19	นายสัมพันธ์ ศรีอ่อน	3	ศิระกระบือ	องครักษ์	นครนายก	1	717841	1551463	2,500
20	นางน้อม ทองชู	12	ศิระกระบือ	องครักษ์	นครนายก	1	716047	1551998	2,500
21	นางแสง นิมอนงค์	3	ศิระกระบือ	องครักษ์	นครนายก	1	716867	1552110	2,500
22	นายสงวน อาบุญงาม	3	ศิระกระบือ	องครักษ์	นครนายก	1	717573	1552331	2,500
23	นายเจริญ บันดาล	5	ศิระกระบือ	องครักษ์	นครนายก	1	721096	1552839	2,500
24	นางสมใจ มะลิวัลย์	8	ศิระกระบือ	องครักษ์	นครนายก	1	718964	1554769	2,500
25	นายห้อง ประมาณ	5	ศิระกระบือ	องครักษ์	นครนายก	1	720772	1552656	2,500
26	นางอำไพ สัมมารินทร์	6	ศิระกระบือ	องครักษ์	นครนายก	1	717063	1560338	2,500
รวมทั้งหมด						26			44,500

ที่มา : สถานีพัฒนาที่ดินนครนายก

แผนการใช้ที่ดินตำบลศิระชะกระบือ อำเภอองครักษ์ จังหวัดนครนายก

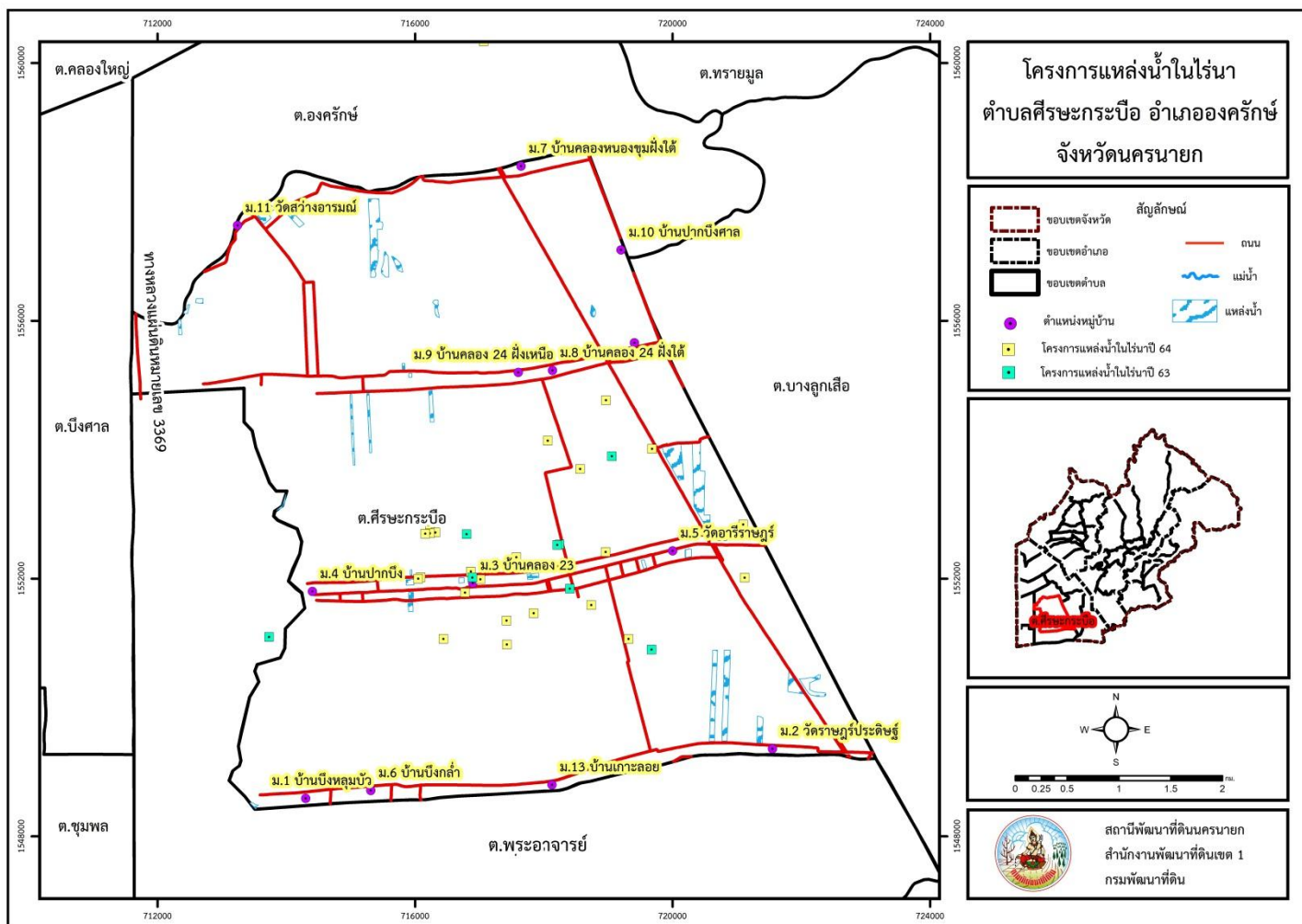
ตารางที่ 4-2 โครงการพัฒนาแหล่งน้ำในไร่นาเพื่อเป็นแหล่งกักเก็บน้ำให้เกษตรกรปี 2564 ตำบล
ศิระชะกระบือ อำเภอองครักษ์ จังหวัดนครนายก

ลำดับ	ชื่อ-สกุล					จำนวน (บ่อ)	ค่าพิกัด		ขนาด (ล.บ.ม.)
		หมู่	ตำบล	อำเภอ	จังหวัด		x	y	
1	นางฉัฐรัมย์ ธรรมราช	4	ศิระ กระบือ	องครักษ์	นครนายก	1	713732	1551095	1,500
2	นายอาทิตย์ เอี้ยวเฮง	3	ศิระ กระบือ	องครักษ์	นครนายก	1	719673	1550898	1,500
3	นายศักดิ์ชัย ประสิทธิ์	3	ศิระ กระบือ	องครักษ์	นครนายก	1	716801	1552690	1,500
4	นายถวิล นิมอนงค์	3	ศิระ กระบือ	องครักษ์	นครนายก	1	716889	1552016	2,000
5	นายทองปลิว อุทิศ	3	ศิระ กระบือ	องครักษ์	นครนายก	1	718242	1552529	2,000
6	นางสาวโสธยา อุทิศ	3	ศิระ กระบือ	องครักษ์	นครนายก	1	718207	1552522	2,000
7	นายจรัญ บุญครอง	8	ศิระ กระบือ	องครักษ์	นครนายก	1	719056	1553899	2,000
8	นายสุรัตน์ สุขไย	3	ศิระ กระบือ	องครักษ์	นครนายก	1	718402	1551844	2,500
รวมทั้งหมด						8			15,000

ที่มา : สถานีพัฒนาที่ดินนครนายก

แผนการใช้ที่ดินตำบลศีร์ษะกระปือ อำเภอลองครักษ์ จังหวัดนครนายก

รูปที่ 4-1 โครงการแหล่งน้ำในไร่นาจังหวัดนครนายกปี 2563-2564 ตำบลศีร์ษะกระปือ อำเภอลองครักษ์ จังหวัดนครนายก

2) แก้ไขปัญหาความเสื่อมโทรมของดิน

จากปัญหาดินเสื่อมโทรม ขาดความอุดมสมบูรณ์ ขาดธาตุอาหาร และเกษตรกรต้องการเพิ่มศักยภาพในการผลิตพืช จึงต้องมีการเก็บตัวอย่างดินในที่ดินของเกษตรกร โดยระบุรายชื่อพิกัด การใช้ที่ดินในปัจจุบัน เพื่อตรวจสอบปัญหาความอุดมสมบูรณ์ของดิน ตามปัญหาที่เกษตรกรต้องการไปแก้ไขและปรับปรุง จากนั้นให้คำแนะนำในการปรับปรุงดินโดยการใช้ปุ๋ยอินทรีย์ ร่วมกับการใช้ปุ๋ยตามค่าวิเคราะห์ดิน พร้อมสนับสนุนปัจจัยการผลิตโดยใช้งานกิจกรรมของกรมพัฒนาที่ดิน ได้แก่ ส่งเสริมการปลูกพืชปุ๋ยสดปรับปรุงบำรุงดิน (ปอเทือง) โครงการพัฒนาต่อยอดกลุ่มเดิมที่เข้มแข็ง ส่งเสริมการใช้สารอินทรีย์ลดใช้สารเคมี (ครัวไทยสู่ครัวโลก) การผลิตปุ๋ยหมักสูตรพด. ส่งเสริมการปรับปรุงดินเปรี้ยว (ปูนมาร์ล) และสารเร่งซูปเปอร์ พด.ต่างๆ

เกษตรกรบางรายยังขาดความรู้เกี่ยวกับเรื่องดิน การปรับปรุงบำรุงดิน จึงต้องการให้มีการจัดการฝึกอบรมเกี่ยวกับเรื่องดิน ต้องการให้เจ้าหน้าที่เข้ามาแนะนำการทำเกษตร รวมถึงต้องการ Application ความรู้เรื่องดิน เพื่อให้เกษตรกรมีความรู้เกี่ยวกับเรื่องดินในพื้นที่ของตนเอง

ดินมีปัญหาดินเปรี้ยว เนื่องจากตำบลศรีชะกระบือ มีชุดที่สำคัญอยู่ 2 ชุดดินคือ ชุดดินองครักษ์ และชุดดินรังสิต มีข้อจำกัด คือ ดินกรดจัดมาก หรือดินเปรี้ยวจัด ทำให้พืชที่ปลูกขาดธาตุฟอสฟอรัสและไนโตรเจนอย่างชัดเจน และมีเหล็กหรืออะลูมิเนียมที่ละลายออกมามากเกินไปจนเป็นพิษต่อพืชที่ปลูก ดังนั้นจึงต้องควบคุมน้ำใต้ดินเพื่อป้องกันไม่ให้เกิดดินกรดกำมะถันหรือดินเปรี้ยวจัด การยกร่องปลูก ควรใช้วัสดุปูนชนิดต่างๆ ควบคุมไปกับการใช้ปุ๋ยเคมี ปุ๋ยอินทรีย์ และเลือกพันธุ์พืชที่เหมาะสม

ผลจากการจัดทำการมีส่วนร่วมของชุมชน (PRA) ได้นำมาวิเคราะห์ร่วมกับปัญหาด้านกายภาพโดยระบบ DPSIR มีรายละเอียดดังนี้

1) แรงขับเคลื่อน (Driver) มี 4 ประการ คือ

- 1.1) ดินเปรี้ยว/โครงสร้างดินเสื่อมโทรม
- 1.2) ขาดแคลนน้ำเพื่อการเกษตร และอุปโภค/บริโภค
- 1.3) นโยบายของรัฐด้านการเกษตร
- 1.4) การเปลี่ยนแปลงภูมิอากาศ ภัยพิบัติ

2) แรงกดดัน (Pressure) ที่เกิดจากปัจจัยขับเคลื่อน มี 3 ประการ คือ

- 2.1) ขาดแหล่งกักเก็บน้ำไว้ใช้ช่วงฤดูแล้งในการอุปโภค บริโภค และทำเกษตร
- 2.2) ต้นทุนการผลิตเพิ่มสูงขึ้น
- 2.3) ต้องป้องกันภัยพิบัติทั้งอุทกภัย ภัยแล้ง

3) สถานะ (State) ที่เกิดแรงกดดัน มี 5 ประการ คือ

- 3.1) ขาดแคลนน้ำในการทำเกษตร
- 3.2) ความเสื่อมโทรมของดิน
- 3.3) หนี้สินจากการลงทุนภาคการเกษตร
- 3.4) เกษตรกรไม่มีอำนาจต่อราคาผลผลิต
- 3.5) ภัยพิบัติ (ภัยแล้ง อุทกภัย) ทวีความรุนแรงมากขึ้นและเกิดบ่อยครั้งขึ้น

4) ผลกระทบ (Impact) ที่ปรากฏในพื้นที่ มี 4 ประการ คือ

- 4.1) ขาดแคลนน้ำในการทำการเกษตรในช่วงฤดูแล้ง และช่วงฝนทิ้งช่วง
- 4.2) ต้นทุนการผลิตสูง
- 4.3) รายได้ของเกษตรกรลดลง
- 4.4) เกษตรกรได้รับความเสียหายจากภัยพิบัติ

5) การตอบสนอง (Response) ของรัฐในอดีต ปัจจุบัน และในอนาคต มีดังนี้
อดีต-ปัจจุบัน

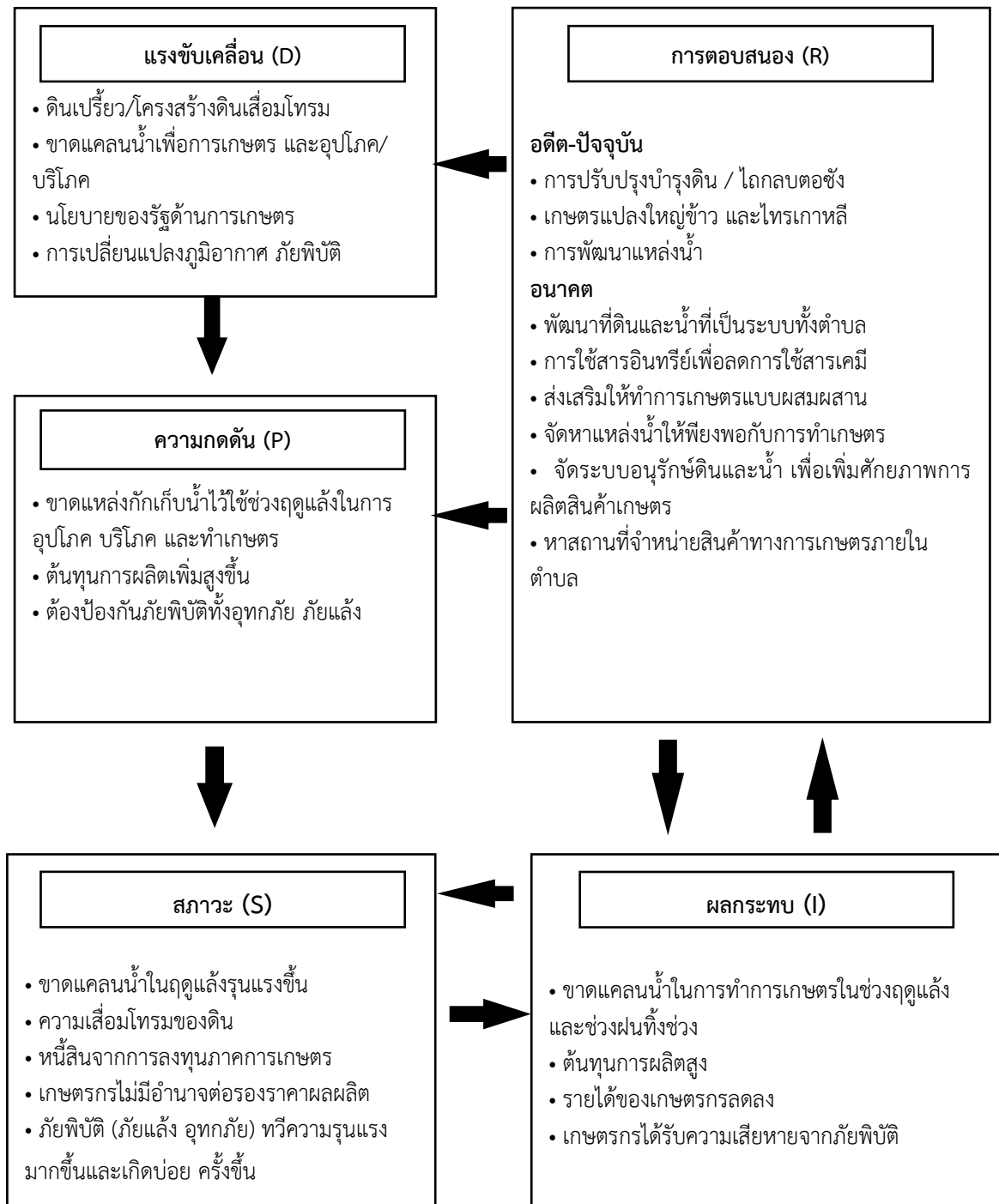
- 5.1.1) การปรับปรุงบำรุงดิน / โถกกลบต่อซัง
- 5.1.2) เกษตรแปลงใหญ่ข้าว และไร่อะไหล่
- 5.1.3) การพัฒนาแหล่งน้ำ

อนาคต

- 5.2.1) พัฒนาที่ดินและน้ำที่เป็นระบบทั้งตำบล
 - 5.2.2) การใช้สารอินทรีย์เพื่อลดการใช้สารเคมี
 - 5.2.3) ส่งเสริมให้ทำการเกษตรแบบผสมผสาน
 - 5.2.4) จัดหาแหล่งน้ำให้เพียงพอกับการทำเกษตร
 - 5.2.5) จัดระบบอนุรักษ์ดินและน้ำ เพื่อเพิ่มศักยภาพการผลิตสินค้าเกษตร
 - 5.2.6) หาสถานที่จำหน่ายสินค้าทางการเกษตรภายในตำบล
- ดังมีรายละเอียดในรูปที่ 4-2

แผนการใช้ที่ดินตำบลศีร์ษะกระบือ อำเภองครักษ์ จังหวัดนครนายก

รูปที่ 4-2 การวิเคราะห์สถานการณ์โดยระบบ DPSIR ของตำบลศีร์ษะกระบือ อำเภองครักษ์ จังหวัดนครนายก

4.3 ระบบการปลูกพืชในปัจจุบัน

ตำบลศิระกระบือ อำเภองครักษ์ จังหวัดนครนายก มีการเพาะปลูกพืช ดังนี้

1) นาข้าว จำนวน 2 รอบ จะเริ่มปลูกรอบแรกช่วงเดือนเมษายนถึงเดือนกรกฎาคม และรอบที่ 2 ช่วงเดือนสิงหาคมถึงเดือนพฤศจิกายน โดยส่วนใหญ่ปลูกข้าวพันธุ์ พิชณุโลก กข.17 กข.31 กข.47 กข.49 กข.85 กข.87 และข้าวไรซ์เบอร์รี่

2) ไม้ดอก ไม้ประดับ ได้แก่ ไทรเกาหลี สามารถสร้างรายได้ได้ตลอดทั้งปี

3) ไม้ผล ได้แก่ ไม้ผลผสม มะพร้าว มะม่วง กล้วย มะกอกน้ำ มะกอกฝรั่ง มะปราง และมะยงชิด เป็นต้น สามารถเก็บเกี่ยวผลผลิตได้ตลอดทั้งปี

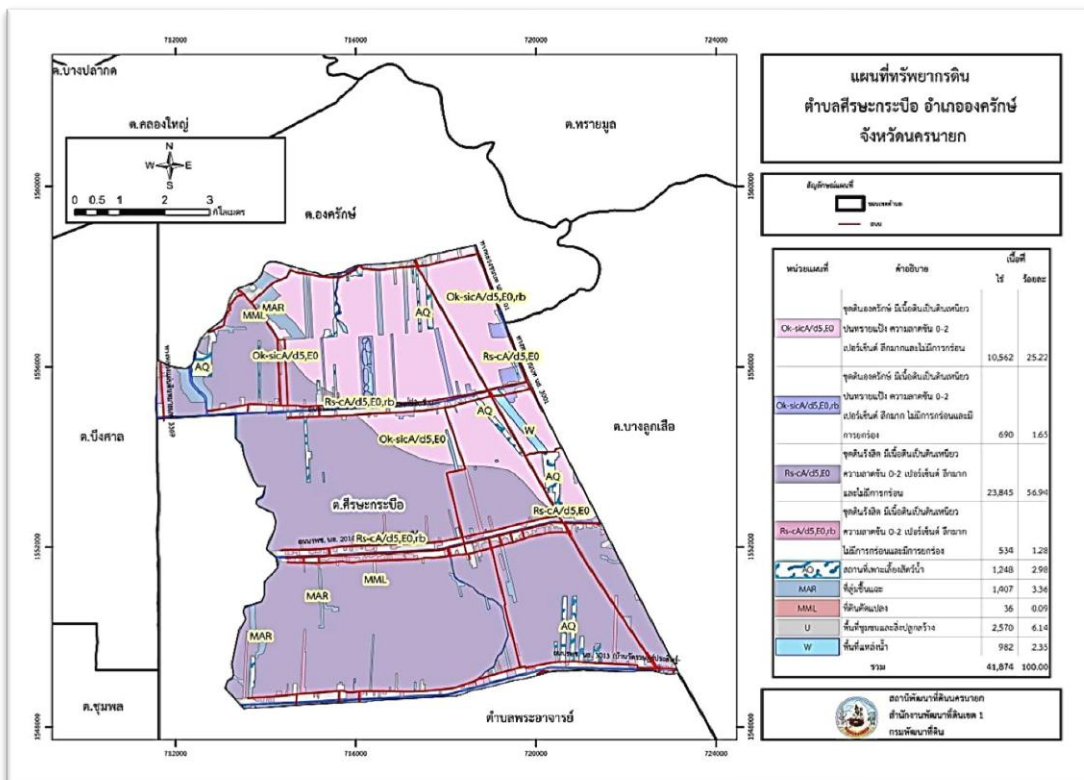
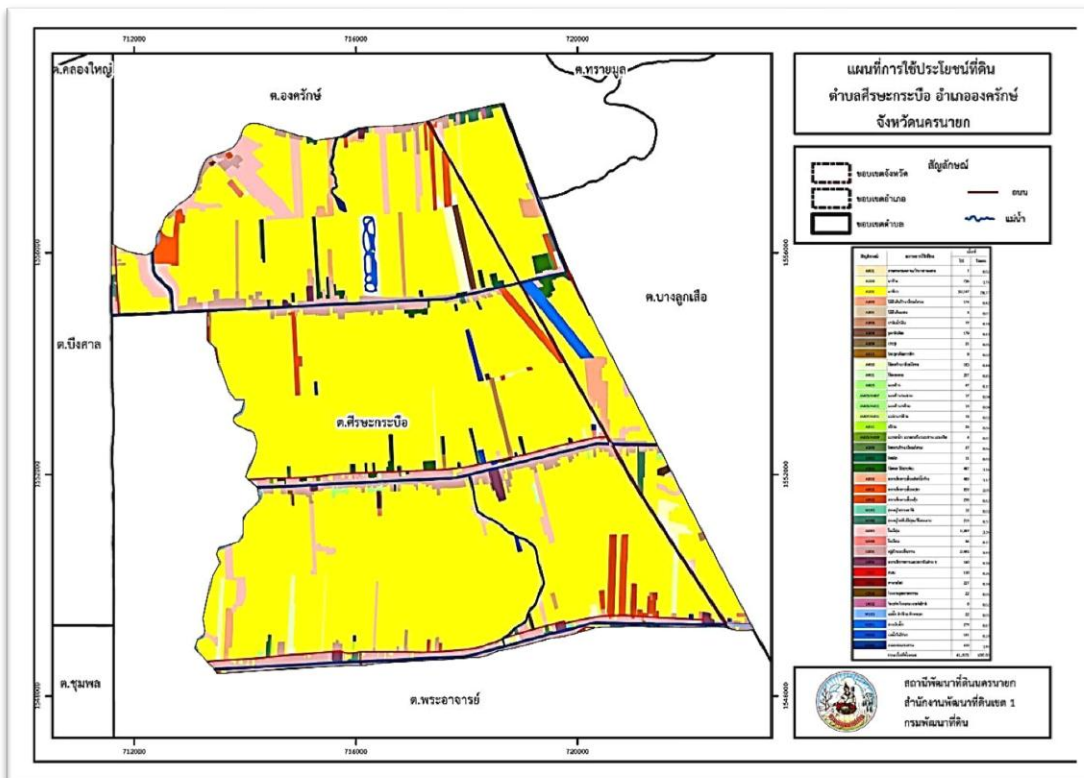
4) เกษตรผสมผสานหรือไร่นาสวนผสม ดูแลและเก็บเกี่ยวได้ตลอดปี ขึ้นอยู่กับพืชที่ปลูกหรือประมง และปศุสัตว์

ดังรูปที่ 4-3

เดือน	ม.ค.	ก.พ.	มี.ค.	เม.ย.	พ.ค.	มิ.ย.	ก.ค.	ส.ค.	ก.ย.	ต.ค.	พ.ย.	ธ.ค.
ระบบเกษตร												
นาข้าว				นาข้าว				นาข้าว				
ไม้ดอก ไม้ประดับ	ไทรเกาหลี											
ไม้ผล	ไม้ผลผสม มะพร้าว มะม่วง กล้วย มะกอกน้ำ มะกอกฝรั่ง มะปราง และมะยงชิด											
เกษตรผสมผสาน	ไม้ผล, นาข้าว, ไม้ยืนต้น, ไม้ดอกไม้ประดับ, พืชผัก, พืชสมุนไพร, ประมง และปศุสัตว์											

รูปที่ 4-3 ระบบการปลูกพืชในปัจจุบัน ตำบลศิระกระบือ อำเภองครักษ์ จังหวัดนครนายก

บทที่ 5 การประเมินคุณภาพที่ดิน

บทที่ 5

การประเมินคุณภาพที่ดิน

5.1 ทรัพยากรดิน

จากการสำรวจทรัพยากรดินตำบลศิระชะกระบือ อำเภอองครักษ์ จังหวัดนครนายก โดยกองสำรวจดินและวิจัยทรัพยากรดิน กรมพัฒนาที่ดิน และกลุ่มวางแผนการใช้ที่ดิน สำนักงานพัฒนาที่ดินเขต 1 พบว่ามีดิน 2 ชุดดิน และ 2 ดินคล้ายชุดดิน โดยมีการประเมินคุณภาพที่ดิน สมบัติดินดังรายละเอียดในตารางที่ 5-1

5.2 ประเภทการใช้ที่ดิน

ประเภทการใช้ที่ดิน ประกอบด้วยพืชเศรษฐกิจหลัก หรือพืชอัตลักษณ์ (Signature crops) ที่ปลูกอยู่ในปัจจุบันของตำบลศิระชะกระบือ อำเภอองครักษ์ จังหวัดนครนายก มีจำนวน 1 ชนิด ได้แก่ ข้าว และพืชเศรษฐกิจในอนาคต จำนวน 13 ชนิด ได้แก่ ข้าวโพด, ปาล์มน้ำมัน, มะพร้าว, ถั่วเขียว, มะม่วง, ถั่วลิสง, มะขามหวาน, กาแฟ (อาราบิก้า), กาแฟ (โรบัสต้า), โกโก้, หนุ่ยเลี้ยงสัตว์, สัก และไม้

5.3 ผลการประเมินคุณภาพที่ดิน

จากการใช้คู่มือการประเมินคุณภาพที่ดิน สำหรับการวางแผนการใช้ที่ดินระดับตำบลและระดับจังหวัด (ศันสนีย์ อธิญาสน์ และคำณ ไทรพิท, 2562) ประเมินคุณภาพที่ดิน ได้จำแนกชั้นความเหมาะสมทางกายภาพและข้อจำกัดของประเภทการใช้ที่ดิน ดังนี้

ข้าว

ชั้นความเหมาะสมเล็กน้อย (S3)

พบว่า คุณภาพที่ดินที่มีอิทธิพลต่อการเจริญเติบโตและผลผลิตของพืช คือ พบสารพิษ มีข้อจำกัดด้านความเป็นกรดเป็นด่างของดิน (z) ได้แก่ หน่วยแผนที่ดิน Ok-sicA, Ok-rb-sicA, Rs-cA และ Rs-rb-cA

ข้าวโพด

ชั้นความเหมาะสมปานกลาง (S2)

พบว่า คุณภาพที่ดินที่มีอิทธิพลต่อการเจริญเติบโตและผลผลิตของพืช คือ ความเป็นประโยชน์ของออกซิเจนต่อรากพืช มีข้อจำกัดด้านการระบายน้ำ (o) และพบสารพิษ มีข้อจำกัดด้านความเป็นกรดเป็นด่างของดิน (z) ได้แก่ หน่วยแผนที่ดิน Rs-rb-cA

ชั้นความเหมาะสมเล็กน้อย (S3)

พบว่า คุณภาพที่ดินที่มีอิทธิพลต่อการเจริญเติบโตและผลผลิตของพืช คือ พบสารพิษ มีข้อจำกัดด้านความเป็นกรดเป็นด่างของดิน (z) ได้แก่ หน่วยแผนที่ดิน Ok-rb-sicA

ไม่เหมาะสม (N)

พบว่า คุณภาพที่ดินที่มีอิทธิพลต่อการเจริญเติบโตและผลผลิตของพืช คือ ความเป็นประโยชน์ของออกซิเจนต่อรากพืช มีข้อจำกัดด้านการระบายน้ำ (o) ได้แก่ หน่วยแผนที่ดิน Ok-sicA และ Rs-cA

ปาล์มน้ำมัน

ชั้นความเหมาะสมเล็กน้อย (S3)

พบว่า คุณภาพที่ดินที่มีอิทธิพลต่อการเจริญเติบโตและผลผลิตของพืช คือ ความเป็นประโยชน์ของออกซิเจนต่อรากพืช มีข้อจำกัดด้านการระบายน้ำ (o) พบสารพิษ มีข้อจำกัดด้านความเป็นกรดเป็นด่างของดิน (z) และ ความชุ่มชื้นที่เป็นประโยชน์ มีข้อจำกัดปริมาณน้ำฝน (m) ได้แก่ หน่วยแผนที่ดิน Ok-sicA, Ok-rb-sicA, Rs-cA และ Rs-rb-cA

มะพร้าว

ชั้นความเหมาะสมปานกลาง (S2)

พบว่า คุณภาพที่ดินที่มีอิทธิพลต่อการเจริญเติบโตและผลผลิตของพืช คือ ความเป็นประโยชน์ของออกซิเจนต่อรากพืช มีข้อจำกัดด้านการระบายน้ำ (o) พบสารพิษ มีข้อจำกัดด้านความเป็นกรดเป็นด่างของดิน (z) และ ความชุ่มชื้นที่เป็นประโยชน์ มีข้อจำกัดปริมาณน้ำฝน (m) ได้แก่ หน่วยแผนที่ดิน Rs-rb-cA

ชั้นความเหมาะสมเล็กน้อย (S3)

พบว่า คุณภาพที่ดินที่มีอิทธิพลต่อการเจริญเติบโตและผลผลิตของพืช คือ พบสารพิษ มีข้อจำกัดด้านความเป็นกรดเป็นด่างของดิน (z) ได้แก่ หน่วยแผนที่ดิน Ok-rb-sicA

ไม่เหมาะสม (N)

พบว่า คุณภาพที่ดินที่มีอิทธิพลต่อการเจริญเติบโตและผลผลิตของพืช คือ ความเป็นประโยชน์ของออกซิเจนต่อรากพืช มีข้อจำกัดด้านการระบายน้ำ (o) ได้แก่ หน่วยแผนที่ดิน Ok-sicA และ Rs-cA

ถั่วเขียว

ชั้นความเหมาะสมเล็กน้อย (S3)

พบว่า คุณภาพที่ดินที่มีอิทธิพลต่อการเจริญเติบโตและผลผลิตของพืช คือ พบสารพิษ มีข้อจำกัดด้านความเป็นกรดเป็นด่างของดิน (z) ได้แก่ หน่วยแผนที่ดิน Rs-rb-cA

ไม่เหมาะสม (N)

พบว่า คุณภาพที่ดินที่มีอิทธิพลต่อการเจริญเติบโตและผลผลิตของพืช คือ ความเป็นประโยชน์ของออกซิเจนต่อรากพืช มีข้อจำกัดด้านการระบายน้ำ (o) พบสารพิษ มีข้อจำกัดด้านความเป็นกรดเป็นด่างของดิน (z) ได้แก่ หน่วยแผนที่ดิน Ok-sicA, Ok-rb-sicA และ Rs-cA

มะม่วง

ชั้นความเหมาะสมปานกลาง (S2)

พบว่า คุณภาพที่ดินที่มีอิทธิพลต่อการเจริญเติบโตและผลผลิตของพืช คือ พบสารพิษ มีข้อจำกัดด้านความเป็นกรดเป็นด่างของดิน (z) ได้แก่ หน่วยแผนที่ดิน Rs-rb-cA

ไม่เหมาะสม (N)

พบว่า คุณภาพที่ดินที่มีอิทธิพลต่อการเจริญเติบโตและผลผลิตของพืช คือ ความเป็นประโยชน์ของออกซิเจนต่อรากพืช มีข้อจำกัดด้านการระบายน้ำ (o) พบสารพิษ มีข้อจำกัดด้านความเป็นกรดเป็นด่างของดิน (z) ได้แก่ หน่วยแผนที่ดิน Ok-sicA, Ok-rb-sicA และ Rs-cA

กล้วย

ชั้นความเหมาะสมเล็กน้อย (S3)

พบว่า คุณภาพที่ดินที่มีอิทธิพลต่อการเจริญเติบโตและผลผลิตของพืช คือ ความเป็นประโยชน์ของออกซิเจนต่อรากพืช มีข้อจำกัดด้านการระบายน้ำ (o) และพบสารพิษ มีข้อจำกัดด้านความเป็นกรดเป็นด่างของดิน (z) ได้แก่ หน่วยแผนที่ดิน Rs-cA และ Rs-rb-cA

ไม่เหมาะสม (N)

พบว่า คุณภาพที่ดินที่มีอิทธิพลต่อการเจริญเติบโตและผลผลิตของพืช คือ พบสารพิษ มีข้อจำกัดด้านความเป็นกรดเป็นด่างของดิน (z) ได้แก่ หน่วยแผนที่ดิน Ok-sicA และ Ok-rb-sicA

มะขามหวาน

ชั้นความเหมาะสมปานกลาง (S2)

พบว่า คุณภาพที่ดินที่มีอิทธิพลต่อการเจริญเติบโตและผลผลิตของพืช คือ ความเป็นประโยชน์ของออกซิเจนต่อรากพืช มีข้อจำกัดด้านการระบายน้ำ (o) และพบสารพิษ มีข้อจำกัดด้านความเป็นกรดเป็นด่างของดิน (z) ได้แก่ หน่วยแผนที่ดิน Ok-rb-sicA และ Rs-rb-cA

ไม่เหมาะสม (N)

พบว่า คุณภาพที่ดินที่มีอิทธิพลต่อการเจริญเติบโตและผลผลิตของพืช คือ ความเป็นประโยชน์ของออกซิเจนต่อรากพืช มีข้อจำกัดด้านการระบายน้ำ (o) และพบสารพิษ มีข้อจำกัดด้านความเป็นกรดเป็นด่างของดิน (z) ได้แก่ หน่วยแผนที่ดิน Ok-sicA และ Rs-cA

กาแฟ (อาราบิก้า)

ชั้นความเหมาะสมเล็กน้อย (S3)

พบว่า คุณภาพที่ดินที่มีอิทธิพลต่อการเจริญเติบโตและผลผลิตของพืช คือ พบสารพิษ มีข้อจำกัดด้านความเป็นกรดเป็นด่างของดิน (z) ได้แก่ หน่วยแผนที่ดิน Rs-rb-cA

ไม่เหมาะสม (N)

พบว่า คุณภาพที่ดินที่มีอิทธิพลต่อการเจริญเติบโตและผลผลิตของพืช คือ ความเป็นประโยชน์ของออกซิเจนต่อรากพืช มีข้อจำกัดด้านการระบายน้ำ (o) และพบสารพิษ มีข้อจำกัดด้านความเป็นกรดเป็นด่างของดิน (z) ได้แก่ หน่วยแผนที่ดิน Ok-sicA, Ok-rb-sicA และ Rs-cA

กาแฟ (โรบัสต้า)

ชั้นความเหมาะสมเล็กน้อย (S3)

พบว่า คุณภาพที่ดินที่มีอิทธิพลต่อการเจริญเติบโตและผลผลิตของพืช คือ พบสารพิษ มีข้อจำกัดด้านความเป็นกรดเป็นด่างของดิน (z) ได้แก่ หน่วยแผนที่ดิน Rs-rb-cA

ไม่เหมาะสม (N)

พบว่า คุณภาพที่ดินที่มีอิทธิพลต่อการเจริญเติบโตและผลผลิตของพืช คือ ความเป็นประโยชน์ของออกซิเจนต่อรากพืช มีข้อจำกัดด้านการระบายน้ำ (o) และพบสารพิษ มีข้อจำกัดด้านความเป็นกรดเป็นด่างของดิน (z) ได้แก่ หน่วยแผนที่ดิน Ok-sicA, Ok-rb-sicA และ Rs-cA

โกโก้

ชั้นความเหมาะสมเล็กน้อย (S3)

พบว่า คุณภาพที่ดินที่มีอิทธิพลต่อการเจริญเติบโตและผลผลิตของพืช คือ ความชุ่มชื้นที่เป็นประโยชน์ มีข้อจำกัดปริมาณน้ำฝน (m) ได้แก่ หน่วยแผนที่ดิน Rs-rb-cA

ไม่เหมาะสม (N)

พบว่า คุณภาพที่ดินที่มีอิทธิพลต่อการเจริญเติบโตและผลผลิตของพืช คือ ความเป็นประโยชน์ของออกซิเจนต่อรากพืช มีข้อจำกัดด้านการระบายน้ำ (o) และพบสารพิษ มีข้อจำกัดด้านความเป็นกรดเป็นด่างของดิน (z) ได้แก่ หน่วยแผนที่ดิน Ok-sicA, Ok-rb-sicA และ Rs-cA

หญ้าเลี้ยงสัตว์

ชั้นความเหมาะสมปานกลาง (S2)

พบว่า คุณภาพที่ดินที่มีอิทธิพลต่อการเจริญเติบโตและผลผลิตของพืช คือ ความเป็นประโยชน์ของออกซิเจนต่อรากพืช มีข้อจำกัดด้านการระบายน้ำ (o) พบสารพิษ มีข้อจำกัดด้านความเป็นกรดเป็นด่างของดิน (z) และความชุ่มชื้นที่เป็นประโยชน์ มีข้อจำกัดปริมาณน้ำฝน (m) ได้แก่ หน่วยแผนที่ดิน Rs-cA และ Rs-rb-cA

ชั้นความเหมาะสมเล็กน้อย (S3)

พบว่า คุณภาพที่ดินที่มีอิทธิพลต่อการเจริญเติบโตและผลผลิตของพืช คือ พบสารพิษ มีข้อจำกัดด้านความเป็นกรดเป็นด่างของดิน (z) ได้แก่ หน่วยแผนที่ดิน Ok-sicA และ Ok-rb-sicA

สั๊ก

ไม่เหมาะสม (N)

พบว่า คุณภาพที่ดินที่มีอิทธิพลต่อการเจริญเติบโตและผลผลิตของพืช คือ ความเป็นประโยชน์ของออกซิเจนต่อรากพืช มีข้อจำกัดด้านการระบายน้ำ (o) และพบสารพิษ มีข้อจำกัดด้านความเป็นกรดเป็นด่างของดิน (z) ได้แก่ หน่วยแผนที่ดิน Ok-sicA, Ok-rb-sicA, Rs-cA และ Rs-rb-cA

ไผ่

ชั้นความเหมาะสมเล็กน้อย (S3)

พบว่า คุณภาพที่ดินที่มีอิทธิพลต่อการเจริญเติบโตและผลผลิตของพืช คือ ความเป็นประโยชน์ของออกซิเจนต่อรากพืช มีข้อจำกัดด้านการระบายน้ำ (o) และพบสารพิษ มีข้อจำกัดด้านความเป็นกรดเป็นด่างของดิน (z) ได้แก่ หน่วยแผนที่ดิน Ok-sicA, Ok-rb-sicA, Rs-cA และ Rs-rb-cA

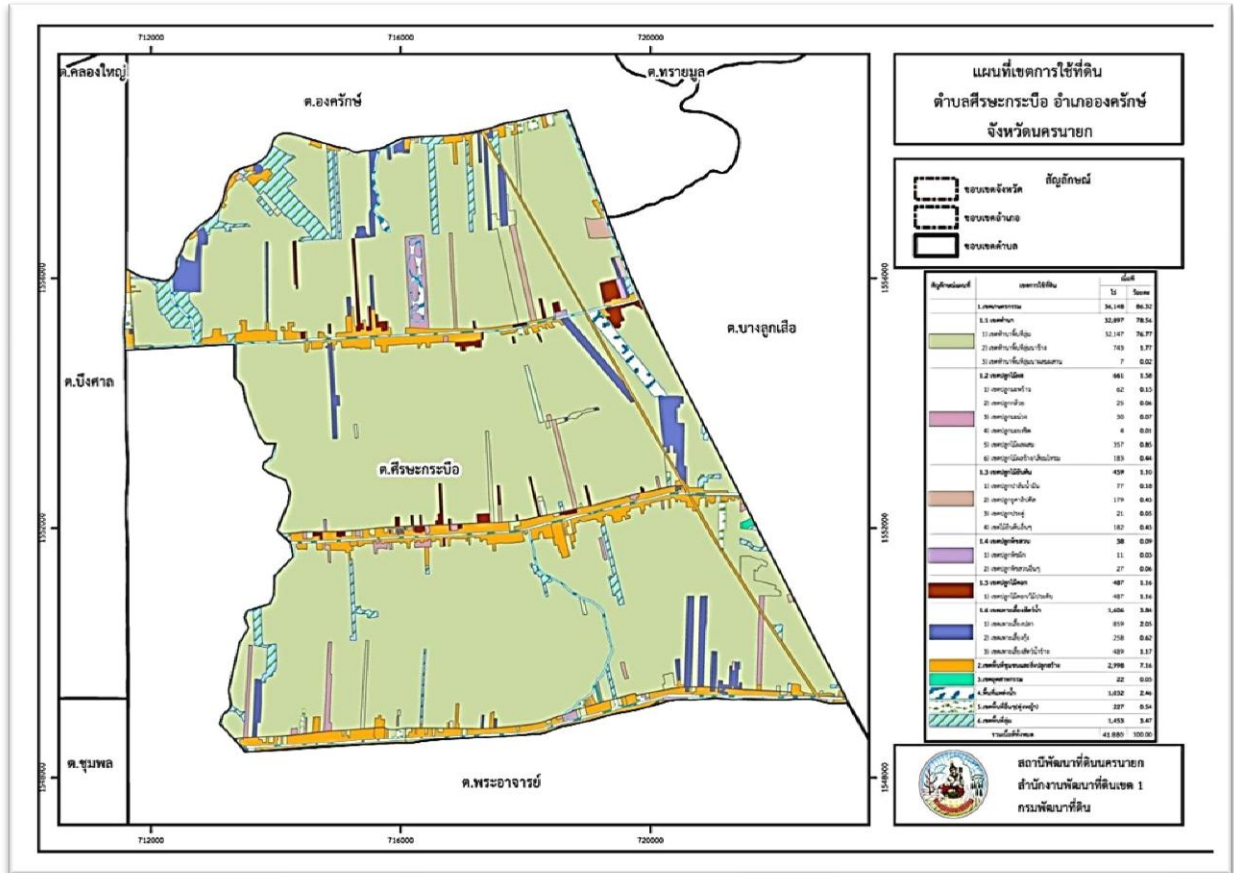

ตารางที่ 5-1 ชั้นความเหมาะสมทางกายภาพของหน่วยแผนที่ดิน ตำบลศิระกระบือ อำเภองครักษ์ จังหวัดนครนายก

หน่วยแผนที่ดิน	Ok-sicA	Ok-rb-sicA	Rs-cA	Rs-rb-cA
ข้าว	S3z	S3z	S3z	S3z
ข้าวโพด	No	S3z	No	S2oz
ปาล์มน้ำมัน	S3om	S3zm	S3om	S3m
มะพร้าว	No	S3z	No	S2ozm
ถั่วเขียว	Noz	Nz	No	S3z
มะม่วง	Noz	Nz	No	S2z
กล้วย	Nz	Nz	S3oz	S3z
มะขามหวาน	Noz	S2oz	Noz	S2oz
กาแฟ (อาราบิก้า)	Noz	Nz	No	S3z
กาแฟ (โรบัสต้า)	Noz	Nz	No	S3z
โกโก้	Noz	Nz	No	S3m
หญ้าเลี้ยงสัตว์	S3z	S3z	S2ozm	S2zm
สั๊ก	Noz	Nz	Noz	Nz
ไผ่	S3oz	S3z	S3oz	S3z

- หมายเหตุ :
- คำอธิบายชุดดินดูจากตารางหน่วยแผนที่ดิน ตำบลศิระกระบือ อำเภองครักษ์ จังหวัดนครนายก
 - ระดับชั้นความเหมาะสม
 - ข้อจำกัดในการประเมินคุณภาพที่ดิน
ชั้นความเหมาะสม
S1: เหมาะสม S2: เหมาะสมปานกลาง S3: เหมาะสมเล็กน้อย N: ไม่เหมาะสม
ข้อจำกัดในการประเมินคุณภาพที่ดิน:
m = ความชุ่มชื้นที่เป็นประโยชน์
o = ความเป็นประโยชน์ของออกซิเจนต่อรากพืช
z = สารพิษ

บทที่ 6 แผนการใช้ที่ดิน

บทที่ 6

แผนการใช้ที่ดิน

6.1 ปรัชญาในการจัดทำแผนการใช้ที่ดินตำบล

ในการจัดทำแผนการใช้ที่ดินตำบลฉบับนี้ได้ใช้ “ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง”¹ เป็นหลัก โดยมีรายละเอียดดังนี้

“ เศรษฐกิจพอเพียง เป็นปรัชญาชี้ถึงแนวทางการดำรงอยู่และปฏิบัติตนของประชาชนในทุกระดับ ตั้งแต่ระดับครอบครัว ระดับชุมชน จนถึงระดับรัฐ ทั้งในการพัฒนาและบริหารประเทศให้ดำเนินไปในทางสายกลาง โดยเฉพาะการพัฒนาเศรษฐกิจเพื่อให้ก้าวทันต่อโลกยุคโลกาภิวัตน์ ความพอเพียง หมายถึง ความพอประมาณ ความมีเหตุผล รวมถึงความจำเป็นที่จะต้องมีระบบภูมิคุ้มกันในตัวที่ดีพอสมควรต่อการมีผลกระทบใดๆ อันเกิดจากการเปลี่ยนแปลงทั้งภายนอกและภายใน ทั้งนี้ จะต้องอาศัยความรอบรู้ ความรอบคอบ และความระมัดระวังอย่างยิ่งในการนำวิชาการต่างๆ มาใช้ในการวางแผนและดำเนินการทุกขั้นตอน และขณะเดียวกันจะต้องเสริมสร้างพื้นฐานจิตใจของคนในชาติ โดยเฉพาะเจ้าหน้าที่ของรัฐ นักทฤษฎี และนักธุรกิจในทุกระดับให้มีสำนึกในคุณธรรม ความซื่อสัตย์ สุจริต และให้มีความรอบรู้ที่เหมาะสม ดำเนินชีวิตด้วยความอดทน ความเพียร มีสติปัญญา และความรอบคอบ เพื่อให้สมดุล และพร้อมต่อการรองรับการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว และกว้างขวาง ทั้งด้านวัตถุ สังคม สิ่งแวดล้อม และวัฒนธรรมจากโลกภายนอกได้เป็นอย่างดี”

¹ สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (2550: 6-7) ได้หมายเหตุว่า “ประมวลและกลั่นกรองจากพระราชดำรัสของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว เรื่องเศรษฐกิจพอเพียง ซึ่งพระราชทานในวโรกาสต่างๆ รวมทั้งพระราชดำรัสอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง โดยได้รับพระราชทานพระบรมราชานุญาตให้นำไปใช้และเผยแพร่ได้ เมื่อวันที่ 29 พฤศจิกายน 2542 เพื่อเป็นแนวทางปฏิบัติของทุกฝ่ายและประชาชนโดยทั่วไป”

6.2 นโยบายแห่งรัฐ ในการกำหนดแผนการใช้ที่ดินตำบลศิระชะกระบือ อำเภองครักษ์ จังหวัดนครนายก

ตารางที่ 6-1 นโยบายแห่งรัฐ ที่เกี่ยวข้องกับแผนการใช้ที่ดินตำบลศิระชะกระบือ อำเภองครักษ์ จังหวัดนครนายก

ลำดับที่	นโยบายแห่งรัฐ/ยุทธศาสตร์/ แผนด้านต่างๆ	รายละเอียด
1	รัฐธรรมนูญแห่งอาณาจักรไทย พ.ศ. 2560 ²	มาตรา 72 (1) วางแผนการใช้ที่ดินของประเทศให้เหมาะสมกับสภาพของพื้นที่และศักยภาพของที่ดินตามหลักการพัฒนาอย่างยั่งยืน
2	ยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี (พ.ศ. 2561 - 2580) ³	ยุทธศาสตร์ที่ 2 ด้านการสร้างขีดความสามารถในการแข่งขัน ยุทธศาสตร์ที่ 5 ด้านการสร้างการเติบโตบนคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม
3	คำแถลงนโยบายของคณะรัฐมนตรี แถลงต่อรัฐสภา วันที่ 25 กรกฎาคม 2562	นโยบายหลัก 5. การพัฒนาเศรษฐกิจและความสามารถในการแข่งขันของไทย 5.3 พัฒนาภาคเกษตร 5.3.2 ลดต้นทุนและเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตที่เหมาะสมและไม่ก่อให้เกิดภาระทางการเงินการคลังของภาครัฐ 5.3.4 ส่งเสริมการสร้างมูลค่าเพิ่มให้กับสินค้าเกษตร 5.3.5 ดูแลเกษตรกรผู้มีรายได้น้อยให้สามารถเข้าถึงและใช้ประโยชน์ในที่ดินทำกิน แหล่งเงินทุน โครงสร้างพื้นฐาน และปัจจัยการผลิตต่างๆ 10. การฟื้นฟูทรัพยากรธรรมชาติและการรักษาสิ่งแวดล้อม เพื่อสร้างการเติบโตอย่างยั่งยืน 10.2 ปรับปรุงระบบที่ดินทำกินและลดความเหลื่อมล้ำด้านการถือครองที่ดิน 10.3 ส่งเสริมการบริหารจัดการทั้งน้ำทั้งระบบ แหล่งน้ำชุมชน และทะเล นโยบายเร่งด่วน 4. การให้ความช่วยเหลือเกษตรกรและพัฒนานวัตกรรม
4	แผนการปฏิรูปประเทศด้าน ทรัพยากรธรรมชาติและ สิ่งแวดล้อม (ทรัพยากรทางบก) ⁴	ประเด็นย่อยที่ 2.1 จัดทำแผนการใช้ที่ดินของชาติทั้งระบบให้สอดคล้องและเหมาะสมกับศักยภาพของพื้นที่และการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมของประเทศ ประเด็นย่อยที่ 2.2 ส่งเสริมการใช้ประโยชน์ที่ดินให้เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม

² ราชกิจจานุเบกษา เล่มที่ 134 ตอน 40 ก หน้า 18 ลงวันที่ 6 เมษายน 2560

³ ราชกิจจานุเบกษา เล่มที่ 135 ตอน 82 ก หน้า 8 ลงวันที่ 13 ตุลาคม 2561

⁴ ราชกิจจานุเบกษา เล่มที่ 135 ตอน 24 ก หน้า 98. 102-103 ลงวันที่ 6 เมษายน 2561 (เล่มที่ 4)

แผนการใช้ที่ดินตำบลศิระกระบือ อำเภองครักษ์ จังหวัดนครนายก

ตารางที่ 6-1 (ต่อ)

ลำดับที่	นโยบายแห่งรัฐ/ยุทธศาสตร์/ แผนด้านต่างๆ	รายละเอียด
5	แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12 (พ.ศ. 2560-2564)	ยุทธศาสตร์ที่ 3 การสร้างความเข้มแข็งทางเศรษฐกิจและแข่งขันได้อย่างยั่งยืน ยุทธศาสตร์ที่ 4 การเติบโตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมเพื่อหลักการพัฒนาอย่างยั่งยืน
6	นโยบายและแผนการบริหารจัดการที่ดินและทรัพยากรดินของประเทศ (พ.ศ. 2560-2579)	ยุทธศาสตร์ที่ 2 ด้านใช้ที่ดินและทรัพยากรดินเพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุด ยุทธศาสตร์ที่ 4 ด้านการบริหารจัดการที่ดินและทรัพยากรดิน
7	แผนพัฒนาภาคกลางและพื้นที่กรุงเทพมหานคร (พ.ศ. 2560-2565)	ยุทธศาสตร์ที่ 3 ยกระดับการผลิตสินค้าเกษตรและอุตสาหกรรมโดยใช้นวัตกรรมเทคโนโลยี และความคิดสร้างสรรค์ เพื่อให้สามารถแข่งขันได้อย่างยั่งยืน ยุทธศาสตร์ที่ 4 บริหารจัดการน้ำและทรัพยากรธรรมชาติเพื่อแก้ไขปัญหาท่วมภัยแล้ง และคงความสมดุลของระบบนิเวศอย่างยั่งยืน
8	แผนยุทธศาสตร์การค้ากลุ่มจังหวัดภาคกลางตอนกลาง พ.ศ. 2560-2564 (ฉะเชิงเทรา นครนายก ปราจีนบุรี สมุทรปราการ และสระแก้ว)	ประเด็นการพัฒนาที่ 3 พัฒนาปัจจัยการผลิตและระบบโครงสร้างพื้นฐานทางการเกษตรเพื่อให้สินค้าเกษตรได้มาตรฐานสากล เชื่อมโยงตลาดรองรับการค้าเสรี
9	แผนพัฒนาจังหวัดนครนายก 2561-2565 (ฉบับทบทวน)	ประเด็นการพัฒนาที่ 1 ส่งเสริมการผลิตสินค้าเกษตรและผลิตภัณฑ์แปรรูปให้มีความปลอดภัยตรงกับความต้องการของตลาด ประเด็นการพัฒนาที่ 4 อนุรักษ์ ฟื้นฟู และบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ให้เกิดความสมดุลต่อระบบนิเวศ โดยประชาชนมีส่วนร่วม
10	แผนพัฒนาการเกษตรและสหกรณ์ของจังหวัดนครนายก (พ.ศ.2561 – 2565) ฉบับทบทวน ปีงบประมาณ พ.ศ.2563	ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 1 เพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตรให้ได้คุณภาพและมาตรฐาน ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 2 พัฒนาศักยภาพเกษตรกรและองค์กรเกษตรกรให้เข้มแข็งสู่ความยั่งยืน ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 3 พัฒนาโครงสร้างพื้นฐานการผลิตทางการเกษตรให้มีประสิทธิภาพ ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 4 ส่งเสริมการเพิ่มมูลค่าสินค้าเกษตร และการเชื่อมโยงตลาดอย่างเป็นระบบ ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 5 การบริหารจัดการด้านการเกษตรและสหกรณ์
11	แผนยุทธศาสตร์การพัฒนาระบบราชการส่วนตำบลศิระกระบือ พ.ศ. 2562-2565 และแผนพัฒนาท้องถิ่น พ.ศ.2561-2565 (แผน 5 ปี)	ยุทธศาสตร์ที่ 1 การพัฒนาทรัพยากรธรรมชาติสิ่งแวดล้อม และการท่องเที่ยว ยุทธศาสตร์ที่ 2 การพัฒนาส่งเสริมคุณภาพชีวิต สุ่อาเซียน

6.3 การกำหนดเขตการใช้ที่ดิน

การวางแผนการใช้ที่ดินเป็นกระบวนการวิเคราะห์อย่างเป็นระบบ เพื่อใช้ตัดสินใจในการกำหนดรูปแบบหรือกิจกรรมการใช้ที่ดินที่เหมาะสมไว้ล่วงหน้า โดยมีพื้นฐานจากศักยภาพการใช้ประโยชน์ของทรัพยากรดินตามธรรมชาติ สภาพเศรษฐกิจและสังคม สิ่งแวดล้อม เพื่อให้มีการใช้ที่ดิน อย่างมีประสิทธิภาพ เกิดประโยชน์สูงสุด การวางแผนการใช้ที่ดินมิได้สิ้นสุดลงในช่วงขั้นตอนการตัดสินใจ ว่าที่ดินจะทำอะไรดีที่สุด แต่จะต้องรวมถึงการจัดทำมาตรการทุกด้านในการใช้ที่ดินเพื่อให้บรรลุถึงความต้องการใช้ที่ดินนั้น จำเป็นต้องระบุถึงมาตรการ กิจกรรม โครงการ แผนงาน และนโยบายที่มีความเหมาะสมกับพื้นที่ซึ่งจะทำให้บรรลุถึงความต้องการของชุมชนอย่างแท้จริง

การวางแผนการใช้ที่ดินระดับตำบล เป็นการวิเคราะห์และประเมินข้อมูลด้านกายภาพ เศรษฐกิจ และสังคม ตลอดจนสิ่งแวดล้อมอย่างเป็นระบบ เพื่อกำหนดการใช้พื้นที่อย่างเป็นระบบ เป็นการตัดสินใจในการใช้พื้นที่ ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมอย่างมีประสิทธิภาพ และตรงตามความต้องการของชุมชน โดยผ่านกระบวนการมีส่วนร่วมของชุมชนในการที่จะนำไปสู่การพัฒนาอย่างยั่งยืนต่อไป เป็นสิ่งสำคัญที่ต้องดำเนินการเพื่อให้เป็นที่ยอมรับ โดยมีความมุ่งหมายให้การใช้ที่ดินที่กำหนดขึ้นนั้น ตอบสนองความต้องการชุมชนมากที่สุด การกำหนดเขตการใช้ที่ดินตำบลศีร์ษะกระบือ ใช้แผนพัฒนาจังหวัดนครนายก 2561-2565 (ฉบับทบทวน) เป็นแนวทาง ซึ่งแผนพัฒนาจังหวัดนครนายก 2561-2565 (ฉบับทบทวน) ได้เชื่อมโยงกับนโยบายรัฐบาล แผนบริหารราชการแผ่นดิน ยุทธศาสตร์ชาติ ระยะ 20 ปี (พ.ศ. 2561 - 2580) ทิศทางแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12 แผนปฏิรูปประเทศ รวมทั้งแผนพัฒนา ราชสาขาต่างๆ หรือแผนเฉพาะด้าน เช่น แผนพัฒนาการเกษตร แผนจัดการคุณภาพสิ่งแวดล้อม เป็นต้น

6.4 เขตการใช้ที่ดิน

แผนการใช้ที่ดินตำบลศีรชะกระบือ อำเภองครักษ์ จังหวัดนครนายก ได้กำหนดออกเป็น 4 เขต ได้แก่ เขตพื้นที่เกษตรกรรม เขตอุตสาหกรรม เขตพื้นที่ชุมชนและสิ่งปลูกสร้าง และเขตพื้นที่แหล่งน้ำ รายละเอียดดังตารางที่ 6-2 และรูปที่ 6-1

ตารางที่ 6-2 เขตการใช้ที่ดิน ตำบลศีรชะกระบือ อำเภองครักษ์ จังหวัดนครนายก

เขตการใช้ที่ดิน	เนื้อที่	
	ไร่	ร้อยละ
1 เขตเกษตรกรรม	36,148	86.32
1.1 เขตทำนา	32,897	78.55
1.1.1 เขตทำนาพื้นที่ลุ่ม	32,147	76.76
1.1.2 เขตทำนาพื้นที่ลุ่มนาไร่	743	1.77
1.1.3 เขตทำนาพื้นที่ลุ่มนาผสมผสาน	7	0.02
1.2 เขตปลูกไม้ผล	661	1.58
1.2.1 เขตปลูกมะพร้าว	62	0.15
1.2.2 เขตปลูกกล้วย	25	0.06
1.2.3 เขตปลูกมะม่วง	30	0.07
1.2.4 เขตปลูกมะยงชิด	4	0.01
1.2.5 เขตปลูกไม้ผลผสม	357	0.85
1.2.6 เขตปลูกไม้ผลไร่/เสื่อมโทรม	183	0.44
1.3 เขตปลูกไม้ยืนต้น	459	1.10
1.3.1 เขตปลูกปาล์มน้ำมัน	77	0.18
1.3.2 เขตปลูกยูคาลิปตัส	179	0.43
1.3.3 เขตปลูกประดู่	21	0.05
1.3.4 เขตปลูกไม้ยืนต้นอื่นๆ	182	0.43
1.4 เขตปลูกพืชสวน	38	0.09
1.4.1 เขตปลูกพืชผัก	11	0.03
1.4.2 เขตปลูกพืชสวนอื่นๆ	27	0.06
1.5 เขตปลูกไม้ดอก	487	1.16
1.5.1 เขตปลูกไม้ดอก/ไม้ประดับ	487	1.16
1.6 เขตเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ	1,606	3.84
1.6.1 เขตเพาะเลี้ยงปลา	859	2.05

แผนการใช้ที่ดินตำบลศีร์ษะกระบือ อำเภองครักษ์ จังหวัดนครนายก

ตารางที่ 6-2 เขตการใช้ที่ดิน ตำบลศีร์ษะกระบือ อำเภองครักษ์ จังหวัดนครนายก (ต่อ)

เขตการใช้ที่ดิน	เนื้อที่	
	ไร่	ร้อยละ
1.6.2 เขตเพาะเลี้ยงกุ้ง	258	0.62
1.6.3 เขตเพาะเลี้ยงสระน้ำร้าง	489	1.17
2 เขตพื้นที่ชุมชนและสิ่งปลูกสร้าง	2,998	7.16
3 เขตอุตสาหกรรม	22	0.05
4 พื้นที่แหล่งน้ำ	1,032	2.46
5 เขตพื้นที่อื่นๆ (ทุ่งหญ้า)	227	0.54
6 เขตพื้นที่ลุ่ม	1,453	3.47
รวม	41,880	100

หมายเหตุ: เนื้อที่คำนวณด้วยระบบสารสนเทศภูมิศาสตร์

6.4.1 เขตเกษตรกรรม

มีเนื้อที่ 36,148 ไร่ หรือร้อยละ 86.32 ของเนื้อที่ตำบล แบ่งออกเป็น 6 เขต ดังนี้

1) เขตทำนา มีเนื้อที่ 32,897 ไร่ หรือร้อยละ 78.55 ของเนื้อที่ตำบล ได้แก่ เขตทำนาพื้นที่ลุ่ม นาร้าง และนาผสมผสาน

ปัญหาการใช้ที่ดินในปัจจุบัน

- ดินมีปัญหาเป็นดินเปรี้ยว
- น้ำท่วมขังซ้ำซากในช่วงฤดูฝน
- ดินมีความอุดมสมบูรณ์ต่ำ
- มีปัญหาเรื่องโรคและแมลง
- ขาดแคลนน้ำในช่วงฤดูแล้ง และฝนทิ้งช่วง

การจัดการที่ดินในอนาคต

- ดำเนินการจัดระบบอนุรักษ์ดินและน้ำ ปรับปรุงแปลงนาให้เรียบ ทำคูระบายน้ำ และทำคันกั้นน้ำ
 - ปรับปรุงบำรุงดิน โดยการเพิ่มอินทรีย์วัตถุ เพื่อปรับปรุงโครงสร้างของดิน เพิ่มการอุ้มน้ำของดินและเพิ่มธาตุอาหารที่เป็นประโยชน์ต่อพืช ควบคู่กับปุ๋ยเคมีตามค่าวิเคราะห์ดิน
 - หาพันธุ์ข้าวที่เหมาะสมกับพื้นที่มาปลูก
- กิจกรรมของกรมพัฒนาที่ดินที่จะดำเนินการ
- ดำเนินการจัดระบบอนุรักษ์ดินและน้ำ
 - ส่งเสริมการปรับปรุงบำรุงดิน เพื่อเพิ่มอินทรีย์วัตถุ และธาตุอาหารในดิน โดยการใช้ปุ๋ยหมัก ปุ๋ยคอก และปุ๋ยพืชสด
 - ส่งเสริมการปรับปรุงพื้นที่ดินเปรี้ยว (ปูนมาร์ล)

- ถ่ายทอดความรู้ด้านการปรับปรุงบำรุงดิน การใช้เทคโนโลยีนวัตกรรมพัฒนาที่ดินในการผลิตและใช้ปุ๋ยอินทรีย์ รวมถึงการเก็บตัวอย่างดินและวิเคราะห์ดิน

กิจกรรมที่ขอรับการสนับสนุนจากส่วนราชการอื่นๆ

1) กรมการข้าว สนับสนุนเรื่องการถ่ายทอดความรู้เรื่อง “การการปลูกข้าว และพันธุ์ข้าว”

2) สำนักงานเกษตรจังหวัดนครนายก สนับสนุนเรื่องการถ่ายทอดความรู้เรื่อง “เทคโนโลยีในการป้องกัน และกำจัดโรคและแมลง”

3) จังหวัดนครนายกสนับสนุนงบประมาณในการขุดสระน้ำ

4) หน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการจัดการน้ำในพื้นที่ สนับสนุนงบประมาณขุดลอกคลองกำจัดวัชพืชในแหล่งน้ำสาธารณะ และหาแหล่งน้ำสาธารณะเพิ่มเติมในพื้นที่

5) องค์กรในท้องถิ่นหาพื้นที่จำหน่ายสินค้าทางการเกษตรของตำบล

2) **เขตปลูกไม้ผล** มีเนื้อที่ 661 ไร่ หรือร้อยละ 1.58 ของเนื้อที่ตำบล ได้แก่ เขตปลูกมะพร้าว กล้าย มะม่วง มะยงชิด ไม้ผลผสม และ ไม้ผลร้างหรือเสื่อมโทรม

ปัญหาการใช้ที่ดินในปัจจุบัน

- ดินมีปัญหาเป็นดินเปรี้ยว

- น้ำท่วมขังซ้ำซากในช่วงฤดูฝน

- ดินมีความอุดมสมบูรณ์ต่ำ

- มีปัญหาเรื่องโรคและแมลง

- ขาดแคลนน้ำในช่วงฤดูแล้ง และฝนทิ้งช่วง

การจัดการที่ดินในอนาคต

- ดำเนินการจัดระบบอนุรักษ์ดินและน้ำ ยกร่องสวน และทำคันกั้นน้ำท่วม

- ปรับปรุงบำรุงดิน โดยการเพิ่มอินทรีย์วัตถุ เพื่อปรับปรุงโครงสร้างของดิน และเพิ่มธาตุอาหารที่เป็นประโยชน์ต่อพืช ควบคู่กับปุ๋ยเคมีตามค่าวิเคราะห์ดิน

- ส่งเสริมให้เกษตรกรทำเกษตรแบบปลอดภัย

- หาจุดจำหน่ายสินค้าทางการเกษตรของตำบล

- แก้ไข/ปรับปรุงพื้นที่ดินเปรี้ยว

กิจกรรมของกรมพัฒนาที่ดินที่จะดำเนินการ

- ดำเนินการจัดระบบอนุรักษ์ดินและน้ำ

- ส่งเสริมการปรับปรุงบำรุงดิน เพื่อเพิ่มอินทรีย์วัตถุ และธาตุอาหารในดิน โดยการใช้ปุ๋ยหมัก ปุ๋ยคอก และปุ๋ยพืชสด

- ถ่ายทอดความรู้ด้านการปรับปรุงบำรุงดิน การใช้เทคโนโลยีนวัตกรรมพัฒนาที่ดินในการผลิตและใช้ปุ๋ยอินทรีย์ รวมถึงการเก็บตัวอย่างดินและวิเคราะห์ดิน

- ส่งเสริมการปรับปรุงพื้นที่ดินเปรี้ยว (ปูนมาร์ล)

กิจกรรมที่ขอรับการสนับสนุนจากส่วนราชการอื่นๆ

1) สำนักงานเกษตรจังหวัดนครนายก สนับสนุนเรื่องการถ่ายทอดความรู้เรื่อง “เทคโนโลยีในการป้องกัน และกำจัดโรคและแมลง และการทำเกษตรแบบปลอดภัย”

2) กรมวิชาการ สนับสนุนเรื่องการถ่ายทอดความรู้เรื่อง “การปลูกพืชไม้ผล และการปรับปรุงพันธุ์พืชให้ดีขึ้น”

3) องค์กรในท้องถิ่นหาพื้นที่จำหน่ายสินค้าทางการเกษตรของตำบล

3) **เขตปลูกไม้ยืนต้น** มีเนื้อที่ 459 ไร่ หรือร้อยละ 1.10 ของเนื้อที่ตำบล แบ่งออกเป็น 3 เขต ดังนี้

3.1) **เขตปลูกปาล์มน้ำมัน** มีเนื้อที่ 77 ไร่ หรือร้อยละ 0.18 ของเนื้อที่ตำบล

ปัญหาการใช้ที่ดินในปัจจุบัน

- ดินมีปัญหาเป็นดินเปรี้ยว

- น้ำท่วมขังซ้ำซากในช่วงฤดูฝน

- ดินมีความอุดมสมบูรณ์ต่ำ

- มีปัญหาเรื่องโรคและแมลง

- ขาดแคลนน้ำในช่วงฤดูแล้ง และฝนทิ้งช่วง

การจัดการที่ดินในอนาคต

- ดำเนินการจัดระบบอนุรักษ์ดินและน้ำ ยกร่องสวน และทำคันกั้นน้ำท่วม

- ปรับปรุงบำรุงดิน โดยการเพิ่มอินทรีย์วัตถุ เพื่อปรับปรุงโครงสร้างของดิน และเพิ่มธาตุ

อาหารที่เป็นประโยชน์ต่อพืช ควบคู่กับปุ๋ยเคมีตามค่าวิเคราะห์ดิน

- ส่งเสริมให้เกษตรกรทำเกษตรแบบปลอดภัย

- หาจุดจำหน่ายสินค้าทางการเกษตรของตำบล

- แก้ไข/ปรับปรุงพื้นที่ดินเปรี้ยว

- หาวิธีเพิ่มมูลค่ารายคาบพารา

กิจกรรมของกรมพัฒนาที่ดินที่จะดำเนินการ

- ดำเนินการจัดระบบอนุรักษ์ดินและน้ำ

- ส่งเสริมการปรับปรุงบำรุงดิน เพื่อเพิ่มอินทรีย์วัตถุ และธาตุอาหารในดิน โดยใช้ปุ๋ย

หมัก ปุ๋ยคอก และปุ๋ยพืชสด

- ถ่ายทอดความรู้ด้านการปรับปรุงบำรุงดิน การใช้เทคโนโลยีนวัตกรรมพัฒนาที่ดิน

ในการผลิตและใช้ปุ๋ยอินทรีย์ รวมถึงการเก็บตัวอย่างดินและวิเคราะห์ดิน

- ส่งเสริมการปรับปรุงพื้นที่ดินเปรี้ยว (ปูนมาร์ล)

กิจกรรมที่ขอรับการสนับสนุนจากส่วนราชการอื่นๆ

1) สำนักงานเกษตรจังหวัดนครนายก สนับสนุนเรื่องการถ่ายทอดความรู้เรื่อง “เทคโนโลยีในการป้องกัน และกำจัดโรคและแมลง และการทำเกษตรแบบปลอดภัย”

2) กรมวิชาการ สนับสนุนเรื่องการถ่ายทอดความรู้เรื่อง “การปลูกปาล์มน้ำมัน และการปรับปรุงพันธุ์พืชให้ดีขึ้น”

3.2) **เขตปลูกยูคาลิปตัส** มีเนื้อที่ 179 ไร่ หรือร้อยละ 0.43 ของเนื้อที่ตำบล

ปัญหาการใช้ที่ดินในปัจจุบัน

- ดินมีปัญหาเป็นดินเปรี้ยว

- น้ำท่วมขังซ้ำซากในช่วงฤดูฝน

- ดินมีความอุดมสมบูรณ์ต่ำ

- มีปัญหาเรื่องโรคและแมลง

- ขาดแคลนน้ำในช่วงฤดูแล้ง และฝนทิ้งช่วง

การจัดการที่ดินในอนาคต

- ปรับปรุงบำรุงดิน โดยการเพิ่มอินทรีย์วัตถุ เพื่อปรับปรุงโครงสร้างของดิน เพิ่มการอุ้มน้ำของดินและเพิ่มธาตุอาหารที่เป็นประโยชน์ต่อพืช ควบคู่กับปุ๋ยเคมีตามค่าวิเคราะห์ดิน

- แก้ไข/ปรับปรุงพื้นที่ดินเปรี้ยว

กิจกรรมของกรมพัฒนาที่ดินที่จะดำเนินการ

- ดำเนินการจัดระบบอนุรักษ์ดินและน้ำ ยกร่องสวน และคันกั้นน้ำ

- ส่งเสริมการปรับปรุงบำรุงดิน เพื่อเพิ่มอินทรีย์วัตถุ และธาตุอาหารในดิน โดยการใช้ปุ๋ยหมัก ปุ๋ยคอก และปุ๋ยพืชสด

- ถ่ายทอดความรู้ด้านการปรับปรุงบำรุงดิน การใช้เทคโนโลยีนวัตกรรมกรมพัฒนาที่ดินในการผลิตและใช้ปุ๋ยอินทรีย์ รวมถึงการเก็บตัวอย่างดินและวิเคราะห์ดิน

- ส่งเสริมการปรับปรุงพื้นที่ดินเปรี้ยว (ปูนมาร์ล)

กิจกรรมที่ขอรับการสนับสนุนจากส่วนราชการอื่นๆ

1) กรมป่าไม้ สนับสนุนเรื่องการถ่ายทอดความรู้เรื่อง “การขยายพันธุ์ยูคาลิปตัส การปลูกและดูแลรักษา”

2) พาณิชย์จังหวัด ให้ข้อมูลแหล่งรับซื้อ และราคาไม้ยูคาลิปตัส

3.3) เขตปลูกประดู่ มีเนื้อที่ 21 ไร่ หรือร้อยละ 0.05 ของเนื้อที่ตำบล

ปัญหาการใช้ที่ดินในปัจจุบัน

- ดินมีปัญหาเป็นดินเปรี้ยว

- น้ำท่วมขังซ้ำซากในช่วงฤดูฝน

- ดินมีความอุดมสมบูรณ์ต่ำ

- มีปัญหาเรื่องโรคและแมลง

- ขาดแคลนน้ำในช่วงฤดูแล้ง และฝนทิ้งช่วง

การจัดการที่ดินในอนาคต

- ปรับปรุงบำรุงดิน โดยการเพิ่มอินทรีย์วัตถุ เพื่อปรับปรุงโครงสร้างของดิน เพิ่มการอุ้มน้ำของดินและเพิ่มธาตุอาหารที่เป็นประโยชน์ต่อพืช ควบคู่กับปุ๋ยเคมีตามค่าวิเคราะห์ดิน

- แก้ไข/ปรับปรุงพื้นที่ดินเปรี้ยว

กิจกรรมของกรมพัฒนาที่ดินที่จะดำเนินการ

- ดำเนินการจัดระบบอนุรักษ์ดินและน้ำ ยกร่องสวน และคันกั้นน้ำ

- ส่งเสริมการปรับปรุงบำรุงดิน เพื่อเพิ่มอินทรีย์วัตถุ และธาตุอาหารในดิน โดยการใช้ปุ๋ยหมัก ปุ๋ยคอก และปุ๋ยพืชสด

- ถ่ายทอดความรู้ด้านการปรับปรุงบำรุงดิน การใช้เทคโนโลยีนวัตกรรมกรมพัฒนาที่ดินในการผลิตและใช้ปุ๋ยอินทรีย์ รวมถึงการเก็บตัวอย่างดินและวิเคราะห์ดิน

- ส่งเสริมการปรับปรุงพื้นที่ดินเปรี้ยว (ปูนมาร์ล)

กิจกรรมที่ขอรับการสนับสนุนจากส่วนราชการอื่นๆ

1) กรมป่าไม้ สนับสนุนเรื่องการถ่ายทอดความรู้เรื่อง “การขยายพันธุ์ประดู่ การปลูก และดูแลรักษา”

2) พาณิชย์จังหวัด ให้ข้อมูลแหล่งรับซื้อ และราคาไม้ประดู่

4) เขตปลูกพืชสวน ไม้ประดับ มีเนื้อที่ 38 ไร่ หรือร้อยละ 0.09 ของเนื้อที่ตำบล ได้แก่ เขตปลูกพืชผัก และพืชสวนอื่นๆ

ปัญหาการใช้ที่ดินในปัจจุบัน

- ดินมีปัญหาเป็นดินเปรี้ยว

- น้ำท่วมขังซ้ำซากในช่วงฤดูฝน

- ดินมีความอุดมสมบูรณ์ต่ำ

- มีปัญหาเรื่องโรคและแมลง

- ขาดแคลนน้ำในช่วงฤดูแล้ง และฝนทิ้งช่วง

การจัดการที่ดินในอนาคต

- ดำเนินการจัดระบบอนุรักษ์ดินและน้ำ ยกร่องสวน และทำคันกั้นน้ำท่วม

- ปรับปรุงบำรุงดิน โดยการเพิ่มอินทรีย์วัตถุ เพื่อปรับปรุงโครงสร้างของดิน และเพิ่มธาตุ

อาหารที่เป็นประโยชน์ต่อพืช ควบคู่กับปุ๋ยเคมีตามค่าวิเคราะห์ดิน

- ส่งเสริมให้เกษตรกรทำเกษตรแบบปลอดภัย

- หาจุดจำหน่ายสินค้าทางการเกษตรของตำบล

- แก้ไข/ปรับปรุงพื้นที่ดินเปรี้ยว

กิจกรรมของกรมพัฒนาที่ดินที่จะดำเนินการ

- ดำเนินการจัดระบบอนุรักษ์ดินและน้ำ

- ส่งเสริมการปรับปรุงบำรุงดิน เพื่อเพิ่มอินทรีย์วัตถุ และธาตุอาหารในดิน โดยการใช้ปุ๋ย

หมัก ปุ๋ยคอก และปุ๋ยพืชสด

- ถ่ายทอดความรู้ด้านการปรับปรุงบำรุงดิน การใช้เทคโนโลยีนวัตกรรมพัฒนาที่ดิน

ในการผลิตและใช้ปุ๋ยอินทรีย์ รวมถึงการเก็บตัวอย่างดินและวิเคราะห์ดิน

- ส่งเสริมการปรับปรุงพื้นที่ดินเปรี้ยว (ปูนมาร์ล)

กิจกรรมที่ขอรับการสนับสนุนจากส่วนราชการอื่นๆ

1) สำนักงานเกษตรจังหวัดนครนายก สนับสนุนเรื่องการถ่ายทอดความรู้เรื่อง “เทคโนโลยีในการป้องกัน และกำจัดโรคและแมลง และการทำเกษตรแบบปลอดภัย”

2) กรมวิชาการ สนับสนุนเรื่องการถ่ายทอดความรู้เรื่อง “การปลูกพืชผัก และการปรับปรุงพันธุ์พืชให้ดีขึ้น”

3) องค์กรในท้องถิ่นหาพื้นที่จำหน่ายสินค้าทางการเกษตรของตำบล

5) เขตปลูกไม้ดอก ไม้ประดับ มีเนื้อที่ 487 ไร่ หรือร้อยละ 1.16 ของเนื้อที่ตำบล

ปัญหาการใช้ที่ดินในปัจจุบัน

- ดินมีปัญหาเป็นดินเปรี้ยว

- น้ำท่วมขังซ้ำซากในช่วงฤดูฝน

- ดินมีความอุดมสมบูรณ์ต่ำ

- มีปัญหาเรื่องโรคและแมลง

- ขาดแคลนน้ำในช่วงฤดูแล้ง และฝนทิ้งช่วง

การจัดการที่ดินในอนาคต

- ดำเนินการจัดระบบอนุรักษ์ดินและน้ำ ยกร่องสวน และทำคันกั้นน้ำท่วม

- ปรับปรุงบำรุงดิน โดยการเพิ่มอินทรีย์วัตถุ เพื่อปรับปรุงโครงสร้างของดิน และเพิ่มธาตุอาหารที่เป็นประโยชน์ต่อพืช ควบคู่กับปุ๋ยเคมีตามค่าวิเคราะห์ดิน

- ส่งเสริมให้เกษตรกรทำเกษตรแบบปลอดภัย

- หาจุดจำหน่ายสินค้าทางการเกษตรของตำบล

- แก้ไข/ปรับปรุงพื้นที่ดินเปรี้ยว

กิจกรรมของกรมพัฒนาที่ดินที่จะดำเนินการ

- ดำเนินการจัดระบบอนุรักษ์ดินและน้ำ

- ส่งเสริมการปรับปรุงบำรุงดิน เพื่อเพิ่มอินทรีย์วัตถุ และธาตุอาหารในดิน โดยการใช้ปุ๋ยหมัก ปุ๋ยคอก และปุ๋ยพืชสด

- ถ่ายทอดความรู้ด้านการปรับปรุงบำรุงดิน การใช้เทคโนโลยีนวัตกรรมพัฒนาที่ดินในการผลิตและใช้ปุ๋ยอินทรีย์ รวมถึงการเก็บตัวอย่างดินและวิเคราะห์ดิน

- ส่งเสริมการปรับปรุงพื้นที่ดินเปรี้ยว (ปูนมาร์ล)

กิจกรรมที่ขอรับการสนับสนุนจากส่วนราชการอื่นๆ

1) สำนักงานเกษตรจังหวัดนครนายก สนับสนุนเรื่องการถ่ายทอดความรู้เรื่อง “เทคโนโลยีในการป้องกัน และกำจัดโรคและแมลง และการทำเกษตรแบบปลอดภัย”

2) กรมวิชาการ สนับสนุนเรื่องการถ่ายทอดความรู้เรื่อง “การปลูกพืชผัก และการปรับปรุงพันธุ์พืชให้ดีขึ้น”

3) องค์กรในท้องถิ่นหาพื้นที่จำหน่ายสินค้าทางการเกษตรของตำบล

6) **เขตเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ** มีเนื้อที่ 1,606 ไร่ หรือร้อยละ 3.84 ของพื้นที่ทั้งตำบล ได้แก่ เขตเพาะเลี้ยงปลา เพาะเลี้ยงกุ้ง และเพาะเลี้ยงสระน้ำร้าง

การจัดการที่ดินในอนาคต

- ต้องปฏิบัติตามนโยบายด้านการใช้พื้นที่เพื่อการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำอย่างเข้มงวด เนื่องจากกิจกรรมนี้อาจส่งผลกระทบต่อพื้นที่ข้างเคียง

- ควรกำหนดเขตเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำให้ชัดเจน เพื่อควบคุมและป้องกันไม่ให้เกิดผลกระทบต่อระบบนิเวศ

- สนับสนุนการใช้สารเร่ง พด.6 ในการบำบัดน้ำเสีย

6.4.2 เขตพื้นที่ชุมชนและสิ่งปลูกสร้าง

มีเนื้อที่ 2,998 ไร่ หรือร้อยละ 7.16 ของพื้นที่ตำบล ได้แก่ สถานที่ราชการและสถาบันต่างๆ สถานที่พักผ่อนหย่อนใจ สถานที่ที่เกิดจากการทำกิจกรรมของชุมชน และระบบโครงข่ายคมนาคม จำแนกตามข้อมูลจากการสำรวจสภาพการใช้ที่ดินตำบลศีร์ษะกระบือ (กลุ่มวางแผนการใช้ที่ดินสำนักงานพัฒนาที่ดินเขต 1, 2564) และคำนวณเนื้อที่ด้วยระบบสารสนเทศภูมิศาสตร์

พื้นที่ชุมชนที่กำหนดในแผนการใช้ที่ดินนี้ เป็นชุมชนที่ปรากฏอยู่ในปัจจุบัน หากมีการขยายตัวในอนาคต ให้เป็นไปตามพระราชบัญญัติการผังเมือง พ.ศ.2562

6.4.3 เขตพื้นที่อุตสาหกรรม มีเนื้อที่ 22 ไร่ หรือร้อยละ 0.05 ของพื้นที่ตำบล ประกอบด้วยพื้นที่โรงงานอุตสาหกรรม ลานตาก แหล่งรับซื้อทางการเกษตร จำแนกตามข้อมูลจากการตรวจสอบสภาพการใช้ที่ดินตำบลศิระกระบือ (กลุ่มวางแผนการใช้ที่ดินสำนักงานพัฒนาที่ดินเขต 1, 2564) และคำนวณเนื้อที่ด้วยระบบสารสนเทศภูมิศาสตร์

6.4.4 เขตพื้นที่แหล่งน้ำ

มีเนื้อที่ 1,032 ไร่ หรือร้อยละ 2.46 ของพื้นที่ตำบล ประกอบด้วย แม่น้ำ ลำห้วย ลำคลอง หนอง บึง ทะเลสาบ ทะเล บ่อน้ำในไร่นา คลองชลประทาน แหล่งน้ำเหล่านี้ใช้ประโยชน์ทั้งทางด้านเก็บกักน้ำเพื่อการอุปโภคบริโภค และใช้ด้านเกษตรกรรม ตลอดจนเป็นแหล่งอาหารตามธรรมชาติ และแหล่งเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำของชุมชน

รูปแบบการพัฒนาและแนวทางการจัดการ

ควรดูแลรักษาแหล่งน้ำธรรมชาติและแหล่งน้ำที่สร้างขึ้นไม่ให้เสื่อมโทรมทั้งด้านคุณภาพของน้ำและการกักเก็บน้ำ หมั่นขุดลอกคูคลองไม่ปล่อยให้ลำน้ำตื้นเขิน ไม่ทิ้งขยะหรือปล่อยน้ำเสียลงในแหล่งน้ำ ทำฝายชะลอน้ำเพื่อเก็บกักน้ำไว้ใช้ในช่วงฤดูแล้งเพื่อใช้ในการอุปโภคบริโภค และการเพาะปลูกพืช และปล่อยระบายน้ำในช่วงฤดูฝน ไม่ให้น้ำท่วมแปลงของเกษตรกร

6.4.5 เขตพื้นที่อื่นๆ (ทุ่งหญ้า) มีเนื้อที่ 227 ไร่ หรือร้อยละ 0.54 ของพื้นที่ตำบล ประกอบด้วย ทุ่งหญ้าเลี้ยงสัตว์ ทุ่งหญ้าร้าง

รูปแบบการพัฒนาและแนวทางการจัดการ

เป็นแหล่งอาหารแก่สัตว์ เช่น โค กระบือ แพะ แกะ เป็นต้น และพัฒนาพื้นที่รกร้างมาเป็นพื้นที่ทำการเกษตรแบบผสมผสาน เพื่อเพิ่มการใช้ศักยภาพพื้นที่ให้มากขึ้น

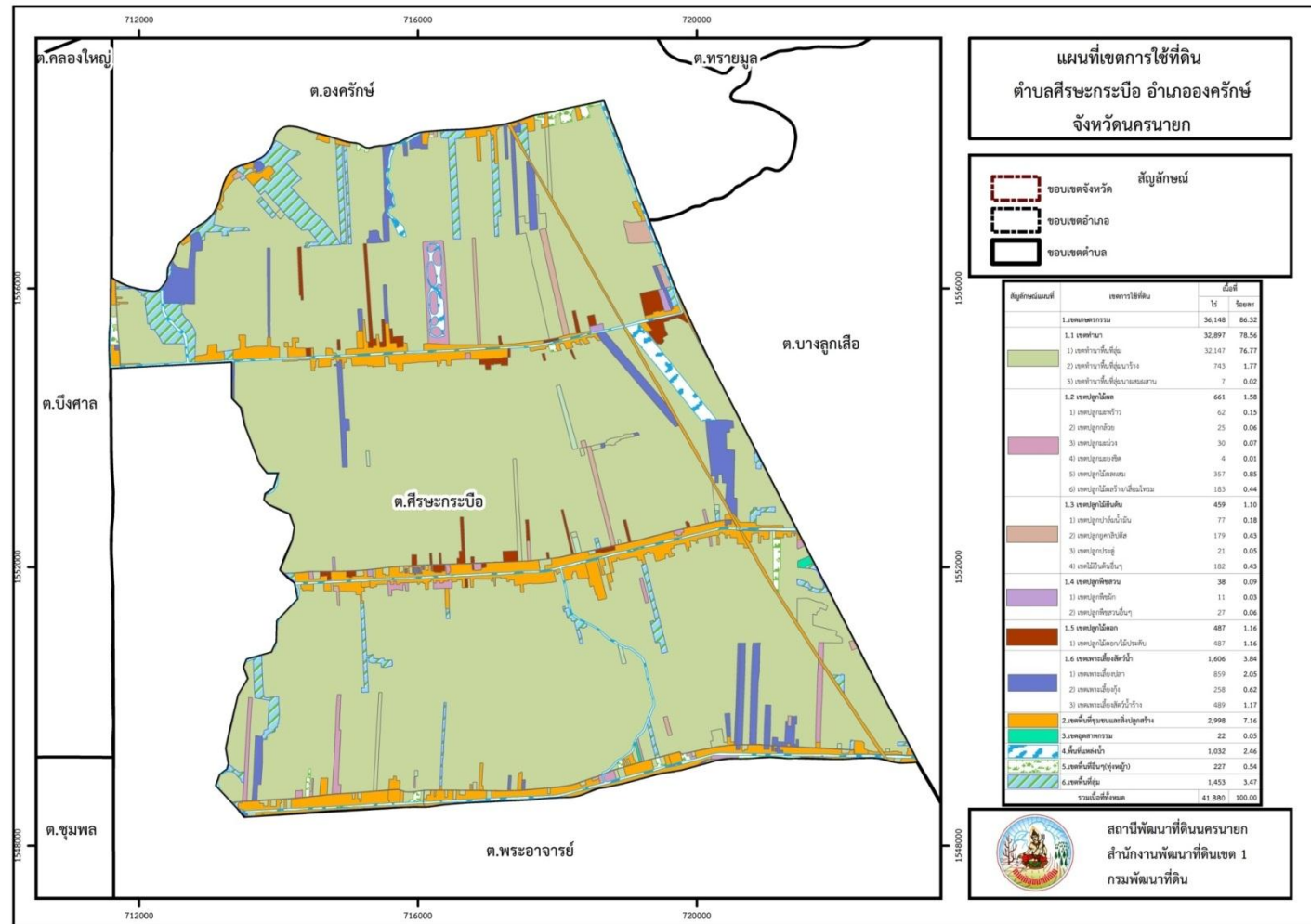
6.4.6 เขตพื้นที่ลุ่ม มีเนื้อที่ 1,453 ไร่ หรือร้อยละ 3.47 ของพื้นที่ตำบล

รูปแบบการพัฒนาและแนวทางการจัดการ

ในอนาคตต้องมีการพัฒนาเพื่อเป็นแหล่งเก็บน้ำให้แก่ชุมชน ส่วนในพื้นที่ลุ่มต่ำไม่มากต้องพัฒนาพื้นที่เพื่อทำการเกษตรแบบผสมผสานโดยการยกร่องส่วน และการทำคันกั้นน้ำ รวมถึงการปรับปรุงบำรุงดินเพื่อให้สามารถผลิตพืชได้

แผนการใช้ที่ดินตำบลศิระกระบือ อำเภองครักษ์ จังหวัดนครนายก

รูปที่ 6-1 เขตการใช้ที่ดิน ตำบลศิระกระบือ อำเภองครักษ์ จังหวัดนครนายก

6.5 ระบบการปลูกพืชตามแผนการใช้ที่ดิน

เดือน ระบบเกษตร	ม.ค.	ก.พ.	มี.ค.	เม.ย.	พ.ค.	มิ.ย.	ก.ค.	ส.ค.	ก.ย.	ต.ค.	พ.ย.	ธ.ค.
นาข้าว				นาข้าว								
ไม้ดอก ไม้ประดับ	โทรเกาหลี											
ไม้ผล	ไม้ผลผสม มะพร้าว มะม่วง กล้วย มะกอกน้ำ มะกอกฝรั่ง มะปราง และมะยงชิด											
เกษตรผสมผสาน	ไม้ผล, นาข้าว, ไม้ยืนต้น, ไม้ดอกไม้ประดับ, พืชผัก, พืชสมุนไพร, ประมง และปศุสัตว์											

รูปที่ 6-2 ระบบการปลูกพืชตามแผนการใช้ที่ดิน ตำบลศิระชะกระบือ อำเภองครักษ์ จังหวัดนครนายก

6.6 การจัดการความเสี่ยง

การแก้ไขปัญหาตามที่มีข้อเสนอจากชุมชน องค์การบริหารส่วนตำบลศิระชะกระบือ ที่ต้องดำเนินการจัดการทั้งระบบคือปัญหาด้านทรัพยากรดิน เนื่องจากปัญหาดินที่สำคัญของพื้นที่คือ ปัญหาดินเปรี้ยว ซึ่งเป็นข้อจำกัดสำคัญต่อการปลูกพืช ดังนั้นจึงต้องมีการจัดการดินที่เป็นระบบ ได้แก่ 1) การจัดระบบอนุรักษ์ดินและน้ำเช่น การปรับแปลงนาให้เรียบ การขุดคูน้ำ การยกร่องสวน เป็นต้น 2) การจัดการน้ำภายในแปลงซึ่งมีความจำเป็นที่จะต้องหาน้ำดีมาไล่ความเปรี้ยวในดิน และ3) การดำเนินการร่วมกับการปรับปรุงบำรุงดิน เช่นการผลิตและใช้ปุ๋ยหมัก น้ำหมักชีวภาพ พืชปุ๋ยสดปรับปรุงดิน และการใช้ปุ๋ยเคมีตามค่าวิเคราะห์ดิน ถ้าเราสามารถจัดการดินได้ก็จะสามารถเพิ่มผลผลิต และสามารถหาพืชชนิดอื่นมาปลูกในพื้นที่ของตำบลได้ ซึ่งจะสามารถช่วยลดความเสี่ยงในการปลูกพืชเชิงเดี่ยวอย่างเดียว คือ การทำนาข้าว มาเป็นการทำเกษตรแบบผสมผสานได้

บทที่ 7 การขับเคลื่อนแผนการใช้ที่ดิน

บทที่ 7

การขับเคลื่อนแผนการใช้ที่ดิน

7.1 ขั้นตอนการดำเนินงาน

ภายหลังการจัดทำแผนการใช้ที่ดินตำบลศิระชะกระบือ อำเภองครักษ์ จังหวัดนครนายก แล้ว จะต้องดำเนินการดังต่อไปนี้

7.1.1 จัดทำเป้าหมายการดำเนินงานและงบประมาณและกิจกรรมต่างๆ ที่จะดำเนินการในปีงบประมาณ 2565

7.1.2 นำแผนการใช้ที่ดินตำบลศิระชะกระบือไปเสนอต่อ องค์การบริหารส่วนตำบลศิระชะกระบือ เพื่อมีมติให้ความร่วมมือในกิจกรรมพัฒนาที่ดินดำเนินการกิจกรรมต่างๆ ที่กำหนดไว้ในแผน

7.1.3 สถานีพัฒนาที่ดินจังหวัดนครนายก เสนอเป้าหมายและงบประมาณให้รายการมายังกรมพัฒนาที่ดิน

7.2 ตัวชี้วัด

กิจกรรมที่กรมพัฒนาที่ดินจะดำเนินการในตำบลศิระชะกระบือ อำเภองครักษ์ จังหวัดนครนายก จำนวน 4 โครงการ ดังนี้

- 1) การบริหารจัดการน้ำ
- 2) การปรับปรุงบำรุงดิน
- 3) พื้นฟูและป้องกันการชะล้างพังทลายของดิน
- 4) การจัดทำระบบอนุรักษ์ดินและน้ำ

7.3 กิจกรรมของกรมพัฒนาที่ดินในเขตการใช้ที่ดินที่จะดำเนินการในปีงบประมาณ 2565

งบประมาณที่กำหนดไว้เป็นการประมาณเบื้องต้น อาจมีการเปลี่ยนแปลงตามที่ได้รับการจัดสรรให้ดำเนินการ

เขตพื้นที่เกษตรกรรม

1) เขตทำนา มีแผนงาน/โครงการ ดังนี้

1.1) การปรับปรุงบำรุงดิน

- 1.1.1) การส่งเสริมการผลิตและการใช้สารอินทรีย์
- 1.1.2) การผลิต-จัดหาเมล็ดพันธุ์พืชปุ๋ยสด
- 1.1.3) ส่งเสริมการปรับปรุงบำรุงดินด้วยพืชปุ๋ยสด
- 1.1.4) การจัดหาปุ๋ยมาร์ล
- 1.1.5) การส่งเสริมการปรับปรุงบำรุงพื้นที่ดินเปรี้ยว
- 1.1.6) การใช้ปุ๋ยเคมีตามค่าวิเคราะห์ดิน

1.2) การฟื้นฟูและป้องกันการชะล้างพังทลายของดิน

1.2.1) การปลูกหญ้าแฝกเพื่อการอนุรักษ์ดินและน้ำ

1.2.2) โครงการเพิ่มประสิทธิภาพการใช้ประโยชน์ที่ดินในพื้นที่ดินปัญหา
กิจกรรมพัฒนาและเพิ่มประสิทธิภาพพื้นที่ทุ่งรังสิต

2) เขตปลูกไม้ผล เขตปลูกไม้ยืนต้น เขตปลูกพืชสวน และเขตปลูกไม้ดอก มีแผนงาน/
โครงการ ดังนี้

2.1) การปรับปรุงบำรุงดิน

2.1.1) การส่งเสริมการผลิตและการใช้สารอินทรีย์

2.1.2) การผลิต-จัดหาเมล็ดพันธุ์พืชปุ๋ยสด

2.1.3) ส่งเสริมการปรับปรุงบำรุงดินด้วยพืชปุ๋ยสด

2.1.4) การจัดหาปุ๋ยนมาร์ล

2.1.5) การส่งเสริมการปรับปรุงบำรุงพื้นที่ดินเปรี้ยว

2.1.6) การใช้ปุ๋ยเคมีตามค่าวิเคราะห์ดิน

2.1.7) ผลิตปุ๋ยหมัก พด.

2.2) การฟื้นฟูและป้องกันการชะล้างพังทลายของดิน

2.3.1) การปลูกหญ้าแฝกเพื่อการอนุรักษ์ดินและน้ำ

3) เขตเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ และพื้นที่แหล่งน้ำ มีแผนงาน/โครงการ ดังนี้

3.1) การส่งเสริมการปรับปรุงคุณภาพแหล่งน้ำด้วยสารเร่งซูเปอร์ พด.6
(ตารางที่ 7-1)

7.4 กิจกรรมที่ขอการสนับสนุนจากส่วนราชการอื่น

7.4.1 เขตพื้นที่เกษตรกรรม

1) เขตทำนา มีกิจกรรมที่ขอการสนับสนุนจากส่วนราชการอื่น ดังนี้

- 1.1) อบรมถ่ายทอดความรู้เรื่องการใช้พันธุ์ข้าว และการผลิตเมล็ดพันธุ์ข้าว (กรมการข้าว)
- 1.2) อบรมถ่ายทอดความรู้เรื่องการป้องกันกำจัดศัตรูข้าวและการจัดการโรค/แมลง (เกษตรจังหวัดนครนายก)
- 1.3) หาจุดจำหน่ายสินค้า (หน่วยงานราชการส่วนท้องถิ่น)
- 1.4) ราคาสินค้า (พาณิชย์จังหวัดนครนายก)

2) เขตปลูกพืชไร่ เขตปลูกไม้ผล และเขตปลูกไม้ยืนต้น มีกิจกรรมที่ขอการสนับสนุนจากส่วนราชการอื่น ดังนี้

- 2.1) จัดอบรมถ่ายทอดความรู้เรื่องพันธุ์ไม้ต่างๆ (กรมวิชาการ)
- 2.2) จัดอบรมถ่ายทอดความรู้เรื่องการป้องกันกำจัดศัตรูข้าวและการจัดการโรค/แมลง (เกษตรจังหวัดนครนายก)
- 2.3) หาจุดจำหน่ายสินค้า (หน่วยงานราชการส่วนท้องถิ่น)
- 2.4) ราคาสินค้า (พาณิชย์จังหวัดนครนายก)

3) เขตเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ กิจกรรมที่ขอการสนับสนุนจากส่วนราชการอื่น ดังนี้

- 3.1) จัดอบรมถ่ายทอดความรู้เรื่องการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ (ประมงจังหวัดนครนายก)
- 3.2) หาจุดจำหน่ายสินค้า (หน่วยงานราชการส่วนท้องถิ่น)
- 3.3) แปลรูปสินค้า (พัฒนาชุมชน)

7.4.2 พื้นที่แหล่งน้ำ กิจกรรมที่ขอการสนับสนุนจากส่วนราชการอื่น ดังนี้

- 1) ขุดลอกและกำจัดวัชพืชคลองสาธารณะ เพื่อเก็บน้ำไว้ใช้ในช่วงฤดูแล้ง (กรมชลประทาน, องค์การบริหารส่วนตำบลศิระชะกระบือ)
- 2) ขุดสระเก็บน้ำในไร่นา (จังหวัดนครนายก)
(ตารางที่ 7-2)

7.5 ความต้องการของชุมชนและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

เนื่องจากมีสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดต่อเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ซึ่งไม่สามารถจัดทำประชาคมในชุมชนได้ จึงใช้วิธีการทำแบบสอบถามผ่าน Google Form เพื่อทราบแนวทางการพัฒนาพื้นที่ และใช้ในการจัดทำแผนการใช้ที่ดินระดับตำบล จากการทำ PMQA ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในพื้นที่ตำบลศิระกระบือ อำเภองครักษ์ จังหวัดนครนายก จำนวน 327 ราย เมื่อวันที่ 1-30 สิงหาคม 2564 มีสาระสำคัญสรุปได้ดังนี้ ได้มีความต้องการของประชาชนที่ต้องการให้ดำเนินการเกี่ยวกับแหล่งน้ำเพื่อการอนุรักษ์ดินและน้ำ รวม 13 รายการ ได้แก่

- 1) โครงการขุดลอกบึงหลุมบัว หมู่ที่ 1
- 2) โครงการขุดลอกบึงวังกระต่าย หมู่ที่ 7
- 3) โครงการขุดลอกร่องหัวหมอน หมู่ที่ 3
- 4) โครงการขุดลอกคลองปฏิรูป (ส.ป.ก.) หมู่ที่ 3
- 5) โครงการขุดลอกคลองเปรม หมู่ที่ 3
- 6) โครงการขุดลอกคลองแดน หมู่ที่ 1 เชื่อมหมู่ที่ 4
- 7) โครงการกำจัดวัชพืช พร้อมกับขุดร่องระบายน้ำคลองบางกระจิก หมู่ที่ 7
- 8) โครงการกำจัดวัชพืชบึงกล้า หมู่ที่ 2
- 9) โครงการขุดลอกคลองหัวหมอน หมู่ที่ 12 เชื่อมหมู่ที่ 8
- 10) โครงการขุดลอกคลองและกำจัดผักตบชวาหน้าวัดสว่างอารมณ์
- 11) โครงการกำจัดผักตบชวาคอง 22, 23, 24
- 12) โครงการขุดลอกลำรางปฏิรูป หมู่ที่ 12
- 13) โครงการขุดลอกลำรางสาธารณะหมู่ที่ 11 ทั้งหมด

ปัญหาของตำบลศิระกระบือในภาพรวมจะสรุปได้ว่า มีปัญหาสำคัญ 3 อันดับแรก คือ (1) ปัญหาต้องการแหล่งกักเก็บน้ำไว้ใช้ช่วงฤดูแล้ง และฝนทิ้งช่วง (2) ต้องการแก้ไขปัญหาดินเปรี้ยว และ (3) ต้องการแก้ไขการระบาดของโรคและแมลงศัตรูพืช ซึ่งปัญหาดังกล่าวส่งผลกระทบต่อผลผลิตพืชและคุณภาพชีวิตของเกษตรกรในชุมชนโดยรวม

ในกรณีของการต้องการแหล่งกักเก็บน้ำไว้ใช้ช่วงฤดูแล้ง และฝนทิ้งช่วง เนื่องจากแหล่งน้ำเกิดการทับถมของตะกอนดินจนตื้นเขิน รวมถึงการที่ประชากรเพิ่มขึ้น มีการใช้น้ำเพิ่มมากขึ้น ทั้งทางด้านเกษตร และการอุปโภคบริโภค และในบางปีมีการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ เช่น ปริมาณฝนน้อยกว่าปกติ ฝนทิ้งช่วงจนเกิดความแห้งแล้ง ในช่วงฤดูฝนไม่มีฝายสำหรับกักเก็บน้ำไว้ใช้ในช่วงฤดูแล้ง ซึ่งเป็นปัญหาอันดับที่ 1 ของตำบลที่ต้องทำอย่างเร่งด่วน คือ “การจัดการน้ำ” ซึ่งนอกจากจะขาดแคลนน้ำในช่วงฤดูแล้งแล้วยังเกิดปัญหาน้ำท่วมขังในช่วงฤดูฝน จึงจำเป็นต้องมีการ ก่อสร้างสระเก็บน้ำ และขุดลอกแหล่ง โดยแหล่งน้ำต่างๆ ของตำบลศิระกระบือ อำเภองครักษ์ จังหวัดนครนายก แสดงดังรูป 7-1

ในกรณีของการต้องการแก้ไขปัญหาดินเปรี้ยว นั้น ซึ่งพบว่า ทรัพยากรดินทั้งตำบลอยู่ใน 2 ชุดดิน คือ 1) ชุดดินรังสิต อยู่ในกลุ่มชุดดินที่ 11 ซึ่งพบในเนื้อที่ 24,379 ไร่ หรือร้อยละ 58.22 ของตำบล โดยจะพบจุดประสีเหลืองฟางข้าวของสารจาโรไซด์ที่ระดับความลึกประมาณ 50-100 ซม. และมีค่าปฏิกิริยาดินเป็นกรดจัดมากถึงกรดรุนแรงมาก (pH 4.0-5.0) และ 2) ชุดดินองครักษ์ อยู่ในกลุ่มชุดดิน

แผนการใช้ที่ดินตำบลศรีษะกระบือ อำเภองครักษ์ จังหวัดนครนายก

ที่ 10 ซึ่งพบในเนื้อที่ 11,252 ไร่ หรือร้อยละ 26.87 ของตำบล โดยจะพบจุดประสีเหลืองฟางข้าวของสารจำไรโซต์ที่ภายในระดับความลึก 50 ซม. จากผิวดิน และมีค่าปฏิกิริยาดินเป็นกรดรุนแรงมากถึงเป็นกรดรุนแรงมากที่สุด (pH 3.5-4.0) ทั้ง 2 ชุดดินมีข้อจำกัดที่สำคัญคือ ดินเป็นกรดจัดมากทำให้พืชที่ปลูกขาดธาตุฟอสฟอรัสและไนโตรเจนอย่างชัดเจน และมีเหล็กหรืออะลูมิเนียมที่ละลายออกมามากเกินไปจนเป็นพิษต่อพืชที่ปลูก และมีน้ำท่วมขังนาน โดยจะต้องมีการจัดการดินคือ ควบคุมระดับน้ำใต้ดินเพื่อป้องกันไม่ให้เกิดดินกรดกำมะถันหรือดินเปรี้ยวจัด การยกร่องปลูก ควรใช้วัสดุปูน เช่น ปูนมาร์ล ปูนโดโลไมท์ ควบคุมไปกับการใช้ปุ๋ยเคมีตามค่าวิเคราะห์ดินและปุ๋ยอินทรีย์

ในกรณีของความ ต้องการ ต้องการแก้ไขการระบาดของโรคและแมลงศัตรูพืช ในส่วนนี้จะต้องได้รับความร่วมมือจากหน่วยงานของสำนักงานเกษตรจังหวัดนครนายก และกรมวิชาการเกษตร ในการถ่ายทอดความรู้ และจัดหาสารชีวภัณฑ์ในการกำจัดโรคและแมลงศัตรูพืช ให้แก่เกษตรกรที่ประสบปัญหาในพื้นที่

7.6 ระยะเวลาดำเนินการ

7.6.1 กำหนดแผนการดำเนินการระยะ 5 (ปีงบประมาณ 2565-2569) กิจกรรมที่ต้องดำเนินการ คือ

1) กิจกรรมปรับปรุงบำรุงดิน

มีอยู่ 9 กิจกรรม สถานีพัฒนาที่ดินภูเก็ตจัดทำกรอบของงบประมาณโดยสามารถดำเนินการได้พร้อมกันในคราวเดียว

2) การบริหารจัดการน้ำ

ฝ่ายสำรวจสำนักงานพัฒนาที่ดินเขต 1 กรมพัฒนาที่ดินดำเนินการจัดทำโครงการสำรวจ และออกแบบเพื่อของงบประมาณโครงการเพื่อการอนุรักษ์ดินและน้ำ โดยดูจากแผนที่ลำน้ำสาขาต่างของตำบลศิระชะกระบือ และของงบประมาณชุดสระน้ำในไร่นาจากจังหวัดนครนายก ที่แสดงไว้ในรูปที่ 7-1

3) การฟื้นฟูและป้องกันการชะล้างพังทลายของดิน

3.1 การปลูกหญ้าแฝกเพื่อการอนุรักษ์ดินและน้ำ

3.2 ออกแบบเพื่อของงบประมาณโครงการเพื่อการอนุรักษ์ดินและน้ำ

7.6.2 การพัฒนาที่ดินและน้ำทั้งระบบ

อีกทางเลือกหนึ่งในการเร่งรัดแก้ไขปัญหาความเสื่อมโทรมของดิน และการขาดแคลนน้ำคือการประกาศเขตพื้นที่ตำบลศิระชะกระบือเป็นเขตอนุรักษ์ดินและน้ำ ตามบทบัญญัติมาตรา 13 แห่งพระราชบัญญัติพัฒนาที่ดิน พ.ศ. 2551

แผนการใช้ที่ดินตำบลศิระกระบือ อำเภองครักษ์ จังหวัดนครนายก

ตารางที่ 7-1 กิจกรรมของกรมพัฒนาที่ดินในเขตการใช้ที่ดินที่จะดำเนินการในปีงบประมาณ 2565

เขตการใช้ที่ดิน	แผนงาน/โครงการ	หน่วยนับ	เป้าหมาย	งบประมาณ (บาท)
1. เขตพื้นที่เกษตรกรรม	1. การปรับปรุงบำรุงดิน			
1.1 เขตทำนา มีเนื้อที่ 32,897 ไร่	1.1 ศูนย์ถ่ายทอดเทคโนโลยีการพัฒนาที่ดิน (ต่อยอด)	แห่ง	1	4,000.00
1.2 เขตปลูกไม้ผลผสม มีเนื้อที่ 661 ไร่	1.2 การจัดหาปุ๋ยมาร์ล (งบทู้งรังสิต)	ตัน	650	780,000.00
1.3 เขตปลูกไม้ยืนต้น มีเนื้อที่ 459 ไร่	1.3 การส่งเสริมการปรับปรุงบำรุงพื้นที่ดินเปรี้ยว (งบทู้งรังสิต)	ไร่	650	9,750.00
1.4 เขตปลูกพืชสวน มีเนื้อที่ 38 ไร่	1.4 โครงการพัฒนาต่อยอดกลุ่มเดิมที่เข้มแข็ง ส่งเสริมการใช้	กลุ่ม	2	9,800.00
1.5 เขตปลูกไม้ดอก มีเนื้อที่ 487 ไร่	สารอินทรีย์ลดใช้สารเคมี (ครัวไทยสู่ครัวโลก)			
	1.5 การผลิต-จัดหาเมล็ดพันธุ์พืชปุ๋ยสด (พอเพียง) (งบทู้งรังสิต)	กิโลกรัม	4	132,000.00
	1.6 สนับสนุนการใช้พืชปุ๋ยสดปรับปรุงบำรุงดิน	ไร่	800	12,000.00
	2. การฟื้นฟูและป้องกันการชะล้างพังทลายของดิน			
	2.1 การปลูกหญ้าแฝกเพื่อการอนุรักษ์ดินและน้ำ	กล้า	100,000	120,000.00
	2.2 โครงการเพิ่มประสิทธิภาพการใช้ประโยชน์ที่ดินในพื้นที่ดิน	ไร่	1,000	2,500,000.00
	ปัญหา กิจกรรมพัฒนาและเพิ่มประสิทธิภาพพื้นที่ทุ่งรังสิต			
1.6 เขตประมง มีเนื้อที่ 1,606 ไร่	การรักษาสิ่งแวดล้อม			
	สนับสนุนสารเร่งซูเปอร์ พด.6 สำหรับผลิตสารบำบัดน้ำเสียใน	ซอง	500	N/A
	บ่อน้ำ			
รวมงบประมาณทั้งหมด				3,567,550.00

หมายเหตุ: งบประมาณที่กำหนดไว้นี้ เป็นการประมาณเบื้องต้น อาจมีการเปลี่ยนแปลงตามที่ได้รับการจัดสรรให้ดำเนินการ

ตารางที่ 7-2 สรุปกิจกรรมที่ขอรับการสนับสนุนจากส่วนราชการอื่นในเขตการใช้ที่ดิน

เขตการใช้ที่ดิน	กิจกรรมของหน่วยงานที่สนับสนุน
1. เขตพื้นที่เกษตรกรรม 1.1 เขตทำนา มีเนื้อที่ 32,897 ไร่ 1.2 เขตปลูกไม้ผลผสม มีเนื้อที่ 661 ไร่ 1.3 เขตปลูกไม้ยืนต้น มีเนื้อที่ 459 ไร่ 1.4 เขตปลูกพืชสวน มีเนื้อที่ 38 ไร่ 1.5 เขตปลูกไม้ดอก มีเนื้อที่ 487 ไร่	1. แนวทางแก้ปัญหา และคำแนะนำเรื่องโรค และแมลง (สำนักงานเกษตรจังหวัดนครนายก, กรมวิชาการเกษตร) 2. ทาวิธีแก้ปัญหาราคาผลผลิตพืชตกต่ำ ความรู้ทางด้านการตลาด (สำนักงานพาณิชย์จังหวัดนครนายก) 3. แปรรูปสินค้าเกษตรเพื่อเพิ่มมูลค่า(สำนักงานพัฒนาชุมชนจังหวัดนครนายก) 4. ทาตลาดขายสินค้าเกษตรปลอดภัย 1 จุด 1 ตำบล (หน่วยงานราชการส่วนท้องถิ่น) 5. อบรมถ่ายทอดความรู้เรื่องการใช้พันธุ์ข้าว และการผลิตเมล็ดพันธุ์ข้าว (กรมการข้าว) 6. จัดอบรมถ่ายทอดความรู้เรื่องพันธุ์ไม้ต่างๆ (กรมวิชาการ)
1.6 เขตประมง มีเนื้อที่ 1,606 ไร่	1. พัฒนาพื้นที่เกษตรเป็นเกษตรเชิงท่องเที่ยว (หน่วยงานราชการส่วนท้องถิ่น) 2. จัดอบรมถ่ายทอดความรู้เรื่องการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ (ประมงจังหวัดนครนายก) 3. จัดอบรมถ่ายทอดความรู้เรื่องการเลี้ยงสัตว์ และสนับสนุนพันธุ์พืชอาหารสัตว์ (ปศุสัตว์จังหวัดนครนายก)
2. เขตพื้นที่แหล่งน้ำ มีเนื้อที่ 1,032 ไร่	1. จัดการน้ำ และหาแนวทางเพื่อแก้ปัญหาระบบน้ำชลประทาน (โครงการชลประทานนครนายก) 2. หาพื้นที่สาธารณะเพื่อเป็นแก้มลิงกักเก็บน้ำ และขุดลอกแหล่งน้ำ (หน่วยงานราชการส่วนท้องถิ่น) 3. ขุดแหล่งน้ำในไร่นา (จังหวัดนครนายก)

ตารางที่ 7-3 เป้าหมายการดำเนินงานและงบประมาณโครงการนำร่อง ตำบลศิระกระบือ อำเภองครักษ์ จังหวัดนครนายก แผน 5 ปี (ปี 2565-2569)

เขตการใช้ที่ดิน	งาน/โครงการ/กิจกรรม	หน่วย นับ	เป้าหมาย					รวม	งบประมาณ (บาท)					รวม	หน่วยงาน รับผิดชอบ
			2565	2566	2567	2568	2569		2565	2566	2567	2568	2569		
เขตพื้นที่เกษตรกรรม															
1.1 เขตทำนา	1. การปรับปรุงบำรุงดิน														
1.2 เขตปลูกไม้ผลผสม	1.1 ศูนย์ถ่ายทอดเทคโนโลยีกาพัฒนาที่ดิน (ต่อยอด)	แห่ง	1	-	1	-	1	3	4,000	-	4,000	-	4,000	12,000	พต.
1.3 เขตปลูกไม้ยืนต้น	1.2 จัดหาปูนมาร์ล	ตัน	650	200	200	200	200	1,450	780,000	240,000	240,000	240,000	240,000	1,740,000	พต.
1.4 เขตปลูกพืชสวน	1.3 ส่งเสริมการปรับปรุงพื้นที่ดินเปรี้ยว	ไร่	650	200	200	200	200	1,450	9,750	3,000	3,000	3,000	3,000	21,750	พต.
1.5 เขตปลูกไม้ดอก	1.4 ส่งเสริมการผลิตและการใช้สารอินทรีย์	ราย	200	200	200	200	200	1,000	800	800	800	800	800	4,000	พต.
	1.5 ผลิต-จัดหาเมล็ดพันธุ์พืชปุ๋ยสด (ปอเทือง)	ตัน	4	1	1	1	1	8	132,000	33,000	33,000	33,000	33,000	264,000	พต.
	1.6 ส่งเสริมการปลูกพืชปุ๋ยสดปรับปรุงบำรุงดิน	ไร่	800	200	200	200	200	1,600	12,000	3,000	3,000	3,000	3,000	24,000	พต.
	1.7 การทำปุ๋ยหมัก พต.	ตัน	-	10		10		10	-	34,000	-	34,000	-	68,000	พต.
	1.8 โครงการพัฒนาต่อยอดกลุ่มเดิมที่เข้มแข็ง ส่งเสริมการใช้สารอินทรีย์ลดใช้สารเคมี (ครัวไทยสู่ครัวโลก)	กลุ่ม	2	2	2	2	2	100	9,800	9,800.00	9,800.00	9,800.00	9,800.00	49,000.00	พต.
	1.9 การจัดตั้งธนาคารปุ๋ยอินทรีย์	แห่ง	-	1	-	1	-	2	329,000	-	329,000.00	-	329,000.00	987,000.00	พต.
	2.การบริหารน้ำ														
	2.1 ขุดแหล่งน้ำในไร่นา	บ่อ	-	5	5	5	5	20	N/A	-	N/A	-	N/A	N/A	จังหวัด

ตารางที่ 7-3 (ต่อ)

เขตการใช้ที่ดิน	งาน/โครงการ/กิจกรรม	หน่วย นับ	เป้าหมาย					รวม	งบประมาณ (บาท)					รวม	หน่วยงาน รับผิดชอบ
			2565	2566	2567	2568	2569		2565	2566	2567	2568	2569		
เขตพื้นที่เกษตรกรรม															
1.1 เขตทำนา 1.2 เขตปลูกไม้ผลผสม 1.3 เขตปลูกไม้ยืนต้น 1.4 เขตปลูกพืชสวน 1.5 เขตปลูกไม้ดอก	3. การฟื้นฟูและป้องกันการชะล้างพังทลายของดิน														
	3.1 การปลูกหญ้าแฝกเพื่อการอนุรักษ์ดินและน้ำ	กล้า	100,000	100,000	100,000	100,000	100,000	500,000	120,000	120,000	120,000	120,000	120,000	600,000	พต.
	3.2 งานจัดระบบอนุรักษ์ดินและน้ำ	ไร่	1,000	-	1,000	-	1,000	3,000	2,500,000	-	2,500,000	-	2,500,000	7,500,000	พต.
รวมเป็นงบประมาณ									3,897,350	443,600	3,242,600	443,600	3,242,600	11,269,750	พต.

หมายเหตุ: งบประมาณที่กำหนดไว้นี้ เป็นการประมาณเบื้องต้น อาจมีการเปลี่ยนแปลงตามที่ได้รับการจัดสรรให้ดำเนินการ

เอกสารอ้างอิง

บทที่ 1

คณะกรรมการจัดทำปทานุกรมปฐพีวิทยา. 2551. **ปทานุกรมปฐพีวิทยา**. สำนักพิมพ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, กรุงเทพฯ.

FAO. 1974. **A Land Capability Appraisal Indonesia: Interim Report**. (AGL/INS), Rome.

_____. 1993. **Guidelines for Land Use Planning**. Rome.

ADB. 2012. **The state of Pacific Towns and Cities: Urbanization in ADB's Pacific Developing Member Countries**. Mandaluyong City, Philippines.

NRC. 1975. **Land Use Planning**. The National Academies of Sciences, Engineering, and Medicine, Washington, D.C.

Vink, A.P.A. 1975. **Land Use in Advancing Agriculture**. Springer-Verlag Berlin Heidelberg.

บทที่ 2

องค์การบริหารส่วนตำบลศิระกระบือ. 2562. **จำนวนประชากรและครัวเรือนปี 2562**. ไฟล์ข้อมูล.

กรมพัฒนาที่ดิน. 2564. **หมอดินอาสาตำบลศิระกระบือ ปี 2564**. ไฟล์ข้อมูล.

กรมส่งเสริมการเกษตร. 2564. **จำนวนครัวเรือนเกษตรกร ปี 2564**. ไฟล์ข้อมูล.

กรมอุตุนิยมวิทยา. 2564. **สถิติภูมิอากาศในคาบ 30 ปี (ปี พ.ศ.2533-2562)**. กระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม. ไฟล์ข้อมูล.

กลุ่มวิเคราะห์สภาพการใช้ที่ดิน กองนโยบายและแผนการใช้ที่ดิน กรมพัฒนาที่ดิน. 2564. **ข้อมูล สภาพการใช้ที่ดินจังหวัดนครนายก**. ไฟล์ข้อมูล.

คณะกรรมการพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบลเทพกระษัตรี. 2559. **แผนยุทธศาสตร์การพัฒนา พ.ศ.2562-2565 และแผนพัฒนาท้องถิ่น 5 ปี พ.ศ.2561-2565**. องค์การบริหารส่วนตำบลศิระกระบือ อำเภองครักษ์ จังหวัดนครนายก. ไฟล์ข้อมูล.

บทที่ 3

กรมทรัพยากรน้ำบาดาล. 2562. **ข้อมูลบ่อน้ำบาดาล**. กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม. ไฟล์ข้อมูล.

กองสำรวจดินและวิจัยทรัพยากรดิน กรมพัฒนาที่ดิน. 2562. **ข้อมูลทรัพยากรดิน**. ไฟล์ข้อมูล.

บทที่ 5

คันสนีย์ อรัญวาสน์ และคำรณ ไทรพัก. 2562. **คู่มือการประเมินคุณภาพที่ดิน สำหรับการวางแผนการใช้ที่ดิน ระดับตำบลและระดับจังหวัด**

บทที่ 6

กลุ่มยุทธศาสตร์การพัฒนาภาคกลางและพื้นที่กรุงเทพมหานคร. 2562. **แผนพัฒนาภาคกลางและพื้นที่กรุงเทพมหานคร พ.ศ. 2560-2565.** ไฟล์ข้อมูล.

คณะกรรมการขับเคลื่อนเศรษฐกิจพอเพียง สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. 2550. **การประยุกต์ใช้หลักเศรษฐกิจพอเพียง.** ไฟล์ข้อมูล.

สำนักงานเกษตรและสหกรณ์จังหวัดนครนายก. 2563. **ยุทธศาสตร์เกษตรและสหกรณ์จังหวัดนครนายก พ.ศ. 2563.** ไฟล์ข้อมูล.

กลุ่มยุทธศาสตร์จังหวัดนครนายก. 2561. **แผนพัฒนาจังหวัดนครนายก พ.ศ. 2561-2565** ไฟล์ข้อมูล.

องค์การบริหารส่วนตำบลศิระชะกระบือ . 2561. **แผนยุทธศาสตร์การพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบลศิระชะกระบือ พ.ศ. 2562-2565 และแผนพัฒนาท้องถิ่น พ.ศ.2561-2565 (แผน 5 ปี)** ไฟล์ข้อมูล.

สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ . 2559. **แผนพัฒนาเศรษฐกิจและ สังคมแห่งชาติ ฉบับที่สิบสอง (พ.ศ. 2560-2564).** ไฟล์ข้อมูล.

ภาคผนวก

ภาคผนวกที่ 1

ภาพการจัดทำกระบวนการมีส่วนร่วมของชุมชน (PRA)

โดยวิธีการทำแบบสอบถามผ่าน Google Form

เพื่อทราบแนวทางการพัฒนาพื้นที่ และใช้ในการจัดทำแผนการใช้ที่ดินระดับตำบล

ณ หมู่ที่ 1-11 ตำบลศิระกระเปือ อำเภองครักษ์ จังหวัดนครนายก

จำนวน 327 ราย เมื่อวันที่ 1-30 สิงหาคม 2564

แผนการใช้ที่ดินตำบลศิระชะกระบือ อำเภองครักษ์ จังหวัดนครนายก

แผนการใช้ที่ดินตำบลศิระกระเปือ อำเภองครักษ์ จังหวัดนครนายก

แผนการใช้ที่ดินตำบลศิระกระเปือ อำเภองครักษ์ จังหวัดนครนายก

แผนการใช้ที่ดินตำบลศิระชะกระบือ อำเภองครักษ์ จังหวัดนครนายก

แผนการใช้ที่ดินตำบลศิระกระเปือ อำเภองครักษ์ จังหวัดนครนายก

ภาคผนวกที่ 2 การจัดการดินเปรี้ยวภาคกลาง

โดย

กลุ่มวิชาการเพื่อการพัฒนาที่ดิน สำนักงานพัฒนาที่ดินเขต 1

กรมพัฒนาที่ดิน กระทรวงเกษตรและสหกรณ์

ดินเปรี้ยวจัด หมายถึง ดินที่มีสภาพความเป็นกรดสูงมาก เนื่องจากอาจจะมี กำลั้งมี หรือได้เคยมีกรดกำมะถันซึ่งเป็นผลสืบเนื่องมาจากการเกิดดินชนิดนี้อยู่ในหน้าตัดของดิน และปริมาณของกรดกำมะถันที่เกิดขึ้นนั้น มีมากพอที่จะมีผลกระทบต่อกระบวนการเปลี่ยนแปลงสมบัติของดิน และการเจริญเติบโตของพืชในบริเวณนั้น

การเกิดดินเปรี้ยวจัด

เนื่องจากกระบวนการเกิดของดิน ซึ่งเกี่ยวข้องกับตะกอนน้ำทะเลหรือตะกอนน้ำกร่อยทำให้เกิดการสะสมสารประกอบกำมะถันขึ้นในดิน ซึ่งเมื่อดินแห้ง สารประกอบกำมะถันเหล่านี้จะแปรสภาพทำให้เกิดกรดกำมะถันขึ้นในดิน ทำให้ดินเป็นกรดสูงมากส่งผลกระทบต่อพืชที่ปลูก โดยทั่วไปจะมีค่าความเป็นกรดเป็นด่าง หรือพีเอช (pH) ต่ำกว่า 4.0 และมักจะพบจุดประสีเหลืองฟางข้าว ของสารจาโรไซต์ (jarosite) ในชั้นดินล่าง

ดินเปรี้ยวแบ่งได้เป็น 3 ประเภท ตามระดับความลึกของจุดประสีเหลืองฟางข้าว(jarosite) ที่พบ ได้แก่

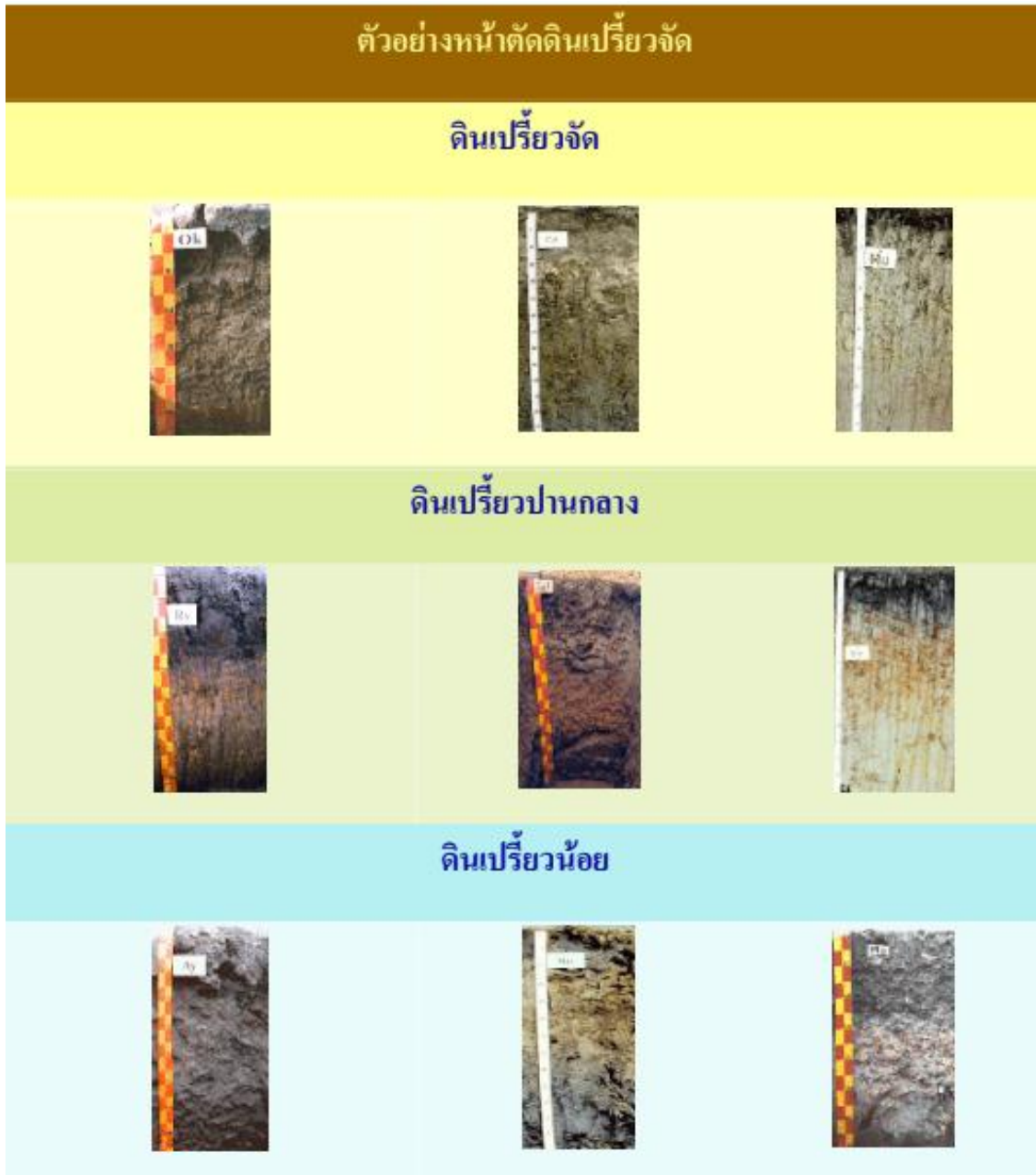
1. ดินเปรี้ยวจัดมาก พบจาโรไซต์ที่ระดับความลึกไม่เกิน 50 ซม. จากผิวดิน
2. ดินเปรี้ยวจัดปานกลาง พบจาโรไซต์ที่ระดับลึกในช่วง 50-100 ซม. จากผิวดิน
3. ดินเปรี้ยวจัดน้อย พบจาโรไซต์ที่ระดับความลึกมากกว่า 100 ซม.จากผิวดิน

ปัญหาที่เกิดจากดินเปรี้ยวจัด

การที่ดินมีความเป็นกรดสูงเกินไปทำให้เกิดการขาดแคลนธาตุอาหารที่สำคัญต่อการเจริญเติบโตของพืช เช่น ไนโตรเจน และฟอสฟอรัส นอกจากนี้สภาพที่เป็นกรดสูงยังทำให้ธาตุเหล็กและอะลูมิเนียมละลายออกมาอยู่ในดินมากจนถึงระดับที่เป็นพิษต่อพืชที่ปลูก

การปรับปรุงดินเปรี้ยวจัด

สำหรับดินที่มีปฏิกิริยาของดินเป็นกรดไม่รุนแรงอาจใช้วิธีการทำให้กรดเจือจางลง โดยวิธีการแกล้งดิน หมายถึง การใช้น้ำชะล้างความเป็นกรดในดิน หรือการขังน้ำไว้นานๆ แล้วระบายออกก่อนปลูกพืช ร่วมกับการเลือกพันธุ์พืชที่ทนต่อดินกรด สำหรับ การจัดการดินที่มีปฏิกิริยาของดินเป็นกรดรุนแรงมาก จะใช้วิธีการใส่วัสดุปูน เช่น ปูนมาร์ล ปูนขาว หินปูนบด หินปูนฝุ่น ผสมคลุกเคล้ากับหน้าดินในอัตราที่เหมาะสมตามความต้องการปูนของดิน เพื่อช่วยลดความเป็นกรดในดิน หรือใช้ปูนควบคู่ไปกับการใช้น้ำชะล้างและควบคุมระดับน้ำใต้ดิน ซึ่งเป็นวิธีการที่สมบูรณ์ที่สุดและใช้ได้ผลมากในพื้นที่ซึ่งดินเป็นกรดรุนแรงมากและถูกปล่อยทิ้งร้างเป็นเวลานาน

รูปที่ ๘2-1 ตัวอย่างดินหน้าตัดดินเปรี้ยวจัด

แผนการใช้ที่ดินตำบลศิระกระเปือ อำเภองครักษ์ จังหวัดนครนายก

ตารางที่ ผ2-1 ค่าความเป็นกรด-ด่าง (pH) ของดินที่เหมาะสมกับพืชชนิดต่างๆ

ชนิดพืช	pH เหมาะสม	ชนิดพืช	pH เหมาะสม
ข้าว	5.5-7.0	มะพร้าว	6.4-7.0
ข้าวโพด	5.5-7.0	มะม่วง	5.5-6.5
กระเทียม	5.5-6.5	ปาล์มน้ำมัน	5.5-6.0
ชมพู	5.5-6.5	กระเจี๊ยบเขียว	6.0-7.0
ฝรั่ง	4.5-8.2	พริก	5.5-6.5
ส้มเขียวหวาน	5.5-6.0	คะน้า	6.0-7.0
ส้มโอ	5.5-7.5	ผักบุ้ง	6.0-7.0
กล้วย	6.0-7.0	แตงโม	5.5-6.5

ตารางที่ ผ2-2 การจัดการดินเปรี้ยวเพื่อปลูกพืช

ชนิดพืช	การยก ร่อง	อัตราปุ๋น	ปุ๋ยหมัก	ปุ๋ยเคมี	หมายเหตุ
ผักทานใบ	ต่ำ	2 ตัน/ไร่	2 ตัน/ไร่	15-15-15 = 125กก./ไร่ ยูเรีย 20 กก./ไร่ หลังปลูก25 วัน	น้ำหมักชีวภาพเจือจาง 1 : 500 = 80 ลิตร/ไร่ ทุก 10 วัน
พริกชี้หู	สูง	1.5-2.0 ตัน/ไร่	2 ตัน/ไร่	15-15-15 = 100 กก./ไร่	น้ำหมักชีวภาพเจือจาง 1 : 500= 80ลิตร/ไร่ ทุก 10 วัน
มะม่วง	สูง	3-5 กก./ หลุม	25 กก./ หลุม	15-15-15 หรือ 12-24-12 แบ่งใส่ 2 ครั้งๆ ละเท่ากัน อัตราแนะนำ ตามอายุ มะม่วง	ใส่ปุ๋ยหมักขยายเชื้อสาร เร่ง พด.3 =10 กก./ต้น ใส่ปุ๋ยคอก 30-50 กก./ ต้น/ป หวานรอบบริเวณ ทรงพุ่มหลังเก็บผลผลิต
กล้วยหอมทอง	สูง	3-5 กก/ หลุม	25 กก./ หลุม	46-0-0 = 26 กก./ไร่ 0-46-0 = 35 กก./ไร่ 0-0-60 = 50 กก./ไร่	ใส่ปุ๋ยหมักขยายเชื้อสาร เร่ง พด.3 = 10กก./ต้น
ฝรั่ง	สูง	3-5 กก/ หลุม	25 กก./ หลุมปุ๋ย หมัก ขยาย	รองก้นหลุมด้วยหิน ฟอสเฟต 500 กรัม/ หลุม 15-15-15 หรือ 13-13-21 = 2 กก./ ต้น/ป	ใส่ปุ๋ยหมักขยายเชื้อสาร เร่ง พด.3 = 10กก./ต้น

1. การจัดการดินเปรี้ยวเพื่อปลูกข้าว

1.1 การเตรียมพื้นที่ ดินเปรี้ยวส่วนใหญ่พบในพื้นที่ลุ่มต่ำ จึงต้องมีการสร้างคันดินล้อมรอบพื้นที่เพื่อป้องกันน้ำท่วม หลังจากนั้นปรับสภาพพื้นที่ให้มีความสม่ำเสมอมากที่สุด ถ้าพื้นที่ต่างระดับกันมากให้ทำคันนาเล็ก เพื่อให้พื้นนามีระดับใกล้เคียง จะได้สะดวกในการควบคุมน้ำ ป้องกันกำจัดวัชพืช และต้องมีการใส่ปูนเพื่อปรับลดความเป็นกรดของดินในอัตรา 0.5 – 2.0 ตัน/ไร่ ขึ้นอยู่กับระดับค่าความเป็นกรดต่างของดินในพื้นที่

1.2 การเตรียมดิน สูบน้ำเข้าแปลงที่ระดับความสูงไม่เกิน 15 เซนติเมตร ใส่น้ำหมักชีวภาพจากสารเร่งจุลินทรีย์ พด.2 อัตรา 5 ลิตร ต่อไร่ โดยการฉีดพ่นหรือปล่อยไปกับน้ำ หรือหยดตอนย่ำพางก็ไคหมักไถประมาณ 10 วัน (ขึ้นอยู่กับปริมาณน้ำและพางข้าว เช่น ถ้าน้ำหรือพางข้าวมีมากต้องเพิ่มน้ำหมักหรือใช้ระยะเวลาในการหมักพาง) หลังจากนั้นทำการตีให้ดินและ ทำการปรับระดับเลนให้สม่ำเสมอแล้วซักร่อง พรอมที่จะหว่านข้าวหรือปักดำต่อไป

1.3 การเตรียมเมล็ดพันธุ์ นำเมล็ดพันธุ์ที่เตรียมไว้น้ำ 24 ชั่วโมง นำขึ้นมาหุ้มไว้อีก 24-48 ชั่วโมงขึ้นอยู่กับสายพันธุ์และการหว่านเช่น ถ้าใช้เครื่องพ่นก็หุ้มไว้ 24 ชั่วโมง ก็พ่นได้เลย หลังจากหว่านแล้วให้ปล่อยน้ำออกให้แห้ง

1.4 พันธุ์ข้าวที่แนะนำใช้ในดินเปรี้ยว พันธุ์ข้าวไม่ไวต่อช่วงแสง (นาปรัง) ไตแก ข้าวเจ้า พันธุ์ กข.ต่างๆ เช่น กข.31 กข.41 กข.47 ปทุมธานี1 ปทุมธานี60 ปทุมธานี80 สุพรรณบุรี1 สุพรรณบุรี60 สุพรรณบุรี90 ชัยนาท1 พิษณุโลก2 เป็นต้น การเลือกพันธุ์ข้าวที่ปลูก ต้องพิจารณาถึงคุณสมบัติที่มีความต้านทานต่อสภาพอากาศและโรคแมลงในแต่ละฤดูกาลปลูกด้วย เช่น ฤดูหนาวอากาศเย็นจะทำให้ข้าวเหลืองแกร็นไม่กินปุ๋ยต้องใช้พันธุ์ที่ต้านอากาศเย็นได้ดี หรือถ้าปลูกข้าวแล้วเก็บเกี่ยวในช่วงเดือนกุมภาพันธ์-เมษายน เป็นช่วงที่เปลี้ยกระดาดสีน้ำตาลระบาดให้ใช้พันธุ์ต้านทานเปลี้ยกระดาดสีน้ำตาล เป็นต้น

1.5 การดูแลรักษา หลังจากหว่านข้าวแล้ว 2-3 วัน ให้ฉีดยาคุมวัชพืชและดูแลอย่าให้น้ำเข้าแปลงหลังจากนั้น 7 – 10 วัน ถ้ามีวัชพืชขึ้นในแปลงให้ฉีดยาคุมวัชพืชอีกครั้งแล้วทิ้งไว้ 2-3 วัน ให้สูบน้ำเข้านาให้ระดับสูงท่วมยอดวัชพืชจะทำให้วัชพืชเน่าตาย (อย่าให้น้ำท่วมยอดข้าวเพราะจะทำให้ข้าวเน่าได้) หมั่นตรวจแปลงสม่ำเสมอเพื่อดูแมลงศัตรูพืชถ้าพบแมลงศัตรูพืชให้ฉีดพ่นสารกำจัดแมลงได้หรือฉีดพ่นสารสกัดอินทรีย์ พด.2 และพด.7 ทุก 10-15 วัน ต่อครั้ง

1.6 การใช้ปุ๋ยกับนาข้าว พันธุ์ข้าวในปัจจุบันส่วนใหญ่เป็นพันธุ์มีการตอบสนองต่อปุ๋ยสูง อัตราปุ๋ยที่ต้องการต่อฤดูกาลปลูก (crop) คือไนโตรเจน 8-12 กิโลกรัม/ไร่ ฟอสฟอรัส 3-6กิโลกรัม/ไร่ โพแทสเซียม 3-6 กิโลกรัม/ไร่

ตารางที่ ผ2-3 ปริมาณธาตุอาหารที่ได้จากการใช้ปัจจัยต่างๆ ในพื้นที่ 1 ไร่

ปัจจัยที่ใช้ (กก./ไร่)	ไนโตรเจน (กก./ไร่)	ฟอสฟอรัส (กก./ไร่)	โพแทสเซียม (กก./ไร่)
ไถกลบตอซังข้าว	4.0-9.0	1.0-2.1	5.4-19.0
16-20 -0 อัตรา 15-20 กก./ไร่	2.4-3.2	3.0-4.0	0
ยูเรีย 46-0-0 อัตรา 10 กก./ไร่	4.6	0	0
ปุ๋ยพืชสด	5.5	0.78	4.5
ปุ๋ยคอก 500 กก./ไร่	7.5	5.5	10

2. การจัดการดินเปรี้ยวจัดเพื่อปลูกปาล์มน้ำมัน

2.1 การเตรียมพื้นที่และเตรียมดิน

2.1.1 การทำถนน ถนนในสวนปาล์มน้ำมันเป็นสิ่งจำเป็นที่ใช้ในการเดินทางขนส่งเพื่อการดูแลรักษาและการเก็บเกี่ยว

2.1.2 การทำร่องระบายน้ำ การทำร่องระบายน้ำเป็นสิ่งจำเป็นสำหรับในพื้นที่ปลูก ซึ่งสภาพเป็นที่ลุ่ม มีปัญหาน้ำท่วมเกิดความเสียหายได้ ท่อระบายน้ำควรทำพร้อมกับการตัดถนนในแปลง

2.1.3 การทำคันดินล้อมรอบพื้นที่ปลูกป้องกันน้ำท่วม

2.1.4 การยกร่องสูง คือ ขุดยกร่องให้คันดินปลูกพืชอยู่สูงจากหน้าดินเดิม 50-80 เซนติเมตร ขั้นตอนการยกร่องสูง มีดังนี้

2.1.4.1 กำหนดแนวขุดยกร่อง วัดขนาดพื้นที่ส่วนที่จะปลูกปาล์มน้ำมันกว้าง 6 เมตรและวัดขนาดพื้นที่ สวนที่เป็นร่องน้ำกว้างประมาณ 2 เมตร หรือมากกว่านี้ เพื่อให้ได้ดินบนร่องปลูกสูงตามที่ต้องการปักหลักทำแนวไว้

2.1.4.2 ขุดดินบนในส่วนที่เป็นร่องน้ำ ลึกประมาณ 30 เซนติเมตร นำดินไปกองไวบนพื้นที่ส่วนที่จะปลูกปาล์มน้ำมัน สวนดินล่างกองไว้ด้านข้างคันดิน

2.1.4.3 ร่องน้ำที่ขุดไม่ควรลึกมากกว่า 1 เมตรหรือไม่ลึกถึงชั้นดินเลนที่มีสารประกอบไพไรท์อยู่ เพราะจะทำให้เกิดออกซิเดชันของไพไรท์ ดินจะเป็นกรดเพิ่มขึ้น

2.1.4.4 ตากดินที่ขุดไว้ประมาณ 20 วันให้ดินสุก ง่ายต่อการเตรียมดิน

2.1.5 เตรียมหลุมปลูกปาล์มน้ำมัน ย่อยดินบนหลังร่องให้ร่วนซุยขุดหลุมสำหรับปลูกปาล์มน้ำมัน ขนาดกว้าง 45 เซนติเมตร ยาว 45 เซนติเมตร และลึก 35 เซนติเมตร

2.1.6 ปรับสภาพความเป็นกรดจัดของดิน โดยใส่ปูนโดโลไมท์ อัตรา 3-5 กิโลกรัมต่อหลุม คลุกเคล้ากับดินที่ขุดจากหลุม รดน้ำให้ชุ่ม หมักทิ้งไว้ 20 วัน

2.1.7 ใส่ปุ๋ยหมัก อัตรา 25 กิโลกรัมต่อหลุม คลุกเคล้ากับดินที่หมักปุ๋ยแล้วกลบดินลงหลุมประมาณ 2 ใน 3 สวน เพื่อเตรียมปลูกปาล์มน้ำมัน

2.2 การเตรียมกล้าพันธุ์ปาล์มน้ำมัน

พันธุ์ปาล์มน้ำมันที่มีลักษณะดีและนิยมปลูกเป็นการค้า เป็นพันธุ์ลูกผสมเทเนอร์่า ซึ่งเป็นพันธุ์ลูกผสมระหว่างพันธุ์แม่ดูร่าและพันธุ์พ่อฟิลิเฟอร์่า ปาล์มน้ำมันลูกผสมพันธุ์สุราษฎร์ธานี 2 เป็นพันธุ์ที่เหมาะสมที่จะนำไปปลูกในภาคกลางมีลักษณะเด่น คือ ให้ผลผลิตทะลายสดเฉลี่ยประมาณ 3.2 ตันต่อไร่ต่อปี ต้นเตี้ยกว่าพันธุ์มาตรฐาน ทนแล้ง และให้ผลผลิตค่อนข้างสม่ำเสมอ แม้ว่าสภาพแวดล้อมไม่เหมาะสม ควรเลือกต้นกล้าปาล์มน้ำมันที่แข็งแรง สมบูรณ์ มีอายุประมาณ 12 - 14 เดือน ทำการขนย้ายด้วยความระมัดระวัง และนำไปปลูกในพื้นที่ที่เตรียมไว้

2.3 วิธีการปลูกปาล์มน้ำมัน

2.3.1 กำหนดระยะปลูกปาล์มน้ำมัน ถ้าคันดินปลูกปาล์มน้ำมันกว้าง 5-6 เมตร แนะนำให้ปลูกแถวเดียวตรงกลางร่อง มีระยะปลูก 8x8 ตารางเมตร หรือ 9x9 ตารางเมตร และถ้าคันดินปลูกปาล์มน้ำมันกว้าง 8 เมตร แนะนำให้ปลูกแถวคู่สลับฟันปลา มีระยะ 8x8 ตารางเมตร หรือ 9x9 ตารางเมตร เช่นเดียวกัน

2.3.2 ใส่ปุ๋ยรองกันหลุมเพื่อเป็นการเพิ่มความอุดมสมบูรณ์ให้แก่ดิน โดยรองกันหลุมด้วยร็อกฟอสเฟตใน อัตรา 150-500 กรัมต่อหลุม

2.3.3 คลุกเคล้าดินกับปุ๋ยเพื่อป้องกันการสัมผัสของรากโดยตรง จากนั้นแกะถุงพลาสติกออกอย่างระมัดระวัง

2.3.4 วางถุงกล้าปาล์มให้ตรงจุดที่ต้องการ และพยายามให้ส่วนของต้นอยู่ในระดับเดียวกับที่อยู่ในถุงพลาสติก

2.3.5 ใส่ดินลงไปหลุมโดยใส่ดินชั้นบนลงไปก่อน และอัดดินให้แน่นเพื่อป้องกันต้นปาล์มล้มจากแรงลม

2.3.6 คลุมดินด้วยฟางข้าวหรือใบหญ้าแห้ง หรือปลูกพืชตระกูลถั่ว เช่น ถั่วพุ่มดำ คลุมบริเวณโคนต้นช่วยรักษาความชื้นในดิน และรดน้ำให้ชุ่ม

2.3.7 การดูแลรักษาแปลงหลังจากการปลูกปาล์มน้ำมันแล้ว ต้องหมั่นตรวจเพื่อให้แน่ใจว่าต้นกล้าอยู่ในสภาพเดิม ต้นใดที่ยังอัดดินไม่แน่นหรือถูกลมพัดโยก ต้องทำหลักแล้วผูกให้แน่นต้นกล้าอยู่ในระดับที่ถูกต้องไม่ลึกหรือไม่ตื้นกว่าเดิม ซึ่งอาจเกิดการยุบตัวหรือการพัดพาของดินโดยน้ำฝน

2.3.8 การปลูกซ่อม ควรเตรียมต้นกล้าปาล์มน้ำมันสำรองไว้ประมาณ 5% ของต้นกล้าทั้งหมด สำหรับการปลูกทดแทนต้นที่ตาย โรคแมลงทำลายหรือต้นที่มีลักษณะผิดปกติ การซ่อมควรทำภายในระยะเวลา 1 เดือน หลังจากปลูก เพราะจะทำให้ต้นที่ปลูกซ่อมใหม่นั้นเติบโตทันต้นที่ปลูกไว้ก่อน

2.4 การดูแลรักษา

2.4.1 กำจัดวัชพืชโดยใช้เครื่องตัดหญ้าและแรงคน

2.4.2 ควบคุมระดับน้ำในร่องให้มีสม่ำเสมอ ให้น้ำทุกวันในช่วงแรกปลูกโดยให้น้ำระบบสปริงเกอร์หรือให้น้ำแบบใช้เรือพ่น

2.4.3 การให้น้ำระบบสปริงเกอร์นั้น ต้องมีสระน้ำ ขนาดใหญ่เก็บน้ำไว้ใช้ในช่วงฤดูแล้งโดยต่อท่อวางระบบให้น้ำแบบสปริงเกอร์ โดยใช้หัวฉีด 1 หัวในช่วงแรกของการเจริญเติบโตปีที่ 1-2 และใช้หัวฉีด 2 หัวต่อต้นในปีที่ 3 เนื่องจากปาล์มน้ำมันเจริญเติบโตเต็มที่ เริ่มให้ผลผลิต มีความต้องการน้ำปริมาณมากจำเป็นต้องให้น้ำอย่างเพียงพอ โดยเปิดน้ำให้ทุกวัน ยกเว้นช่วงฝนตก โดยสังเกตดินบริเวณโคนต้น ไม่ปล่อยให้ดินแห้ง

2.4.4 การใช้ทะเลาะเปลาปาล์มน้ำมันคลุมดินบริเวณโคนต้นปาล์ม เมื่อย่อยสลายจะช่วยเพิ่มอินทรีย์วัตถุให้แก่ดิน ทำให้ดินบริเวณโคนต้นมีสมบัติทางกายภาพดีขึ้นดินร่วนซุยขึ้น เพิ่มอัตราการซาบซึมน้ำผ่านผิวดิน และช่วยรักษาความชื้นและอุณหภูมิที่ผิวน้ำดิน และยังปรับปรุงคุณสมบัติทางเคมีของดินด้วย โดยเพิ่มความเป็นประโยชน์ของธาตุอาหารในดิน เนื่องจากองค์ประกอบของธาตุอาหารในทะเลาะเปลาปาล์มน้ำมัน น้ำหนัก 1,000 กิโลกรัม มีไนโตรเจนสูงเทียบเท่าแอมโมเนียมซัลเฟต 7.45 กิโลกรัม และโพแทสเซียมคลอไรด์ 11.7 กิโลกรัม

2.5 การบำรุงรักษา ปาล์มน้ำมันเป็นพืชที่ต้องการดูแลรักษาอย่างดีตลอดไป เพื่อที่จะได้ผลผลิตสูงยาวนาน ข้อควรปฏิบัติในการดูแลรักษาสวนปาล์มน้ำมันมีดังต่อไปนี้

2.5.1 การป้องกันและการกำจัดวัชพืช วัชพืชเป็นปัญหามากในการเพาะปลูก ปาล์มน้ำมันทำให้ผลผลิตของปาล์มน้ำมันลดลงได้เนื่องจากการแก่งแย่งธาตุอาหาร จึงเป็นสิ่งจำเป็นจะต้องกระทำอยู่ตลอดเวลาทั้งในปาล์มระยะก่อน และหลังให้ผลผลิต

2.5.2 การใส่ปุ๋ยปาล์มน้ำมันเป็นพืชที่มีการดูดใช้ปุ๋ยสูง การใส่ปุ๋ยที่เหมาะสมกับความต้องการของปาล์มน้ำมันและสภาพแวดล้อมจะทำให้ได้ผลผลิตสูง ปาล์มน้ำมันจะให้ผลผลิตทุกๆ ปี การเก็บผลผลิตออกจากพื้นที่ทุกปีทำให้ความอุดมสมบูรณ์ของดินถูกพาออกไปพร้อมกับส่วนประกอบของปาล์มน้ำมัน ดังนั้นการใส่ปุ๋ยจึงมีความสำคัญต่อผลผลิตที่จะได้รับเป็นอย่างมาก

ธาตุอาหารที่จำเป็นต่อปาล์มน้ำมัน มีทั้งหมด 5 ธาตุ ดังนี้

1) ไนโตรเจน ไนโตรเจนมีผลต่อพื้นที่ใบ สีของใบ อัตราการเกิดใบใหม่และการดูดซึมน้ำธาตุอาหาร อาการขาดไนโตรเจน มักพบในต้นปาล์มน้ำมันที่ปลูกในดินทรายตื้นๆ หรือดินระบายน้ำเร็ว การแก้ไขทำได้โดยการระบายน้ำก่อน แล้วจึงใส่ปุ๋ยไนโตรเจนตามการปลูกพืชคลุมดินในช่วงต้นปาล์มน้ำมันอายุ 1-6 ปี จะสามารถเพิ่มไนโตรเจนได้ถึง 48 กิโลกรัมต่อไร่ต่อปี ปุ๋ยไนโตรเจนที่ใช้ทั่วไปได้แก่ แอมโมเนียมซัลเฟต (21-0-0) และยูเรีย (46-0-0)

2) ฟอสฟอรัส เป็นธาตุที่จำเป็นต่อการเจริญเติบโตของปาล์มน้ำมันการขาดฟอสฟอรัสจะทำให้อัตราการเจริญเติบโตของปาล์มน้ำมันต่ำ ทางใบสั้น ลำต้นเล็ก และขนาดของทะลายเล็ก การแก้ไขในปาล์มเล็ก ควรใส่ฟอสฟอรัสที่ละลายน้ำได้ดี เช่น ทริบิเบิลซูเปอร์ฟอสเฟต(0-46-0) หรือไดแอมโมเนียมฟอสเฟตที่มีคุณภาพดี ละลายน้ำได้สูง และปาล์มน้ำมันใหญ่ ใช้หินฟอสเฟต(0-3-0) ซึ่งมีความเหมาะสมในด้านการจัดการดินและด้านเศรษฐกิจ

3) โพแทสเซียม มีส่วนช่วยให้ปาล์มน้ำมันทนทานต่อความแห้งแล้งและโรค การได้รับโพแทสเซียมในปริมาณที่เหมาะสม ช่วยให้ทะลายปาล์มน้ำมันมีขนาดใหญ่และจำนวนเพิ่มขึ้น ลักษณะการขาดโพแทสเซียมที่พบได้โดยทั่วไป คือ ลักษณะเป็นจุดสีส้มตามใบบางครั้งพบเป็นจุดสีเหลืองซีด อาการใบเหลืองหรือกลางทรงพุ่มเหลือง อาการตุ่มแผลสีส้ม ถ้าอาการขาดโพแทสเซียมรุนแรง จะพบใบย่อยของทางใบล่างแห้งเพิ่มขึ้นและตายในที่สุด การแก้ไข ใส่โพแทสเซียมคลอไรด์ (0-0-60) อัตรา 1-5 กิโลกรัม/ต้น/ปี ขึ้นอยู่กับอายุของต้นปาล์มน้ำมัน

4) แมกนีเซียม เป็นองค์ประกอบของคลอโรฟิลล์ และมีบทบาทในการสังเคราะห์กรดไขมัน อาการขาดแมกนีเซียม มักพบในบริเวณพื้นที่ปลูกปาล์มน้ำมันในดินทรายและดินกรด หรือดินทรายและดินกรดที่หน้าดินถูกชะล้าง อาการขาดแมกนีเซียม พบที่ใบย่อยของทางใบล่าง ใบจะมีสีเขียวซีดและเปลี่ยนเป็นสีเหลืองส้ม มักเรียกอาการนี้ “ทางใบส้ม” การแก้ไขการขาดแมกนีเซียมที่รุนแรงให้ใส่กีเซอไรท์ (MgO₄) 2-5 กก./ต้น/ไร่ แบ่งใส่ ๒ ครั้งต่อไป

5) โบรอน เป็นธาตุที่มีความสำคัญต่อการเจริญเติบโตของปาล์มน้ำมันมาก มีหน้าที่ในการสังเคราะห์และย่อยโปรตีนและคาร์โบไฮเดรตในพืชจำเป็นสำหรับการงอกของหลอดล่อองเกสรตัวผู้ในช่วงการผสมเกสร การขาดโบรอนจะทำให้ใบปาล์มน้ำมันมีรูปร่างผิดปกติ เช่น ใบเปลี่ยนเป็นรูปของใบเล็ก ใบย่น และใบผิดปกติรูปร่าง การแก้ไขโดยทั่วไปจะใส่โบรแรกซ์ 50 กรัมต่อต้นต่อปี เมื่อปาล์มน้ำมันอายุมากกว่า 4 ปี

แผนการใช้ที่ดินตำบลศิระกระเปือ อำเภองครักษ์ จังหวัดนครนายก

วิธีการใส่ปุ๋ยที่เหมาะสม คือ ใส่ในช่วงที่พาล์มน้ำมันต้องการ การใส่ให้อยู่ในบริเวณที่รากของพาล์มน้ำมันดูดไปใช้ได้ง่าย ชนิดและปริมาณปุ๋ยที่เหมาะสมสำหรับปลูกพาล์มน้ำมันที่ช่วงอายุต่างๆ มีดังตารางที่ ผ2-4 และ ผ2-5 ดังนี้

ตารางที่ ผ2-4 การใส่ปุ๋ยพาล์มน้ำมัน ในดินกรดหรือดินเปรี้ยวจัดอายุ 1-3 ปี

อายุ (ปี)	เดือนที่ใส่ปุ๋ย (หลังปลูก)	ชนิดและปริมาณปุ๋ยที่ต้องการ (กิโลกรัมต่อต้นต่อปี)				
		21-0-0	18-46-0	0-0-60	กีเซอร์ไรท์	โบเรท
1	รองกันหลุม	-	0.45	-	-	-
	1	0.10	-	-	-	-
	3	0.20	-	-	0.15	-
	6	0.20	-	0.20	-	-
	9	0.20	0.45	0.40	0.15	0.09
	12	0.30	-	0.40	-	-
รวมปีที่ 1		1.00	0.90	1.00	0.30	0.09
2	15	0.30	-	-	0.15	-
	18	0.40	0.45	0.50	-	0.13
	21	0.60	-	1.00	0.15	-
	24	0.90	0.45	1.00	-	-
รวมปีที่ 2		2.20	0.90	2.50	0.30	0.13
3	27	0.90	-	0.80	0.35	-
	31	0.90	1.10	0.80	-	0.13
	36	1.20	-	0.90	0.35	-
รวมปีที่ 3		3.00	1.10	2.50	0.70	0.13

ตารางที่ ผ2-5 ปริมาณปุ๋ยเคมีสำหรับพาล์มโตเต็มที่แล้ว (กิโลกรัมต่อต้น)

อายุ (ปี)	หลังจากปลูก (เดือน)	ยูเรีย 46-0-0	หินฟอสเฟต 0-3-0	โพแทสเซียม คลอไรด์ 0-0-60	กีเซอร์ไรท์	โบเรท
4	40	1.00	1.50	1.50	0.50	0.10
	46	1.00	-	1.50	0.50	-
ปริมาณปุ๋ยรวมปีที่ 4		2.00	1.50	3.00	1.00	0.10
5	52	2.00	1.50	2.00	0.50	0.08
	58	0.75	-	2.00	0.50	-
ปริมาณปุ๋ยรวมปีที่ 5		2.75	1.50	4.00	1.00	0.08
6-8	ใส่ปีละ 2 ครั้ง	1.00	1.50	2.00	0.50	-
		1.50	-	2.00	0.50	-

วิธีการใส่ปุ๋ย ในปีแรกหลังจากปลูกแบ่งใส่ปุ๋ย 5 ครั้ง ปที่ 2 แบ่งใส่ปุ๋ยปีละ 4 ครั้ง ปที่ 3 แบ่งใส่ปุ๋ยปีละ 3 ครั้ง ช่วงที่เหมาะสมในการใส่ปุ๋ยคือ ต้นฝน กลางฝน และปลายฝน การแบ่งใส่หลายครั้งดีกว่าการน้อยครั้ง

การใส่ปุ๋ยให้ถูกต้องตามฤดูกาลและถูกวิธีจะช่วยให้ได้ผลผลิตปาล์มน้ำมันสูงขึ้น และยังลดความสูญเสียของปุ๋ยลงได้อย่างมาก วิธีการใส่ปุ๋ยที่เหมาะสมปฏิบัติดังรายละเอียดในตารางที่ ผ2-6

ตารางที่ ผ2-6 วิธีการใส่ปุ๋ยปาล์มน้ำมัน

ชนิดปุ๋ย	ปาล์มน้ำมันเล็ก	ปาล์มน้ำมันใหญ่	หมายเหตุ
ไนโตรเจน	หว่านปุ๋ยรอบๆโคนต้นที่มีการกำจัดวัชพืชแล้ว	หว่านปุ๋ยระหว่างแถวปาล์มที่มีการกำจัดวัชพืชแล้ว	ใส่ขณะดินมีความชื้นในรูปปุ๋ยยูเรีย (46-0-0) หรือแอมโมเนียซัลเฟต (21-0-0)
ฟอสฟอรัส	หว่านปุ๋ยรอบๆโคนต้นที่มีการกำจัดวัชพืชแล้ว	หว่านปุ๋ยระหว่างแถวปาล์มที่มีการกำจัดวัชพืชแล้ว	ดินเป็นกรด pH 6.0 ใช้ปุ๋ยหินฟอสเฟต (0-3-0) ดิน pH>6.0 ใส่ปุ๋ยฟอสเฟตละลายเร็ว (0-46-0 หรือ 0-40-0) ใส่ในขณะดินมีความชื้น
โพแทสเซียม	หว่านปุ๋ยรอบๆโคนต้นที่มีการกำจัดวัชพืชแล้ว	หว่านปุ๋ยระหว่างแถวปาล์มที่มีการกำจัดวัชพืชแล้ว	ใส่ในขณะดินแห้งได้ในรูปปุ๋ย 0-0-60 หรือ 0-0-48
แมกนีเซียม	หว่านปุ๋ยรอบๆโคนต้นที่มีการกำจัดวัชพืชแล้ว	หว่านปุ๋ยระหว่างแถวปาล์มที่มีการกำจัดวัชพืชแล้ว	ใส่ก่อนใส่ปุ๋ยโพแทสเซียม และหลังการใส่ปุ๋ยไนโตรเจน 6 สัปดาห์ในรูปกิกิเซอร์ไรต์ (26%MgO)
โบรอน	หว่านปุ๋ยรอบๆโคนต้นที่มีการกำจัดวัชพืชแล้ว		ในรูปโบแรกซ์ (11.3%B)

2.5.3 การป้องกันและกำจัดโรคและแมลง โดยตรวจสอบความเสียหายที่เกิด ถ้ามีอันตรายการทำลายเพิ่มขึ้นในและละวัน จึงป้องกันกำจัดโดยพ่นสารเคมี

2.5.4 การตัดช่อดอกในระยะเริ่มการเจริญเติบโต ในช่วงแรกของการเจริญเติบโต อายุ 16-24 เดือนหลังปลูกปาล์มน้ำมันเริ่มสร้างช่อดอก ให้ตัดช่อดอกทิ้ง เพราะจะทำให้ต้นปาล์มน้ำมันเจริญเติบโตเร็วแข็งแรงและมีขนาดใหญ่ เพราะอาหารที่ได้รับจะส่งเสริมสร้างส่วนของลำต้น แทนการเลี้ยงช่อดอก และผลผลิต เมื่อถึงระยะให้ผลผลิตที่ต้องการผลผลิตจะมีขนาดใหญ่สม่ำเสมอ

2.5.5 การตัดแต่งทางใบ ปาล์มน้ำมันสามารถสร้างทางใบโดยเฉลี่ยประมาณปีละ 18-25 ทาง ไม่ควรตัดแต่งใบจนกว่าจะถึงช่วงเก็บเกี่ยว เพื่อช่วยในการปรุงอาหารสร้างการเจริญเติบโตและผลผลิต และจะตัดทางใบที่รองรับทะลายปาล์มน้ำมันเพียง 2 ทางเท่านั้น จะทำให้เก็บเกี่ยวได้สะดวก และนำทางใบที่ตัดแล้วมาวางรอบโคนต้น หรือเรียงกระจายแบบแถวไม่กีดขวางทางเดินเก็บ

เกี่ยวและการขนส่งผลปาล์มจะช่วยคลุมดิน ลดการระเหยของน้ำ และปล่อยย่อยสลายกลายเป็นปุ๋ยให้กับพืชได้อีก

2.5.6 การเก็บเกี่ยว ในสภาพแวดล้อมที่เหมาะสมปาล์มน้ำมันให้ผลผลิตตลอดปี มีจำนวนทะลายโดยเฉลี่ยอยู่ระหว่าง 8-15 ทะลายต่อต้นต่อปี น้ำหนักทะลายเฉลี่ย 10-15 กิโลกรัม ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับอายุของต้นปาล์ม ต้นปาล์มอายุน้อยจะมีทะลายมากแต่มีขนาดเล็ก ต้นปาล์มอายุมากจะมีทะลายน้อย มีขนาดใหญ่ แต่ละทะลายมีผลปาล์มโดยเฉลี่ยประมาณ 1,000 - 2,000 ผล ผลปาล์มน้ำมันทั้งหมดมีน้ำหนักประมาณ 60% ของน้ำหนักทั้งทะลาย

เมื่อผลปาล์มใกล้สุก แป้งในเปลือกชั้นนอกของผลปาล์มจะเปลี่ยนเป็นน้ำมันเปอร์เซ็นต์น้ำมันจะสูงสุดเมื่อผลปาล์มสุกเต็มที่ ซึ่งผลปาล์มจะเปลี่ยนจากสีม่วงแกเป็นสีส้มแดง คุณภาพของน้ำมันปาล์มขึ้นอยู่กับความบริสุทธิ์ ความชื้น และระดับของกรดไขมันอิสระ ความบริสุทธิ์และความชื้นขึ้นอยู่กับประสิทธิภาพของโรงงานสกัด ดังนั้นคุณภาพของน้ำมันจึงขึ้นอยู่กับประสิทธิภาพของการทำงานของทั้งฝ่ายสวนและฝ่ายโรงงาน

ในปัจจุบันนี้ได้มีโรงงานรับซื้อผลผลิตปาล์มน้ำมัน เพื่อสกัดน้ำมันปาล์มใช้ประโยชน์ในการอุปโภค โดยโรงงานตั้งอยู่ที่จังหวัดชลบุรี ซึ่งไม่ไกลจากพื้นที่ดินเปรี้ยวจัดภาคกลางมากนัก (จังหวัดปทุมธานี และจังหวัดนครนายก) การปลูกปาล์มน้ำมันในพื้นที่ดังกล่าวสามารถเก็บผลผลิตปาล์มน้ำมันและขนส่งโรงงานได้ภายใน 24 ชั่วโมง โดยไม่ทำให้คุณภาพน้ำมันปาล์มสูญเสียไปแต่อย่างใด

คณะผู้จัดทำ

นางนงนุช	ศรียุเม
นางสาวกัญจน์รัชต์	ลชิตาวงศ์
นายไลซันต์	ตั้งภูมิ
นายเพชรราช	มณีนิล
ว่าที่ร.ต.หญิง ทิพวรรณ	หุ่่นพงษ์
นางภาวรินทร์	พงษ์ไธสง
นางสาวภรณ์พรรณ	ชัยบุญพิภพ

กรมพัฒนาที่ดิน
ถนนพหลโยธิน แขวงลาดยาวเขตจตุจักร กรุงเทพฯ
www.ddd.go.th

สถานีพัฒนาที่ดินนครนายก
Land Development Station, Nakhon Nayok Province
เลขที่ 12 หมู่ที่ 3 บ้านคลอง23 ตำบลองครักษ์
อำเภองครักษ์ จังหวัดนครนายก 26120
หมายเลขโทรศัพท์ 037-639757
E-mail : nyk01@ddd.go.th